

אתגרים

סונים ותוכן של הורים אוהבים

פינחס תשפ"ד

מצוקה לגליון מספר 549

מצוקה למגזין
'טועמיה'

פנים מאידות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

מעל
15,000 קוראים

367korona@gmail.com

"הקוטג' שבפנים הכי טרי"

חבר אשכנזי: וואווו אחי זה חריף כמה חריף יש בזה?? אני: אחי זה ריבה 😊

דובר צה: שלחנו ל-40 אלף חרדים צבי גיוס. הם בדרך

מסעדה עם חברים:
20 דקות - אוכלים
50 דקות - מסבירים למלצר
כמה לקחת מכל כרטיס.

כשאני מגיע הביתה יש מזגן

נמאס לכם להרתיע מים בכל פעם שאתם רוצים להכין פסטה? הקפואו כמה ליטרים של מים רותחים והשתמשו בהם בכל עת. תודו לי אחר כך.

תפילת מנחה ברפ"ח

אני חושבת שרכבת ישראל לא צריכה בכלל לזוז זמנים, רק שלט גדול עם כיוון כללי וכיתוב בענק "כשנגיע, נגיע"

רצונך להיות אהוב? היה אהב. הבעל שם טוב הקדוש

לא מאוחר מדי...

אם עובר עליך יום רע תזכור שיש מישהו שקנה את האבטיח הזה

מהם החיים אם לא לפתוח את היום בחטיף בריאות ולסיים אותו עם מלוואח וחצי קילו גלידה..

מעשה שהיה

סיפור ראש כולל הפריז

בשם רבי ישעיה שנוהג תדיר לספר מה נתן לו כוחות בלימוד התורה: "כשהיה תינוק אביו נפטר והוא גדל בודד ע"י אמו. רוב שנות ילדותו בקושי הוא זכה לארוחה חמה ומזינה, ואמו האלמנה הייתה עובדת קשה מאוד ובקושי עלה בידה לשלם את השכירות עבור 'דירת' המרתף בה הם גרו. כל יום לאחר העבודה חזרה עם מעט הפרוטות שהשתכרה בהן הייתה מביאה לו פרוסת לחם ושאריות של מזון וסמרטוטים שמצאה. והנה, יום אחד אמא שלו חזרה הביתה ואמרה לשעילה: 'מהיום אני צוברת כסף כדי שאוכל לקנות לך חולצה חדשה לכבוד ראש השנה'. האמא הביאה קופסת שימורים ריקה, הניחה אותה ושמה בה את הפרוטה הראשונה. עניני של שיעל'ה נצצו מהתרגשות. עוד מעט יהיה ראש השנה ואני אצא לבית כנסת, כולם יסתכלו עלי ויגידו לי תתחדש והאושר יהיה גדול. וכך עבר יום ועוד יום ושיעל'ה כבר דמיינ את 'תתחדש' הענק שהוא יקבל מכל באי בית הכנסת. והנה, ראש השנה מתקרב ואמא של שיעל'ה אומרת 'שיעל'ה, היום אנחנו קונים את החולצה' הם קנו את החולצה ולא היה גבול לאושרו הגדול של שיעל'ה. והנה הגיע ערב ראש השנה, שיעל'ה מתלבש בחולצה החדשה והוא הולך ליד השכנים והמכרים, ואף אחד לא אומר לו תתחדש. האכזבה הייתה גדולה, אף אחד לא שם לב אליו למרות שהוא ניסה בכוח למשוך תשומת לב אבל שום כלום, כל אחד היה בעיסוקיו הרבים.

שיעל'ה מתפלל ועצוב ובסיום התפילה הוא היה מתוסכל שאף אחד לא שם לב לחולצה החדשה. ואז בדרכו הביתה הוא מבחין במאות אנשים ברחוב מלכי ישראל בירושלים פינת רחוב רלב"ה, שם נמצא בבית מדרשו הרבי ה'בית ישראל' מגור ומאות אנשים מחכים בשביל להיכנס ולקבל ברכת שנה טובה. שיעל'ה נעמד בתור, והנה הוא על יד הרבי, ואז לפתע קורה הלא יאומן, הרבי מביט עליו מושיט את ידו ואוחז בכתף חולצתו ואומר בהתפעלות 'פשששש', מספר ר' ישעיה 'באותו הרגע הפכתי למחושמל, לא האמנתי שזה קורה לי, מרוב העומס הספקתי לשכוח מהחולצה החדשה ומוזה שאיש לא הגיב, אבל הנה לפתע הרבי שאלפים רבים עוברים לפניו להתברך בלילה הזה, שם לב לחולצה החדשה שלי, והוא עצר לרגע את המרוץ והחמיא לי... באותו הרגע רצתי מהר לביתי, הגעתי לאימי האלמנה וסיפרתי לה בהתרגשות על 'הפשששש'... שקיבלתי מהרבי, דבר זה נסך בי כוחות, הרגשתי פתאום שווה, וזה מה שדחף אותי להשקיע עד שמ'נער' עזוב זרוק מיציתי את כל הכוחות שלי... והכל בזכות ארת פנים אחת.

הנושאים המסעירים של רבי אליעזר

"...בגורל יחלק את הארץ לשמות מוטות
אבתם ינחלו". (במדבר כו נה)

פרשת
השבוע
אם 20 א יהושע

פינחס

אדמה - בית הדין היה עוסק בשושלת יוחסין של חמשים דורות...
 "אתה בראש שלי!" שמח רבי אליעזר.
 "ויש לי עוד חבר, שהחליט להשקיע כל כוחותיו בברור נחלות השבטים במדק. הוא נוסע בכבישים נדחים, משוה עם הכתוב בספר יהושע ומנסה לאתר קני גבולות..."
 "אבל למה", פתאום נזכר ראובן בנושא שלשמו בא, "למה לשלח שוטרים להזהיר אנשים ממני???"
 "ממה?..." הרב אליעזר התחיל לצחק.
 "אהה, ראובן! - אכן הזהרתי אותו מראובן, אך פונתי היתה כמובו לנשוא המדבר, לנחלת שבט ראובן.
 אתה מבין? מתוך סקרנותו האדירה בענין גבולות הארץ, הוא רוצה לנסע לארץ ירדן, לבדק שם את נחלת ראובן. הודעת לי לו שאם לך לראובן אני מזמין משטרה ונשמרתם לנפשותיכם..."
 "טוב, הבנתי", מלמל ראובן המפתע, ופנה ללכת.
 "אתה הולך?" הרב אליעזר נדהם.
 "למה לא?" ראובן נבוך.
 "בקשי התחלנו. לא תרצה לשמע אילו דברים מרתקים גלינו על גבולות הארץ? חדשנו חדושים מדהימים!"
 ראובן הסתקרו, ועד מהרה שקעו השנים בפלפולים, מתעמקים בדברי המפורשים והפוסקים מול החמש הפתוח.
 בסערת הלמוד, לא שמו לב לסבא יהושע, שהציץ מדאג לבית הכנסת, חושש מהמהומה שבודאי עורר שם ראובן.
 הציץ, ונותר על עמדו בתדהמה.
 רבי אליעזר? לומד עם ראובן פרשת שבוע?? איך הוא הצליח??...

ראובן חיך לרגע. "שמעו", הבעה משעשעת עלתה על פניו, "אם הרב אליעזר מחפש עדיות רעות עלי, אלה לעזר לו. אספר לו אילו שוטרים מכירים אותי, ולמי כדאי לו לפנות..."
 סבא נהל. ראובן רוצה להביא את הרב אליעזר! אך הוא לא הספיק לעצרו...
 ראובן מצא את רבי אליעזר בבית הכנסת הסמוך. "שמעתי שאתם מחפשים את המשטרה!" אמר.
 להפתעתו, רבי אליעזר דוקא שמח. "הגעתי בזמן. אני ממש צריך הדרכה עם מי אפטר לדבר שם."
 "למה?" הסתקרו ראובן.
 "ספור ארץ..." רבי אליעזר התבונן בו. "האם אתה יודע למי הדירה שלך שייכת?"
 אהה. הרב חושד במשהו בקשר לדירה שלו. ראובן הזדעק: "כבוד הרב, אי אפטר ככה לבוא לבן אדם! הדירה שלי רשומה על שמי בטאבו, הכל כדת וכדין."
 "בסדר, אבל למי היתה שייכת לפניך? של מי היתה לפני... מאתים שנה?"
 "מאתים שנה?!" ראובן נדהם. האם השתבשה דעתו של הרב?
 "אתה אינך יודע, כמוכן... אבל הקשבו!" אמר הרב אליעזר בהתרגשות, "זהו דבר שלא יאמן. כשעם ישראל נכנסו לארץ לפני שלוש אלפים שנה, כל משפחה קבלה נחלה בגורל. והנחלה נתנה לעולם! תדמין: בדרך הראשון בודאי הציבו שלט גדול ובו שם בעלי הנחלה. מאות שנים חולפות, ועל השלט רשומים עשרים דורות, בו אחר בו...
 ולוא הגלות, היינו היום נמצאים בנחלת אותו אב שקבל את הנחלה, ושמות אבותינו רשומים בשלט - עד ליוצאי מצרים! זה לא מדהים???"
 "וואו", ראובן התרשם. הרעיון הציף את דמיונו, "כלומר, אלמלא הגלות, אם למישהו כיום היה דין תורה על חלקת

סבא לא שער ששיחת הבקר עם ראובן תהיה טעונה כזו.
 "אתה מבין?" ראובן היה נסער, "במו אנוני שמעתי! חברים לערב את השוטרים - כך אמר הרב אליעזר - כדי שאנשים לא יפלו בפח שלי..."
 השיחה דוקא התחילה בכיוון חיובי. סבא, שראה את ראובן יוצא לעוד יום ורקני, תפס אותו ונסה לשכנעו לקבע זמן ללמוד, אולי משהו מפרשת השבוע.
 ראובן מצדו הודיע ש'אין מצב'.
 "תראה, הני תקופות שלמדת, אבל זהו הזמן חולף והבן אדם רוצה כבר לעבר לנושא אחר. הנה, אפלו הרב אליעזר, המתמיד הגדול, כבר לא שקוע בלמוד", טען ראובן בפני סבא. "אני שומע אותו מדבר בניד, מטלפן לערים רחוקות, מנהל מסעות, לא יודע לאן... אלו למשל נושאים שיכולים לרתק אותי."
 סבא בקש לסים בזה. הוא ממש לא רצה

לוא עם ישראל גלה איזו רשימה היתה בפתח הנחלה?

להגר לדבורים לא יפים על אנשים. אבל השיחה הדרדרה... נראה שהטענות שבבלב ראובן רק חפשו היכן להתפרץ: "ומירב דבורים, אתה יודע לאילו נושאים הגיע הרב אליעזר, ועל מה דבר?
 על אדם מענין מאד. עלי בכבודי ובעצמי מישהו פנראה הודיעו שהוא רוצה לעשות עמי שתפות, וכך שמעתי אותו עונה לטלפון חד וחקל: 'ראובן... שלא תעז. מסכן מאד! אני אשלח אליך את המשטרה' - ככה הוא אמר!"
 שימי הבדחן התערב פתאום מהצד: "חחח, ראובן! אם אתה עצמך היית שומע שמישהו הולך לסגר עסקה עם ראובן - לא היית מתקשר להזהיר אותו?..."

ואלה תולדות

רבי יואל סירקיש זצ"ל

רבה של קרקא

בעל ספר 'בית חדש' על הסוד
נולד בשנת שכ"א, נפטר בשנת ת'

ה'נס' של משיח השקר

צוררות. מיד נגש שבתאי צבי שר"י לאחד הטייחים שגדלו בקצרו, עקר ממנו אקד מן העשבים ואמר: "כשם שנעקר עשב זה משרשו, כך יעקר אותו רשע משרשו!" ומיד הוסיף ואמר לחתנו הב"ח - "דע לה כי הפריץ כבר מת ואיננו".

חתנו של הב"ח רשם לפניו את השעה ואת התאריך שבהם הארוע הזה ארע, וכששב לפולין ושוחח עם התושבים - בוך ומצא שבדיוק באותה

השעה מת הפריץ בפתאומיות וכל היהודים נשמו לרוחה.

כשהגיע החתן לביתו של חותנו הב"ח, הוא ספר לו בהתפעלות את ספורם של העשב והפריץ. והנה להפתעתו - היה להפוך! דוקא בספור זה הב"ח מצא ראיה ששבתאי צבי שר"י אינו אלא משיח שקר.

ומה אמר הב"ח? ישעיהו הנביא התנבא בנבואתו, כי עתיד לצאת "חטר (ענף) מגזע ישי", כלומר, צאצא לדוד המלך, ונצרך משרשיו". אחר כך כתובים פעליו של אותו נצר - הוא המשיח, צאצא מלכות בית דוד - וביניהם כתוב ש-"ברוח פיו" הוא ימית רשע. המשיח יוכל להמית רשע

במאמר פיו. ואם המשיח יכול להרג במאמר, מדיע נזקק שבתאי צבי שר"י למעשה של עקירת עשב? ממילא ברור שאין הוא אלא משיח שקר!

ואכן, סופו של אותו רשע, אחרי שיתעתע ביהודים רבים, זרע בהם תקוות ואחר החדיר יאוש לכלם - שנתפס על ידי הסלטון, וכשהגשה לפניו הבחירה האם למות או להתאסלם, הוא לא בחר בבחירה שבה בחרו אפלו יהודים פשוטים שנהרגו על קדושת השם. שבתאי צבי התאסלם.

ואנו ממשיכים לחכות לבואו של המשיח האמתי, על כל סימניו ולפי כל הנבואות במדק. הוא שייבא סוף סוף את הגאולה השלמה, במהרה בימינו אמן.

הרחוב היהודי סער. "משיח בא!" אחרי כמעט אלפים שנות צפיה, נראה היה ליהודים שהתגלה אורו של משיח בקושטא. שבתאי צבי - כך נקרא שמו של 'משיח' זה, והלבבות רגשו. יהודים מכרו את נכסיהם במחירי שפל, מתוך מחשבה שממילא עוד מעט נגאלים ועולים לציון; וגם מי שלא נהג כך - חפה והמתין

בקצר רוח שהנה, הנה בעוד זמן קצר מאד תגיע הגאולה השלמה.

בארץ פולין ישב הב"ח בעל הספר 'בית חדש', ושמע כמו כלם את השמועות. הוא שמע על תלמידי חכמים מפרסמים שנפגשו עם 'המשיח' והתפעלו מגדלותו. הב"ח החליט לשלח אל שבתאי צבי שר"י שליח שייתהק על קנקנו, כדי שידע לזהות האם אכן הגיע קץ זמן הישועה - או שהלה אינו אלא משיח שקר.

הב"ח בחר את אקד מחתניו (החתן המפורסם שלו הוא בעל ה"ט"ז - ה'טורי זקב', אף החתן שנסע היה חתן אחר של הב"ח וגיסו של ה'ט"ז), והחתן נסע בדרך הארצה מפולין לטורקיה. הוא בא אל שבתאי צבי שר"י, נכנס אתו

לשיחה ארצה בתורת הנגלה ובתורת הנסתר, ונתפעל ממנו עד מאד. נשאר ושהה אצלו מספר ימים עד שובו לפולין.

אחד הדברים שראה בימים האלו, היה ששבתאי צבי שר"י שוכב אפרקדן (על הגב) - דבר שהוא בנגוד להלכה. זה היה אחד הסימנים שהב"ח שמע, שמהם הבין שהוא אינו משיח. הרי לא יתכן שמשיח יעשה דבר הנוגד את ההלכה. הדבר השני התרחש לקראת הנסיעה בחזרה לפולין. שבתאי צבי שר"י יצא ללוחות את חתנו של הב"ח ולהפריד ממנו, ובדרך שאל את אורחו מה יוכל לעשות כדי לעזר לאחינו היהודים אשר במדינת פולין. אמר לו האורח, שיש במדינת פולין פריץ אקד רשע מרשע שגורם ליהודים צרות

מצבת קברו של רבי יואל סירקיש (הב"ח), בית הקברות היהודי העתיק בקזימיר, קרקוב (ויקיפדיה 4.0 BY-SA)

סיפורים נפלאים לילדים

פֶּרֶשֶׁת פִּנְחָס

הֲלֹךְ רַבִּי פֶּרֶץ לִשְׁאֹל אֶת הַחֲזוֹן אִישׁ כְּדַת מָה לַעֲשׂוֹת.

הַשִּׁיב לוֹ הַחֲזוֹן אִישׁ: מִפְּטִיר אֵינוֹ מִשְׁבָּעָה קְרוֹאִים וְתוֹכֵל לָתֵת לוֹ עֲלֶיהָ.

הוֹסִיף הַחֲזוֹן "א לִשְׁאֹל: אִם אַתָּה תֵּלֵךְ בְּרַחֲבֵי בְּשֶׁבֶת וְהַנֶּעַר יִסַּע עַל הָאוֹפָנִים הָאֵם יִתְבַּיֵּשׁ לְנֶהֱג כְּשִׂירָאָה אוֹתָרָה?

הַשִּׁיב הָרַב פֶּרֶץ: בְּפָנָיו הוּא לֹא יִסַּע.

"אם כן" - אָמַר הַחֲזוֹן "א - "אֵין זֶה מְחַלֵּל שְׁבֵת בְּפִרְהוֹסִיא". (עֲרוּבִין סט.)

שָׁאֵל שׁוֹב הָרַב פֶּרֶץ אַרְיָאֵל: אָבֵל מָה אַעֲשֶׂה עִם קְבוּצַת הַקְּנָאִים שֵׁיִלְכוּ נִגְדִי? הַשִּׁיב הַחֲזוֹן "א: אַתָּה אָשֵׁם שְׁאֵתָה קוֹרָא לָהֶם קְנָאִים, אִם הָרַב פּוֹסֵק כְּדַת וְכִהְלֵכָה שְׁמַגִּיעַ לְנַעַר עֲלֶיהָ לַתּוֹרָה, מִמִּילָא מִי שְׁאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ בְּקוֹל הָרַב, שׁוֹב אֵינוֹ קְנָאִי וְהוֹלֵךְ הוּא נִגְדַת הַתּוֹרָה!

(מַעֲשֶׂה אִישׁ)

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר... וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי" (כַּה, יא)

כִּיּוֹן שְׂרָאָה פִּנְחָס אֶת הַנֶּגֶף, עֶמֶד וְהָיָה מִתְפַּלֵּל שְׁנֵאֲמַר (תְּהִלִּים קו, ל) "וַיַּעֲמֵד פִּנְחָס וַיַּפְלֵל וַתַּעֲצֵר הַמַּגֶּפֶה" (סְנֵהֲדָרִין פב)

אָחַד מִמִּיטִיבֵיּוֹ שֶׁל הַגַּה"צ רַבִּי מֹשֶׁה מִנְדֵּל זצ"ל, בִּקְשׁ לַעֲרֹךְ בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ אַרְוַע שְׁלֹא הָיָה לְרוּחוֹ.

לְסַרְב לוֹ בְּמַפְגִּיעַ לֹא הָיָה יְכוּל, כִּיּוֹן שְׁחָיֵב לוֹ הַכְּרַת הַטּוֹב, וּמֵאִידָךְ, הָיָתָה עֲלוּלָה

"פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכְהֵן הַשִּׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי" (כַּה, יא)

מִהַשְׁכָּר שֶׁקֶבֶל פִּנְחָס אָנוּ מְבִינִים אֶת גְּדֵל מַעֲשָׂהוּ, וְכַפִּי שְׁבָאָר רַש"י בְּסוּף פֶּרֶשֶׁת בְּלֶק (כַּה, ז) עַל הַפְּסוּק, וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר... וַיִּקַּח רֶמַח בְּיָדוֹ, רָאָה מַעֲשֶׂה וְנִזְכָּר הִלְכָה. אָמַר לוֹ לְמַשָּׁה, מִקְבֻלְנִי מִמֶּךָ "הַבּוֹעֵל אַרְמִית קְנָאִין פּוֹגְעִין בּוֹ".

אָמַר לוֹ, קוֹרָא הָאֲגָרַת יִהְיֶה הַשְּׁלִיחַ, מִיָּד וַיִּקַּח רֶמַח בְּיָדוֹ וְגו'. ע"כ.

הַגָּאוֹן רַבִּי פֶּרֶץ אַרְיָאֵל זצ"ל כִּהֵן כְּרַבָּה שֶׁל מַגְדִּיאֵל. הוּא הִגִּיעַ לְשֵׁם בְּחֻדְשׁ אֶלוּל תְּשִׁי"ג. בְּשֶׁבֶת הָרֵאשׁוֹנָה לְכַהֲנָתוֹ הַתְּעוֹרָרָה לוֹ בְּעֵינָה קָשָׁה.

בְּאוֹתָהּ שְׁבֵת הָיָה אָמוֹר לְהִיּוֹת "בַּר-מַצּוּה" לְנַעַר שֶׁהָיָה נוֹסֵעַ עַל אוֹפָנִים בְּשֶׁבֶת, וְהַשְׂאֵלָה הָיָתָה הָאֵם יוֹכֵל לְקַבֵּל עֲלֶיהָ לַתּוֹרָה?

אִם יִתֵּן לוֹ עֲלֶיהָ אֵף שְׁמַחֲלֵל שְׁבֵת (מְדָבָר שֶׁהָיָה בְּזֶה חֲלוּל שְׁבֵת) אַזִּי יִפְסִיד הָרַב אֶת ה'קְנָאִים' שֶׁהָיוּ בְּעִיר, שְׁאֵזוּ יִלְחַמוּ נִגְדוֹ, וְאִם יִחְמִיר שְׁלֹא לָתֵת לוֹ עֲלֶיהָ, אַזִּי יִפְסִיד אֶת ה'מוֹדְרָנִים' מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר שְׁאֵזוּ הֵם שִׁיזְעָאוּ נִגְדוֹ.

לְעִי"נ הַרְה"צ

ר' פִּנְחָס בֶּן ר' בְּנִימִין בִּינוֹשׁ רוֹזֵנְבוֹים זְצוּק"ל

כ"ו בְּנִיסָן תשע"ז

אַרם צובא, שפּאַאַר הַזְקִין וְאַפְסוּ כּוּחוֹתָיו, לא יְכוּל הָיָה לְהַשְׁפִּים וּלְהַעְרִיב לְבֵית הַכְּנֶסֶת.

בְּקֶשׁ מֵאַנְשֵׁי קְהֵלוֹ שִׁיאָרְגְנוּ מִנֵּן אַנְשִׁים שִׁיבּוֹאוּ לְבֵיתוֹ בְּקָר וְעָרַב כְּדִי שִׁיּוּכַל לְהַתְּפַלֵּל בְּצַבּוּר.

עָשׂוּ כֵן, וְהָיוּ מִתְכַּנְּסִים בְּבֵית הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק וּמִתְפַּלְלִים בְּמַחֲצֵתוֹ.

יוֹם אֶחָד, בְּעֲצוּמוֹ שֶׁל הַחֶרֶף, יָרְדוּ גְשָׁמֵי זַעֲף וְהַמִּתְפַּלְלִים לֹא הִגִּיעוּ.

הַצַּטַּעַר אוֹתוֹ צַדִּיק צַעַר רַב, וְאָמַר לְמִשְׁמָשׁוֹ נוֹשָׂא כְּלָיו: "הוֹאֵל נָא בְּטוֹבְכָּךְ וּתְכַנֵּס אֶת הָאֲנָשִׁים לְתַפְלָה".

עָשָׂה הַמִּשְׁמָשׁ רְצוֹן הַצַּדִּיק, יָצָא בְּגֶשֶׁם הַשׁוֹטֵף וְהַתְּדַפֵּק עַל דְּלֹתוֹת בְּנֵי הַמִּנְיָן.

כַּעֲבַר שָׁעָה אַרְבָּעָה שָׁב לְבֵדּוֹ וְאָמַר: "הַצַּבּוּר מֵאַן לְבּוֹא בְּיוֹם סִגְרִיר כְּזֶה, כָּלֶם הוֹדִיעוּנִי שֶׁהַיּוֹם יִתְפַּלְלוּ בִּיחִידוֹת בְּבֵיתָם".

אָמַר הַצַּדִּיק: "יּוֹדַע אֶתָּה שְׂאִינִי עֲשִׂיר, אָבֵל בִּימֵי חַיֵּי צְבָרְתִי פְּרוּטָה לְפְרוּטָה, חֶסֶקְתִּי פְתִי מִפִּי וְאַסְפֵּתִי מֵעֵט כֶּסֶף כְּדִי לְשֵׁלֶם בּוֹ לְחַכְמִים שִׁיבּוֹאוּ לְבֵיתִי אַחַר פְּטִירְתִּי וְיִלְמְדוּ לְעֵלוֹי נִשְׁמָתִי, קַח אֶפּוֹא אֶת כֶּסְפֵי הָאֲחֵרוֹן אֲשֶׁר הִכִּינוֹתִי לְאַחַר אַרְיכוֹת יָמֵי וְתַצִּיעַ לְכָל הַמִּתְפַּלְלִים תְּשֻׁלוֹם הוֹגֵן, כְּדִי שִׁיבּוֹאוּ לְהִשְׁלִים אֶת הַמִּנְיָן בְּבֵיתִי!..."

הֵלֶךְ הַמִּשְׁמָשׁ וְעָשָׂה כְּדַבְּרָיו. שָׁמְעוּ הָאֲנָשִׁים עַד כְּמָה יָקָר וְחָשׁוּב עֲנִין הַתְּפִלָּה בְּצַבּוּר בְּעֵינֵי הַחֶכֶם, שֶׁהַפְּקִיר לְצָרְכוֹ אֶת הַכֶּסֶף שִׁיעַד לְלִמּוּד לְעֵלוֹי נִשְׁמָתוֹ – וּבָאוּ כָּלֶם בְּגֶשֶׁם הַשׁוֹטֵף, מִבְּלִי לְקַחַת שׁוֹם תְּרוּמָה.

הַסְּפוּר עָבַר מִפָּה לְאַנֵּן, וְיָדְעוּ כָּל בְּנֵי הַקְּהֵלָה כְּמָה יָקָר וְחָשׁוּב הוּא עֲנִין הַתְּפִלָּה בְּצַבּוּר, וְכְמָה יֵשׁ לְהַקְרִיב בְּעִבּוּרָה כִּי שָׁוָה הִיא הַרְבֵּה יוֹתֵר מִכָּר!

(מֵעֵינֵן הַשְּׁבוּעַ)

לְהַגְרֵם לוֹ בּוֹשָׁה וְעִגְמַת נֶפֶשׁ בָּאֵם הָיָה מִתְקִים שֵׁם הָאֲרוּעַ.

נִמְצָא רַבִּי מֹשֶׁה בֵּין הַפְּטִישׁ לְסַדֵּן.

מָה עוֹשִׂים בְּעַת צָרָה? מִתְפַּלְלִים! וְכָךְ הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּב"ה: "אַל תְּבִיאֲנִי לִיְדֵי בְּזִיוֹן".

וְאֵכֵן נַעֲנֶה בְּתַפְלָתוֹ... זְמַן קָצֵר לְפָנֵי הָאֲרוּעַ, אֲרַע קָצֵר חֲשַׁמְלִי בְּמַעְרַכַת הַחֲשַׁמֵּל וּבֵית הַמְּדַרְשׁ שְׁקַע בְּעֵלְטָה.

מִהָר בַּעַל הָאֲרוּעַ לְהַזְמִין חֲשַׁמְלָאֵי מִמְּחָה, אַךְ הִלָּה,

לְמֵרוֹת מִמְּחִיּוֹתוֹ, לֹא הִצְלִיחַ לְאַתֵּר אֶת סִבַּת הַתְּקָלָה.

לֹא נוֹתְרָה בְּיָדוֹ בְּרָרָה וְנֶאֱלָץ לְהוֹדִיעַ לְכָל הַמִּזְמָנִים עַל בְּטוּל הָאֲרוּעַ.

(הַרְאָה לְעַנּוֹ)

סִפֵּר הַגְּרָאִי"ל שְׁטִינְמָן, בְּאַחַד מֵימֵי הַשְּׁשִׁי נַעְרַכָּה בְּעִירוֹ שֶׁל הַרְמ"א חֲתָנָה שֶׁל פּוֹרְקֵי עַל.

כְּאֲשֶׁר נִכַח הַרְמ"א לְרֵאוֹת כִּי זְמַן כְּנִיסַת הַשָּׁבַת מִתְקָרֵב, וְהִלְלוּ מִמְּשִׁיכִים בְּחִיגְגָתָם, שָׁלַח לְהַתְּרוֹת בָּהֶם כִּי אִם לֹא יִפְסִיקוּ אֶת נְגִינַת הַתְּזַמְרֵת, אֲזִי רַע וּמֵר יִהְיֶה גּוֹרְלָם.

בְּעֵלֵי הַשְּׁמֻחָה לֹא שָׁעוּ לְאַזְהָרוֹתָיו שֶׁל גְּדוּל הַדּוֹר וְהַתְּזַמְרֵת הַמְּשִׁיכָה לְנַגֵּן בְּעַז.

שִׁפְתוֹתָיו שֶׁל הַרְמ"א הִחְלוּ מְלַחֲשׁוֹת דְּבַר-מָה, וְלִהְפָּתְעָתָם נָעָה הָאֲדָמָה וּמְקוֹם הַחֲתָנָה הִחַל לְשַׁקֵּעַ!

עוֹד שָׁנִים רַבּוֹת לְאַחַר מִכֵּן הָיוּ מַגִּיעִים אַנְשִׁים לְחִזּוֹת בְּשַׁקַּע הַפְּלָאֵי שְׁנוּצֵר בְּאֲדָמָה.

"זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לָהּ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לְיוֹם עֹלָה תְּמִיד" (כח, ג)

מַעֲשֵׂה נִפְלֵא שֶׁסִּפֵּר מוֹרְנוּ הַגָּאוֹן רַבִּי יְהוּדָה צַדִּיקָה זצ"ל: מַעֲשֵׂה בְּמִקְבֵּל הָאֱלוֹקִי רַבְּנוּ מְרַדְכֵי לְבִטוֹן זצ"ל, אֵב בֵּית דִּינָה שֶׁל

א גוֹט שַׁבַּת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פרשת פינחס, כ"א בתמוז תשפ"ד

גיליון מס' 638

שנה 11

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב) - ה"אור החיים" הקדוש מפרש את התבות 'נתן לו' בלשון שבועה, שהקב"ה נשבע לפינחס שגם אם בניו לא יהיו ראויים, לא יבטל את הברית שפרט עמו. ורמז לזה בתבת בריתי שהיא בגימטריה ברשעים, שגם בהם תתקיים השבועה. (מגדנות)

סופי התבות בריתי שלום והיתה לו הם היום, שמיד באותו יום זכה בברית שלום. (אור החמה)

קובי בתצור ראש אמות ביתאב במדין הוא (כה, טו) - מפרש רש"י, שצור היה מחמשת מלכי מדין, ולפי שהפקיר בתו מנאו שלישי. ודבריו מרמזים בפסוק, שפאשר היתה נקראת עדין בתצור והיתה ברשותו, אז מתאר אביה קראש אמות, אולם כשעזבה את ביתאב לאחר שהפקיר אותה, אז במדין הוא - נחשב הוא רק כאחד ממלכי מדין ולא הגדול בהם. (מגדנות)

ויהיו בנייהודה למשפחתם (כו, כ) - בתולדות השבטים נאמר ויהיו רק אצל יהודה ובנימין, מפני שהם לא גלו עם עשרת השבטים ומחלציהם יצאנו, אל תקרי ויהיו אלא ויהיו עד ביאת המשיח. (מגדנות)

לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות (כו, גג) - לאלה ראשי תבות לאבך לשון הרע שמביאה לשנאת חנם שבטעיה גלינו מארצנו, ונחלתנו נכבשה במספר שמות של עמים שונים באלפים שנות הגלות. (וישע ציון)

לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעיט נחלתו (כו, נד) - לרב, למי שמחזיק עצמו בגאווה, תרבה נחלתו מלשון מכה כנאמר בירמיה נחלה מכתו; ולמעט, למי שממעט את עצמו ומתנהג בענוה, תמעיט נחלתו ולא יהיו לו סורים בעולם הזה. (ששון ויקר)

כיבבטאוי מת (כו, א) - נתלקו רבותינו מה היה בטאוי של צלפחד, ולדעת רבי עקיבא היה מקושש העצים. ורמז לזה, שהתבות והוא לא היה בתוך העדה הנוצרים, בגימטריה מקושש היה. וכן התבות בטאוי מת ראשי תבות ובגלל הטיבה בשבת אבינו מת. (מגדנות)

ספורים בפרשה

לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום. והיתה לו ולזרעו אחריו (כה, יב"ג) בקימו של רבי מאיר מפרמישלו, פרצה פעם מחלוקת קשה בין פרנסי אחת מקהלות ישראל לאחר פטירת רבם, עקב חלוקי דעות מי ימלא את מקומו. אף בשעה שלוו את הרב למנוחות, לא שקטו הרוחות והצדדים התנצחו והתנגחו זה בזה. אמר על כך רבי מאיר: "עכשו התבררה לי משמעות הברכה שברך ה' את פינחס בן אלעזר הנני נתן לו את בריתי שלום, והיתה לו ולזרעו אחריו. ומעודי תמהתי, מה ענין שני חלקי הברכה זה לזה? אלא שהשטן מרקד ביותר בשעה שמגיעים לזמן של 'ולזרעו אחריו', בעניני רצח ומלוי מקום. לכן ברך ה' את פינחס, שברית השלום שקבל, תהיה גם לזרעו אחריו, ולא תפרץ מחלוקת לאחר פטירתו, בשאלת ממלא מקומו".

ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי (כו, מט)

המתיק פעם ה' חפץ חיים" לבאר פסוק זה. 'ליצר' - מי שמבקש ללכת אחר יצרו הרע, מוצא הוא מיד את 'משפחת היצרי', את משתתיו של היצר שמוכנים לסעי לו ולהוליכו בדרך העקלתון. אף פאשר מבקש הוא ללכת בדרך של 'לשלם' - בדרך השלמות והטוב, זוכה הוא ל'משפחת השלמי', למלאכי השלום של היצר הטוב אשר מסייעים בידו ללכת בדרך התורה, כי בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו.

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כו, ה)

כשהיה רבי יוסף באב"ד בעל ה"מנחת חנוך" ברבנות העיר טורנפול, הגיעו אליו שני תושבים מסניאטין, בה שמש קרב קדם לכן. בשיחתם, הזכירו לו האורחים שבשעתו פעלו למען בחירתו קרב עירם ועמדו לצדו כנגד מתנגדיו, ועתה באו אליו כדי להתדין אצלו בוכיח שהתגלע ביניהם ולקבל את פסק דינו על-פי התורה. סרב ה"מנחת חנוך" לשבת בדין ואמר: "פסול אני לדון אתכם, שכן נהגתם כמו בנות צלפחד. פאשר באו אל משה לדון תורה על הנחלה בארץ ישראל, הזכירו תחלה ש"אבינו מת במדבר, והוא לא היה בתוך העדה הנוצדים על ה' בעדת קרח". הזכירו בנות צלפחד את העבדה שאביהם עמד לצדו של משה רבנו ולא נטל חלק במחלוקת קרח ועדתו, ולאחר דברים אלו הודיעו לו שבאו אליו לדון תורה. אך מפני דברי התנפה, לא רצה משה לשבת בדינם ומיד ויקרב משה את משפטן לפני ה'. מכאן שפסול אני לדון אתכם".

וביום השבת שנייבבשים בניישנה תמיים (כה, ט)

מנהג קדום הוא, להתחיל את תפלת השחר בשבת קדש, בשעה מאחרת יותר מאשר בימי החל. בספר "חצי מנשה", בו מובאים פרושים מחכמי צרפת ואשכנז הקדמונים בעלי התוספות, מביא ש"שמע רבי יצחק בר יהודה בעיר רומא מפי רב האי גאון" טעם לזה, שבעלת תמיד של שחר נאמר "בבקר בבקר", ואלו בעלת תמיד של שבת לא נאמר אלא "וביום השבת", שהוא לשון אחר בעצמו של יום, ומפני שתפלת שחרית היא כנגד עולת תמיד של שחר, מאחרים את זמן תחלתה.

לקבלת הגיליון
דוא"ל:
580677@gmail.com

המתנה הנפלאה ביותר!
בכל חנויות הספרים בכל הארץ
"שבת טיש" ו"מידות טיש"
הפצ"ת ועד הפצת תורה

זמני השבת פרשת פינחס - ירושלים
הדלה"נ 7.04 צאת השבת 8.20 רבנו תם 8.57

היה היה

הגני נתן לו את-בריתי שלום

במדרש רבה מובא על פסוק זה: "הגני נתן לו את-בריתי שלום, בדין הוא שיטל שִׁכְרָה". צדיק הוא ה' וְנִאָמַר לְשֵׁלֶם שִׁכְרָה כֹּל מִצְוָה אֲפֹלו לְאָדָם שְׂלֵא כֹל מַעֲשָׂיו נְעֻשִׂים בְּרִצּוֹן ה' יְתַבְרַךְ, כִּי אִין הַקְבָּ"ה מִקְפָּח שִׁכְרָה כֹּל בְּרִיָּה.

מעשה בשני קרובי משפחה שגרו בעיר אחת, שהיו דומים זה לזה בקומתם ובצביונם, ואף שמם היה זהה בדיוק, יחזקאל לוי. פניהם ושמותיהם היו שונים, אך במעשיהם ובהליכותיהם היו שונים זה מזה ברחוק מזרח ממערב. בעוד יחזקאל לוי האחד היה עשיר מכל, אך רחוק מדרך התורה והמצוות וכופר בעקר, היה בן דודו יחזקאל השני, איש פשוט וישר, ירא שמים מרבים ובעל מדות ודרך ארץ, שמצא את פרנסתו מאטליו לממפר בשך כשר. ביום שרבי אחד, באשר השמש הפכה בעז על הארץ, חזר העשיר מסירותו בפרדס הגדול שבבשרותו שעמד מחוץ לעיר, ולפתע נדהם לגלות כי יהודי בלתי מפר מוטל על אם הדרך. התעורר בו הניצוץ היהודי שבלבו, והוא פנה כדי לבדוק את שלומו של ההלך, אך עד מהרה גילה כי הלה נפח את נשמתו זה מכבר, מרב טרח הדרך וחלשת גופו. תחלה בקש העשיר להמשיך בדרך ולהתעלם ממת המצוה שמוטל לפניו, אלא שפאמור התעוררה בו זהותו היהודית, והוא מהר להעמיס את המת על שכמו ונשא בברת דרך הגונה בחם המתיש. בהמשך הדרך פגש כמה סוחרים ערבים עם חמורים, ובכסף מלא שוכר את אחד מהם ובקש ממנו להוליך את הנפטר אל ביתו של רב העיר, כדי שהלה יקבר אותו בקבר ישראל. פשהגיעו הערבים אל ביתו של הרב וספרו לו על הנפטר שהביאו, תמה ושאל: "מי שוכר אתכם כדי להביא את הגופה אלי?" וכששמע שיחזקאל לוי העשיר עשה זאת, התפלל מאד ואמר בלבו: "אם נפתח לבו מעט ורחמיו נכמרו על ההלך, אולי יעלה בידי להרחיב את פתחו לבו ולהחזירו אל אבינו שבשמים". מהר הרב לשלח את שמשו אל העשיר כדי לזמנו לפניו, אלא שהלה פער את פיו כנגד הרב וזלזל בשאט נפש בה' ובמשיחו. כשנודע הדבר לרב, קנא את קנאת ה' ומהר לנדוהו ברבים. בני הקהלה קמו את דבר הנדוי במלואו והתרחקו מיחזקאל הכופר, עד שהוא חש עצמו בודד ועזוב. גאונותו של העשיר לא הניחה לו לנסות לפים את הרב ולהבטיח לו להיטיב את דרכו, והוא החליט להתישב ברחוק מקום מהשכונה היהודית ולהתבדל מהם לחלוטין.

עברו ימים וחדשים, ויחזקאל העשיר שבק חיים לכל חי. בני המשפחה לא ידעו את נפשם מרב מבוכה היכן יקברוהו, שכן היהודים ודאי לא יואילו לקבורו בקבורתם, ולפתע ראו את בן-דודם יחזקאל לוי הקצב, פשהוא נכנס אל הכפר כדי לרפש בהמות לאטליו. יצאו לקראתו, הזמינוהו לנח מעט בביתם, והשקוהו בסם שנה עד ששקע בתרדמה עמקה. הפשיטו את בגדיו העליונים של הקצב והלבישו בהם את אביהם המנוח. שכרו גוי אחד ובקשו ממנו לשאת את המת על גבי חמור אל שכונת היהודים, וצוהו לספר לכלם כי הגופה נמצאה על אם הדרך. הידיעה על מותו הפתאומי של הקצב ישר הדרך, הפכה בתהמה את כלם וכבוד גדול עשו לו במוחו. הרב נשא עָלָיו הספד מר והוא נקבר בקבר מכבד בבית העלמין היהודי שבפאתי העיר. ביניהם, הלבישו בניו של יחזקאל והוא התעורר בביתה הקברות. קרירות הלילה חדרה אל עצמותיו של יחזקאל הלילה והוא התעורר בביתה הקצב פשהוא מוצא את עצמו לבוש בתכריכים ומוטל בגפו בבית הקברות. הוא פתח בריצה בהולה, אחז בעתה ותלחלה, ובאישון לילה התפסק על דלת ביתו. אשתו 'האלמנה' נבהלה לשמע הדפיקות, ולשאלתה מי הדופק נענתה: "זה אני, יחזקאל. פתחי נא את הדלת!" אימה ופחד נכלו על האשה והיא מהרה לשאל: "מהיכן אתה בא?" והדופק עונה: "מבית הקברות" ... נקל לשער את הפחד שאחז אותה, וכאשר הביטה מבעד חור הדלת וראתה את בעלה עומד עם תכריכים צחורים, נפלה בעלפון כבד. השכנים היו מבעתים לא פחות, והאמיצים שבהם שלחוהו אל הרב, בהשכם שהוא בא לבקש תקון לנשמתו. גם בבית הרב נבהלו למראהו והרב בקש ממנו לעלות לעזרת הנשים שבבית הכנסת, שם ימתין עד הבקר ואז יטיבו לנשמתו.

הבקר אור, והמתפללים שהשכימו קום נבהלו לראות את הקצב שנקבר אמש עומד למוקם פשהוא לבוש בתכריכים, וחששו להתקרב אליו. פשהגיע הרב אל בית הכנסת, החל יחזקאל לספר את הקורות אתו בביתו של יחזקאל העשיר בן דודו, והרב חריף השכל הבין מיד את הקנוניה שטוו בניו של העשיר, וידע כי אמש קברו את יחזקאל העשיר הכופר בהשכם כי הוא הקצב ישר הדרך, בעוד הקצב עומד לפניו בריא ושלם. צוה הרב להביא מביתו של יחזקאל הקצב את בגדיו, והסביר לקהל המתפללים את אשר ארע. הספור הפליא את כלם ולאחר שהתעשתו מעט שאלו את הרב: "מודע זכה העשיר הרשע ללוןה פה מכבודת ולמקום קבורה פה נכבד? הרי ראוי היה להקבר בבזיון מאחורי הגדר?" השיב להם הרב: "האם לא הבנתם? ודאי זוכרים אתם שלפני זמן מה מצא יחזקאל העשיר מת מצוה ודאג להביאו לקבר ישראל, משום כך זכהו הקב"ה להקבר בכבוד, מדה כנגד מדה, לכפרה שאין הקב"ה מקפח שוכר כל בריה".

מאזרות

הנאמר רבי יהושע טרונק מקוטנא ז"ע ליום ההוללה כ"ה בתמוז תרנ"ג

מגדולי רבני פולין גדוהו, מרביץ תורה פרדים ומחבר ספרי הלכה חשובים. שמו הפלא היה ישראל אליהו יהושע, על שם הבעל-שם-טוב, הגר"א מוילנא והפני יהושע, אולם הוא חתם שמו ישראל יהושע בלבד. שכן השם אליהו מקבל בתוך השמות האחרים. התינתם מאביו בגיל י"א, אך המשיך לשקד על דלתי תורה עד שרכש ידיעות עצומות בכל חלקי התורה. לאחר נשואיו, נסע לרבי מנדל מקוצק שהתרחם מקיאותו וממדת האמת שבו "שאנינו נושא פני איש". בגיל י"ט בלבד, כבר התקבל לרב בקהלת שרנסק ושם עמד בראשות ישיבה גדולה. משם עבר לגומבין, וורקא, פולטסק, ומשנת תרכ"א התמנה לרבה של קוטנא ועל שמה התפרסם, עד שגם רבנים מקהלות המרחק שלחו אליו שאלות בהלכה. נודע בחבתו הגדולה לארץ ישראל ואף בקר בארץ בשנת תרמ"ו יחד עם חתנו רבי חיים אלעזר וקס מקליש בעל "נפש חיה", כדי לחזק את ההתישבות היהודית בארץ הקודש, ואף פרסם קריאה נלהבת להעדיף את ארצנו ארץ ישראל על ארצנו איטליה. היה גם מראשי התומכים בהנהגת המכירה בשנת השמטה תרמ"ט, עקב הסכנה למושבות החקלאיות החדשות שהיו בראשית תנופתן, אך התנה שההתרה יהיה לאותה שנה בלבד. לישרו ומדת האמת שבו יצאו מוניטין. לאחר שבנו התמנה לכהן קרב וכבר לא היה סמוך על שלחנו, בקש משום כך מפרנסי הקהלה להפסיק את משפחתו מפני שהוצאותיו אינן מרובות כבעבר.

יוסיף דעת

סיפור מעניין מובא בספר "שם הגדולים החדש" וממנו הועתק במקורות רבים. פעם ביקר רבי אפרים זלמן מרגליות מברוד אל "האוב ישראל" מאפטא וזה האחרון ביקש ממנו להסביר לו את דברי הירושלמי: "ר' חייא נפק לבריתא, חזי דמחללי מעצתא. אמר למחר אכתוב בפתקא אל תקרא 'עצרת תהיה לכם' אלא 'תחיה לכם', ומוי האיש החפץ חיים ולא יחללו עיר". ותמה הרב מאפטא, מדוע לא יצא רבי חייא מיד לדרוש זאת, ולמה המתין למחר כדי לכתוב אותו בפתק תוך כדי דיבור הזכיר לו הרב מברוד חיים דברי הגמרא במגילה שרבי שמעון רבי אמר לבנו לומר לרבי חייא, שכשהוא קורא את הפסוק "וחכיתי לה" הוא מחרף ומגדף, ופירש רש"י שרבי חייא התקשה להגות את האות ח"ת והיה קורא אותה כעין ה"א, ולכן היה נראה כאילו הוא קורא 'וחכיתי לה', חלילה, זו הסיבה שרבי חייא לא יכול היה לצאת לדרוש 'עצרת תחיה לכם', שכן לא יכול היה להגות את האות ח"ת, ולכן אמר להם שיכתוב להם למחר את הדרשה בפתק. התשובה נעמה מאוד באוזני "האוב ישראל", ויש שהוסיפו לכך נופך שהוא קינח את יעתו של הרב מברוד ונשקו על מצחו. מקור קדום יותר לתירוץ זה, בשינוי נוסח הירושלמי מובא בספר מפעלות אלוקים שנדפס בשנת תפ"ה, בשם המתרגם רבי יואל בעל-שם מאמושטש. היו שתמחו, שהרי הפסוק 'עצרת תחיה לכם' מוסב על שמיני עצרת ולא על חג השבועות, וגם הלשון 'מעצרתא' תהוה שהוראתו תמיד היא היקב שדורכים בו את הענבים ואין המ"ם אלא שימושית, וכן תמהו כיצד נעלמו מהם דברי התוספות שם במגילה כשתב שאם היה מתכוון ומתאמץ לקרוא ח"ת, היה עולה בידו לבטא אותה כראוי, ואם כן למה לא התאמץ רבי חייא לדרוש את הפסוק עם האות ח"ת, כדי להציל יהודים מחילול יום-טוב? אך התמיהה העיקרית היא, שאין שום מקור לדברים אלו בכל הירושלמי, וכל המאמר לא היה ולא נברא, וכשיל עוז ונפל צור ויחיד קלם ילכיו.

ביצירותם הם לָכֶם בְּנֵיכֶיהֶם אֲשֶׁר־יִנְכְּלוּ לָכֶם

פניני אור החיים

מודברי האור החיים הקודש על הפרשה

לפניה משפחת הפוני - יש להעיר למה הוסיף אות שאינה נמנית מאותיות השם, היה לו לומר משפחת הפוי, אלא רמו לשאר מעלות המנויים שם במו"ה, שהם מעוט שיהיה מעוט שחוק ויאר הענפים הדומים לאלו, והוא אומר לפניה משפחת הפוני פרוש פנה הוא לשון פה, והוסיף לו אות ו' שהוא סוד עץ חיים שהוא עוסק בה יתר על שאר הפיות. גם רמז בסמיכות אות הו"ו לאות ה"א, לומר סוד חבור המדות באמצעות עסק התורה.

ואמרו משפחת הפוני פרוש, שצריך לפנותו כמוהרות המן שנות, גם מהשחוק ומדברים בטלים, כי הם מונעים קיום התורה באדם, ומצאתי להסידו שראל שקתבו כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו פם בקדש, כי אין קדשה בקדשת התורה, ולזה אסור לדבר בו אפלו דברי הל הגם שאין בהם דברים האסורים, והוא מה שרמז במאמר לפניה שהוא פה העמל בתורה שבו שוכן חצי שמו ותברך; משפחת הפוני פרוש, צריך לפנות מפיו כל, חוץ מהגות בתורה, וזהו נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות שהם מעוט שיהיה מעוט שחוק מעוט הענוה וכדומה להם שבפני המותרות:

וביום השבת שני כבשים וגו' - טעם שמוסף שבת הוא קעט מכל מוספי ראש חדש ומוספי יום טוב והמועדים, הוא סוד לחם משנה, ולזה מוספו שני כבשים על שני כבשי תמיד, וסוד השביעיות רמזו ביום עצמו כי הוא שביעי, מה שאין השביעיות מסים לא בראש חדש ולא בשאר ימים טובים, והגם שיש שביעי של פסה, אין השביעיות קבוע בו כיום השבת והקבו:

דברי הימים

בשנים האחרונות התפרסם ציון הצדיק רבי יצחק גבאי, הקבור בחצר בית במושב עגור דרומית לבית שמש, ורבים משתחים על קברו בייחוד ביום פטירתו כ"א בתמוז תשי"א, ורואים ישועות ובפרט לזיווגים הגונים. רבי יצחק היה מחכמי קהילת אלסוד שבתיומו, ונודע בבקיאיותו בתורה, כשוחט ומוהל מומחה ומרביץ תורה לרבים. בנו סיפר, כי לילה אחד העירו אביו לאחר שעסק בלימוד התורה וערך תיקון חצות, וביקש ממנו להתלוות אליו בדרכו לאחד הכפרים באזור. בהגיעם ראו שם פר גדול והשוחטים נאבקים עמו לשווא כדי להרביצו לשחיטה, עד שרבי יצחק ליטפו בידו ומיד נרגע השור ונשכב ארצה, והפנה את צווארו לשחיטה. בשנת תש"ט עלה ארצה יחד עם בני קהילתו, ובדרום מעד הגמל עליו רכב ונפל לתהום. כולם היו בטוחים כי הוא נהרג, אולם לפליאתם מצאוהו יושב ארצה ומעיין בספר, ואילו הגמל נעשה איברים איברים. לאחר עלייתו התיישב עם בני קהילתו במושב עגור, ונודד אותם להתמודד עם קשיי הקליטה בארץ ברחובות ובגשמימות. כליל אחת השבתות של חודש תמוז, קרא מזמור כ"ו שבתהלים וקרא שוב ושוב בלי לסיימו. לפתע אמר לבנו שהוא רואה כי קיצו קרב, ולאשתו אמר שעתידיה להיפטר שלשים יום אחריו. הוא ביקש ממקורביו לקבור אותו בסמוך ליישוב, והתנכח כי ביום פטירתו עדין לרדת מטר למרות היותם בתקופת תמוז, וכך היה. הוא נטמן בסמוך לבתי הכפר תחת עץ חרוב, והרבנית נפטרה חודש ימים אחריו. לאחר שנים התגלה בחלומו לאשה זקנה שהתגוררה בכפר, ובישר לה כי בתה העקרה תיפקד בשלושה ילדים, והיא דאגה לשמירת המקום. על הקבר הוקמה מצבה, ורבים נוהרים לשם ורואים ישועות פלאיות.

קרב לשנתים ימים, ישב הסבא קדישא רבי ישראל מרוזין, בבית האסורים הרוסי שבקניב. באשמת שוא פאלו צוה להעביר מן העולם שני מוסרים יהודים, אשר עליהם נפסק להלכה "מורידין ולא מעליין" בדין רודף, עקב הלשנתם לשלטונות על העלמות מם בקרב הקהלה היהודית ועל משתמטים מהגזים לצבא הרוסי. בשושן פורים שנת ת"ר, שחרר הצדיק ממאסרו שבע יסורים ותלאות, לאחר זכיון מהאשמה להריגת המוסרים, אולם עדין לא תמה מסכת תלאותיו. הממשלה הרוסית התרשמה, פי הצדיק מבקש להמליך את עצמו על יהודי המדינה והחלה להצר את צעדיו, ואף בקשה להגלותו למקום נדח. בעזרת שלמונים ושתדלנות רבה, עלה בידי חסידיו להבריחו אל מחוז בוקובינה שמעבר לגבול הרוסי, ושם השתקע בעיירה סדיגורא הסמוכה לעיר טשרנובויץ.

במהלך אותם ימים קשים, עמוסי טרדות ומצוקה, הסתגר לפתע הצדיק בחדרו ובמשך שמונה שבועות רצופים לא הניח לאיש להפגס אליו. גם אל אמו הרבנית מרת חנה, אצלה נהג לבקר מדי יום, פסק מלבוא, והרוחות בקרב עדת החסידים טערו. מקדבי הצדיק ובאי ביתו לא ידעו לשית עצה בנפשם, ואף אחד לא הצליח להבין מדוע מסתגר הצדיק בחדרו ומסרב לראות פני איש. באחד הימים, הגיע לרוזין חסיד הותיק רבי יוסף מטפירוב, שמנהג של קבע היה לו לבקר מדי תקופה ברוזין ולחלות את פני רבו הנערץ. רבי יוסף זה היה בר אורחן ובר אנהן, וכנה בפי החסידים 'ר' יוסל' ו'יבלי', פגרא על שם זוגתו. אביו היה רבי ישראל מליטשיניץ בנו של רבי יוסף מימפלא בנו של המגיד רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, ואמו היתה בתו של זקן צדיקי דורו ה'אויב ישראל' מאפטא. רבי יוסל היה מחשובי החסידים שהתפרסם בעבודת התפלה הנלהבת שלו, בדרך רבו הקודם 'השרף' רבי אורי מטטרליסק. לאחר הסתלקותו, החלו חסידיו להסתופף בצלו של הצדיק מרוזין, אך התקשו להסתגל לדרכו של הרוזין,אי שתפלוותיו היו במתינות ובעבודת הלב, בלי לנלות כלפי חוץ את התבערה הפנימית. מאמץ ההבנה עלה לו לרבי יוסל בדמים קרבים, עד שבאחת התפלות לא עמד לו כחות הנפש, והוא קרע ונפל תחתיו ופרחה נשמתו בטירה.

בשהגיע רבי יוסל לחצר הקדש, גלה מיד את העננה שעל פני הגבאים והללו ספרו לו על הסתגרותו התמוהה של הרבי. "מבקשים אנו ממך", פנו המשמשים בקדש לרבי יוסל, "לנסות להבין את פשר הדברים ולראות כיצד נמך להמתיק את הדינים, שכן חביב אתה בעינינו וחולק הוא לך תמיד כבוד רב". הספים רבי יוסל לבקשתם, ועד מהרה התדפק על דלתו של הסבא קדישא. "מי שם?" נשמע קולו של הצדיק מבפנים, ורבי יוסל ענה בהרהר קדש: "יוסף בן דינה". שוב נשמע הקול מתוך הבית: "ומה הפצה? ורבי יוסל השיב: "מבקש אני להפגס". הדלת נפתחה כדי סדק צר, וידו העדינה של הרבי הושטה לעבר החסיד לנתינת שלום. בקש הרבי לסגור את הדלת, אלא שרבי יוסל הפקח והזריז מהר לתחב את געלו במרוח שפין הדלת והמזווה והצדיק התחנף בעל כרחו. הוא פתח את הדלת לרוחה והזמין את החסיד הנאמן פנימה. בדרך ארץ ובכבוד ראש בקש רבי יוסל להבין מדוע מסתגר הרבי בחדרו זה קדשים ימים, והצדיק החל לספר: "לפני זמן מה, הגיע לביתי משפיל פלזני מתושבי טשרנובויץ ששנה ופרש, מכיר את בורא ומתכוון לקרוד בו, ובדין תכריר פתביו. מבקש הוא להוציא לאור את ספרו המשך, הגדוש במינות ודעות נפסדות, ודוש ממני שאכתוב לו הסכמה לנהבת לספרו כדי ששומעי לקחי ירפשו את ספרו בכסף מלא. מזכן פסרבתי לבקשתו ובקשתיו לצאת מביתי, אלא שהאיש החצה פניו ופתח בדברי איום והתרה שאם לא אעשה כדבריו, יפעל לפתח מחדש את תיק הערעורים המונח בבית המשפט המחוזי, ושוב אצטרך לעבר מסכת יסורים ותלאות שרק זה עתה הצלחתי להשתחרר מהם".

על אהר השיב רבי יוסל בדברי טעם: "מדוע מבקש אותו רשע להדפיס את ספרו? כדי שיהיו שפתותיו דובבות בקבר בשעה שיעינו בספרו, וכי אין כחו של הרבי לדובב כפר מעכשו את שפתותיו בקבר? נהנה הצדיק מההברקה ובקש לזמן לפניו את המשפיל הנאלח. מה רבי יוסל לשלח את בנו לטשרנובויץ, ובקש ממע המשפיל כי הצדיק מרוזין מבקש לראותו, קרא בשחצנות: "רואים אתם? הרבי נכנע אלי והסכים להעניק לי את בקשתו". בהגיעו לרוזין, נסה הצדיק שוב לדבר אל לבו ושאל: "לשם מה זקוק הנך להסכמת? אולי מותר אתה עליה?" אך הלה השיב בעזות מצח והזכיר שוב את תיק הערעורים שתלו ועומד על צוארי הרבי. "אם בן, לך והדפס את ספרך, וטרם תסיים את ההדפסה אתן לך את הסכמת". יצא המשפיל לדרכו שמח וטוב לב פשוה בטוח בנצחונו. באישון לילה עשה את דרכו לטשרנובויץ, וכאשר עלתה העגלה על הגשר שמעל הנהר, קרס הגשר הרעוע תחתיו בשאנה אדירה והמשפיל מצא את מיתתו המשנה פיו גלי הנהר השוצף.

בשנודע ברוזין סופו המר של המשפיל הרשע, מהרו החסידים להעיר את רבי יוסל משנתו כדי לבשר לו את הבשורה המרעישה, אך הוא מר לומר: "לא היה מן הצורך להעיר אותי משנתתי, שכן כבד ביצאתי מחדר הרבי ידעתי שלא יעלה בידו של הרשע לבצע את זממו וסופו ממךבא"...

משיבא

מטעים

פינתם ברארן הכהן (פה 81)

התבות מטעמות בטעמי קדמא ואולא מנח רביעי, ובספרים מצאו לבר רמזים שונים.

יש שכתבו עליפי דברי חז"ל שפינתם זה אליהו, ולכן הקדים פינתם והלך כדי לקנא את קנאת ה', מפני שבו מנח רביעי, שהוא נשמת אליהו הנביא עליו אמרו חז"ל במסכת ברכות שהוא פורח את העולם בארבע פריחות, ולא כפיכאל באחת ובגבראל בשתיים. (בבבוי ציוני)

בזהר מובא שבשעה שדרג פינתם את זמרי, התעברו בו גם נשמותיהם של נדב ואביהוא, ולכן קדם ואול בגלל שהיו מנחות בו ארבע נשמות. פינתם ואליהו, נדב ואביהוא. דמזי לזה ב"ויקח את משה" שבתת אופן שנאמרה באלהו, היא ראשי תבות אליהו, פינתם, נדב ואביהוא. (אמרי קדוש)

וגם הנגינה מרמות לזה, שהטעמים קדמא ואולא הם בגנינת המיחה, האם סבור אתה שפינתם הוא בן אלעזר? לא. אלא בן אהרן הכהן שנעשה כמו נדב ואביהוא בני אהרן עצמו ולא נכדו. (אמת ליעקב)

רש"י מביא את דברי הגמרא בזבחים, שלא נתפחו פינתם עד שהרג לזמרי. נמצא שערך זה היה רק שלשה בחינים, אהרן אלעזר ואיתמר. ונדה שפינתם הקדים והלך להרג את זמרי, אז מנח רביעי, והספד להיות הכהן הרביעי. (נר תמיד)

מדגש

אמרו חז"ל בקדושים 'ו' דשלוט קטיעה היא', ובספרים מצאו לכה רמזים שונים. הרמב"ם ופוסקים נוספים השמיטו דין זה לגמרי, ובעקבות זאת לא נהגו בתימון לקטע את הוא"ו. בשמחה דעות יש בצורת הקטיעה. בעל הטורים, מהר"י בידב והמהרש"א מפרשים שיעשה את הוא"ו בצורת יו"ד; הריטב"א מפרש שכתב וא"ו בוחה וחליקה באמצע, וצריך להניח ספרי תורה שהיא"ו כתובה כדרך: רבנו בחיי מפרש שצריך לכתב ו' עזריא, אך תמה באור תורה שנאמר קטיעא ולא עזריא, אלא שיחתה את הוא"ו באלכסון. הרדב"ז כתב שהיא"ו פסוקה לשתיים ומחברת כחוט השערה, או שיעביר חוט דיו בשתי אותיות; לתשב"ו חלקה העליון יו"ד ובצדו המתחתון תהיה וא"ו; ורבי עקיבא איגר כתב שלמעלה תהיה וא"ו, קצרה ויניה מעט חלק ולמטה ידשם קו קטן, ועוד.

ממלח

ביש מזל אחד התהלך פעם בשעת בין הערבים ולבו קמה בקרבו בחלילים מרב רעב. בדרך עבר ליד אולם חתנות ונבלתו נכתב שמשפחה בשם בנימין עוזבת כאן שמחה נשואין לבנם. נכנס האישי בשערי הבית, ולשאלת שומרי הפתח השיב: "אני ממשפחת בנימין", ונכנס אחר בבית פנימה. בשעה שאכל לשבע והשקית את רעבונו, שאלו אחד המספים: "אתה ממשפחת החתן או הנלה?" השיבו: "אני ממשפחת בנימין, שאחד מצאצאיו היה בלע, ועליו נאמר בפרשת פינתם 'לבלע משפחת חבלע', שכן באתי לבלע כאן מזון כדי להשביע את רעבוני..."

רבי צבי הירש מזידיטשוב, נסע להתחזקת אחר מעשי הצדקה והקדש של רבי משה ליב מססוב, שנודע בלבו הרחום ובאהבת ישראל שפעמה בו כל ימיו. לילה אחד גלה רבי צבי הירש, בי הרבי יוצא מביה אל החרף הקר שבחוץ, קשהו לבוש בגדים גסים של אפרים נכריים ועל כתפו גרין משנו. עקב אחריו התלמיד וראהו נכנס ליער הסמוך, שם קטב עצים ואספם לחבילה אחת. משם המשיך בדרך לכפר קטן, ונכנס לבית משפחה יהודית עניה ומעוטת יכלת, שאם המשפחה ילדה זה עתה, ומרב עניים לא היה בידם אף לרכש עצים להסקת התנור. הקר חדר אל תוך הבקתה העלובה, שהפרוץ היה מרבה בה על העומד, והספנה לילולת ולולד היו מוחשיים. התדפק רבי משה ליב על פתח הבקתה, ובשפה הפולנית הציע להם לרכש ממנו את חבילת העצים להסקת התנור. השיבו בני הבית כי הם זקוקים אמנם לעצי הסקה, אלא שאין בכחם לשלם את מחירם, אולם האבך הפולני הרגיזם שאין הוא זקוק לכסף באפן מידי, ויכולים הם לשלם לו לאחר זמן. הטה רבי צבי הירש את אונו, והנה הוא שומע ביצד אומר בעל הבית לאשתו: "שלא יהא נחשב לו לערל זה, המעשה שהוא עושה עמנו כמצינה וחסד ולא יקבל עליה שךר". בטוחים היו שהאבך לא מבין את שפתם, בעוד הוא גוחן אל התנור ומסיק בו את העצים, עד שהממות נעיקה השתררה בבית. מידי לאחר מכן אמרה האשה: "אולי תציע לו מעט יין שרף שנותר לנו, וכך נקח ממנו את המצינה?" ומד שאל האבך, כאלו לפי תמו: "אולי יש לכם מעט יין שרף כדי להרטיב את גרוני", מהרו בני הבית לכבדו במעט משקה, ושמוחו על ההצליחו להוציא מהערל את מעשה המצינה שלו. ברכות הזמים, ספר רבי צבי הירש את אשר ראו עיניו על מעשה החסד של רבו, וקרא עליו את הפסוק בתהלים: "ביום דרפה ושיבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו".

מנגהו של החזנה מבלבין היה, להעניק מידי יום מטבע לאחד מילדי באי ביתו, כדי לשמח את לבו. כששאלוהו פעם על סבת הדבר השיב: "מבקש אני לגרם קרת רוח ליהודי ולהיטיב עמו, אלא שבדי להצליח לשמח יהודי מבגר בשנים, קשה הדבר למאד, שכן כל אחד מקוה בטורות ותלאות ואין לבו שלם עליו. מצאתי עצה לדבר, מעניק אני מטבע בערך קטן לילד רך בשנים וגורם לו בכך קרת רוח אמיתית, שכן דאגות וצער מנזן לו; וכך אני מקים מצוה משלמת".

רבי משה חיים, אחיו של החדושי הרי"מ מגור, הצליח במסחרו עד שנעשה עשיר מפלג. בראותו היתה מרובה הדורה ותומה לארבעה סוסים אפרים, והיה מפזר מהונו לצדקה וחסד. פעם בקר בעיר ורשה והלך לבקר את הוריו הישישים שהתגוררו בעירה גור הסמוכה. עם התקרבו לעירה, הבחין באשה זקנה המשרכת את רגליה בכבדות ועל גוה הכפוף מוטלת ערמה גדולה של קש. כשהתקרבה הענלה, נבהל רבי משה חיים לגלות שהזקנה אינה אלא אמו הרבנית, ומיד קפץ בבהלה וקרא: "מדוע סוהבת את את אלמת הקש בכוחותיך הדילים?" התחזקה האם ואמרה: "לצרכי פלה יתומה מיעדת האלמה, וכי רגלי פטורות מן המצות?" קרא רבי משה חיים בכאב ואמר: "אמי היקרה, מוכן אני לתת לך מעות שיסיקו לרכישת עשרה מזונים, ובלבד שתשליכי את התבן עתה ותעלי אל מרפתי כדי להגיע לביתך". השיבה לו האם: "אדרבה, הוסף לי גם את המעות, שכן גם למעות זקוקה היתומה למענה אני סוחרת, בנוסף למצע ולמשפב..."

על רגישותו של רבי שלמה זלמן אוירבה לכבוד הבריות והזהירות שלא לפגע בהם, מספרים ספורים רבים שמהווים ספר מוסר ולקח לדורות. אחת מקרובות משפחתו נפלה למשכב ורבי שלמה זלמן הלך לבקרה ולהקל בכך את יסורי הקשים. היא התגוררה בקומה חמישית בבנין מגורים, וכששמעו דרי הבנין על בקורו הקרוב של גאון ישראל, הניחו פסא בכל קומה כדי שיוכל הרב לנוח קמעה מטרם העליה בפדרגות. כשהגיע רבי שלמה זלמן וראה את הפסאות שהניחו השכנים, התישב על הפסאות בכל קומה ובכך שמח את לבם של הדיירים שבקשו להיטיב עמו. לאחר מכן אמר למקורבו שפגעהו בבקורו, כי הדבר לא הביא לו תועלת כלל, ולמעשה קשה היה לו יותר להתישב ולקום בכל פעם מאשר לעלות את כל הקומות בבת אחת, אך לשנא את הפסאות שהניחו השכנים, חשש שמא יותרו בפחי נפש שלא עשה את רצונם, ולכן התאמץ על אף חלשותו הרבה, ובכל קומה ישב מעט על הפסא שהניחו דיירי הדירה הסמוכה, על מנת לגרם להם קרת רוח.

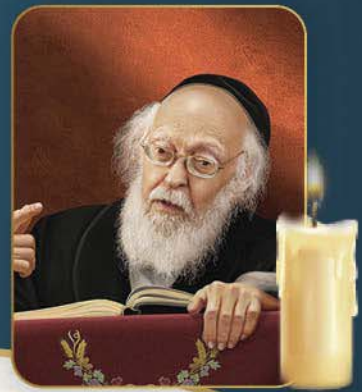
רבי ישעיה מפרנה היה אומר: "תמוה היה לי על הנאמר בצדקה תציל ממות, והרי שנותנו של האדם קצובות מראש ומה תועיל הצדקה? אלא שמי שנותן צדקה מעל עשרו הקצוב אצלו, יכול הוא לבקש מהקב"ה שימתן לו גם שנים למעלה מן הקצוב לו".

למה נקבעה 'פרשת המועדות' שבה מנויים כל חגי השנה ומועדיה בפרשת פינתם? מפני שברוך כלל נקראת הפרשה בימי בין המצרים, בימים בהם מתאבלים על הרבן בית המקדש, ועתידים ימים אלו להיות 'לששון ולשמחה ולמעדים טובים והאמת והשלוש אהבו' (בני יששכר)

בעקבות

הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זי"ע

יומא דהלוא - כ"ח תמוז

האב השכול שהוטַרד מהתשלום...

בדעתו אפילו לדרוש תשלום כלל, וכל שכן ברגע קשה זה, בטרם הובאה בתו לקבורה.

"ביומו תתן שכרו", מתעקש הרב אלישיב, עיניו בוערות. חושש הוא שמא ימאן החשמלאי ליטול משכורתו, ואין הוא מוכן בשום תנאי שבעולם לקבל מתנתו של בשר ודם.

פנה אחד הנכדים בזריזות וביקש לשלם לאברך החשמלאי את המגיע לו, אך הלה סרב לכך בכל תוקף. הנכד נסה להתמקח משום שראה שהדבר בנפשו של סבו. לבסוף נכנע וחזר אל מרן עם התשובה שקיבל.

"אם כך, אין אני יורד להלווייתה של בתי", הדהים מרן את הסובבים בהכרזתו.

אותה שעה כבר החל קהל גדול להתאסף בתחתית הבנין. אנשים רבים נהרו מכל עבר בזרם בלתי פוסק, שהתקבץ לו במהירות לגוש שחור עצום. מרפסות הבתים מלאו נשים וטף, וכמעט שלא נראה דבר, זולת אנשים.

אך אבי הנפטרת, הרב הדגול, ממאן להופיע.

שוב פנה הנכד אל החשמלאי והעביר לו את הכרזת הרב. "מעולם לא נתקלתי באדם שכזה", מלמל הלה בהתפעמות. "אין הוא אדם, כי אם מלאך אלוקים המתעלה מעל רגשותיו, וכל חייו ומהותו הם אך ורק לעבודת הבורא, ואין בלתי דבר".

הפעם לא עזב הנכד עד אשר וידא כי בעל המלאכה מקבל את המגיע לו, עד הפרוטה האחרונה. רק אז נשם לרווחה, ושב לבשר על קיום השליחות.

מששמע הרב אלישיב את דבריו, התרומם ממקומו בשתיקה וירד ללוות את בתו למנוחתה האחרונה.

רחש קל עלה מן המסדרון הקטן, בו עמדו מספר אנשים והמתינו בדריכות על מנת להיכנס אל הקודש פנימה. דומה היה כי שעת הכושר מבוששת לבוא. הרב ישב רכון, שקוע כולו בנבכי העמוקים של ה'חושן משפט'. הם המתינו שם דקות ספורות, ומשראו כי כל תזוזה לא חלה מכוון החדר, החלו בלאט לפסע פנימה, צעד אחר צעד, מנסים לדחות ככל יכולתם את הבשורה האיומה שהם נושאים באמתחתם.

בעדינות ככל הניתן הם בישרו לרב הישיש את הבשורה הקשה. בתו האהובה איננה עוד אתם, כי נלקחה אל בית עולמה.

תחילה שתק הרב. שתיקה שיש בה משום אבל, יגון וכאב גם יחד. שתיקה של צער, צערו של אב שכול. שתיקה של הלם ועיכול הבשורה.

ומייד התעשת. כשדש חולצתו קרוע, פנה אל ארון ספריו ושלף את 'יורה דעה'. הוא התיישב על מקומו והחל להגות בדיני אבלות.

לפתע ננער ממקומו ופנה אל אחד ממקורביו ששהה לצדו.

"מה עם החשמלאי?" דרש לדעת. "הן היום אמור היה לסיים את עבודתו. עלינו אפוא לשלם לו שכרו".

הדבור נעתק מפי הנוכחים. רק דקות ספורות קודם לכן שכל אב כאוב זה את בתו האהובה. מה לו חשמלאי. מי לו חשמלאי. ובכל זאת.

"סבא, הוא משלנו. הוא יחכה קצת", רמוז לו נכדו בעדינות. ואכן, החשמלאי שעבד בבית מרן בימים האחרונים סביב לשעון בלא הפוגה, והחליף את מערכת החשמל הישנה שקרסה בחדשה ומשוכללת יותר, היה אברך ליטאי ירא שמיים, שנמנה עם מעריצי הרב. ודאי לא עלה

מתולדותיו

נולד בא' בניסן תר"ע לאביו רבי אברהם לוינסון בשאוול שבליטא. בנעוריו עלה לארץ עם משפחתו, ולצורך כך שונה שם משפחתו לאלישיב, שם נעוריה של אימו. בשנת תר"צ נשא את בתו של רבי אריה לוי, הידוע בכינוי 'רב האסירים'. בראשית דרכו מונה לשמש כרב בבתי מדרשות שונים, ולאחר מכן, במשך כ-20 שנה היה דיין בבית הדין האזורי בירושלים ובבית הדין הגדול. לאחר פטירת הרב שך, מונה לממלא מקומו כמנהיגו של הציבור הליטאי.

הרב אלישיב נחשב בפי כלל הצבור החרדי כפוסק הדור.

נפטר בכ"ח בתמוז תשע"ב.

מוסר השכל

"יהי ללמון דברך דביב עליך כשלאך"
יש אנושים שהבואם אקנות לוצר
או אקבל שרות הם אוודים את
המוכר או בלא הלאאכה, ש לאא
ניתר או בררה אלא להוריצ
להלחור שקב, אפולים ליתק נצק
והולאת נבל. עלינו להשתדל אברוח
להנהיגה זו ולהקפיד על ללמון
זאתנו ככל יכולתנו.

המדור מתוך סדרת הספרים המרתקים מבית מלכות וקסברגר

עֲרָכִים לְשִׁלְחַן שֶׁבֶת

טְרִיבֵי

לע"נ האישה החשונה מרת דבורה פרוצור עליה בת ר' אברהם שמואל ז"ל

חידון טריביה א-ב לפרשת השבוע. שאלות קלות ומאתגרות כדי שכל בני המשפחה יוכלו להשתתף, ליהנות ולהצליח!

א	אחד ממלכי מדין:
ב	מתכת נפוצה מאוד, שממנה היו עשויים כלים רבים:
ג	לבני שבט זה היה מקנה רב:
ד	אחת התחנות במסעי בני ישראל, בשמה מוזכר אחד השבטים:
ה	תהייה שהעלה משה רבנו לפני בני ראובן וגד כשביקשו להישאר מעבר לירדן:
ו	מה אמר ה' למשה רבנו שיצווה לבני ישראל לעשות ליושבי הארץ, כשייכנסו אליה?
ז	כלים משלל המלחמה שהיו עשויים מהחומר זה, היו צריכים בני ישראל להגעיל:
ח	כיצד נקראו הלוחמים שהלכו בראש הקבוצה?
ט	מבין התכשיטים שבזוזו ישראל ממדין:
י	המקום הנמוך בעולם, ושם גם מסיימים גבולה המזרחי של ארץ ישראל:
יא	סמוך לאיזה ים עובר גבולה המזרחי של ארץ ישראל?
יב	ציווי שמשמעותו: כשאדם מבטיח משהו, עליו לקיימו:
יג	יחד עם בני גד ובני ראובן, קיבלו את השטח מעבר לירדן גם חצי משבט זה:
יד	סוג של הבטחה שאדם אומר, ודיניה מפורטים בתחילת פרשתנו:
טו	במדבר זה חנו בני ישראל כשנסעו מים סוף (רמז: חשבו על עיניים מלוכסנות...):
טז	תכשיט נפוץ, היו כאלה גם בביזה ממדין:
יז	אחת התחנות במסעי בני ישראל:
יח	איך נקראים בפסוק הקוצים שאליהם נמשלו הגויים שלא נוריש כשניכנס לארץ:
יט	אחת התחנות במסעי בני ישראל:
כ	מי צריך לברוח לערי מקלט?
כא	אחת הנקודות בגבולה המזרחי של ארץ ישראל:
כב	כמה שבטים בסופו של דבר קיבלו נחלה ממערב לירדן?

תשובות:

א. אד | ב. נחושת | ג. ראובן | ד. ארז | ה. ירדן | ו. ארץ בני ישראל | ז. מלחמה | ח. ראש הקבוצה | ט. מדין | י. עין גז | יא. ים סוף | יב. קיימו | יג. בני גד וראובן | יד. ארץ ישראל | טו. עיניים | טז. תכשיט | יז. ארץ בני ישראל | יח. קוצים | יט. ארץ ישראל | כ. שבע

דיון מסביב לשלחן

כשנגמרו הבגדים הנקיים בתשעת הימים

שאלה

גברת ישראלית עמדה מול ארון הבגדים. היא הייתה חייבת להכין בגדים עבור בני הבית למחר בבוקר, אבל הארון היה ריק, הבגדים מילאו את סלי הכביסה שעלו על גדותיהם, הקיץ החם גרם לתחלופה גבוהה של הבגדים, ואיסור הכביסה בתשעת הימים הוא אתגר הלכתי עבור עקרות הבית.

בלית ברירה עמדו בפניה כמה אפשרויות: א. אולי יהיה מותר לכבס. ב. לחדש בגדים חדשים שנקנו לפני כן. ג. אולי מותר אף לקנות בגדים חדשים בחנות.

השאלה היא; מה עדיף?

תשובה

מקורו של איסור כיבוס משום אבלות על חורבן בית המקדש הוא במשנה בתענית (כו, ב) "שבת [- שבוע] שחל תשעה באב להיות בתוכה - אסור מלספר ומלכבס", אם כן, עיקר איסור כביסה ותספורת הוא רק בשבוע שחל בו תשעה באב, וכך מנהג הספרדים, אמנם בכמה מהראשונים מבואר שהחמירו לנהוג את איסור הכיבוס מראש חודש אב, ואת איסור התספורת מ"ז בתמוז, וכן נוהגים האשכנזים (שולחן ערוך ורמ"א תקנא, ג).

חוץ מהאיסור לכבס, ישנו איסור ללבוש בגדים מכובסים או מגוהצים. למנהג הספרדים רק בשבוע שחל בו, ולמנהג האשכנזים מראש חודש (שם ו).

מקור האיסור לקנות בגדים חדשים או לתפור בגדים חדשים, הוא בירושלמי שהביא את מנהגם של הנשים שלא לסדר את חוטי השתי משום שבזמן זה שבתלה אבן השתיה, וגם הספרדים נוהגים בזה איסור מראש חודש (שם ח).

מעתה נבוא לדון, איזה איסור הוא יותר חמור.

מראש חודש ועד שבוע שחל בו [למנהג האשכנזים] - עדיף לכבס ולא לקנות, כיון שאיסור הכיבוס הוא מנהג מתקופת הראשונים ואילו איסור קנייה ועשיית בגדים חדשים מקורו בתלמוד ירושלמי.

בשבוע שחל בו [לכל המנהגים] - עדיף לקנות בגד חדש או לחדש, כיון שאיסור כיבוס הוא מדברי התנאים במשנה, ואיסור בגדים חדשים הוא מדברי האמוראים בירושלמי, ורק בלשון מנהג.

לחדש בגד שכבר קנו, עדיף מאשר לקנות בגד חדש מכמה סיבות, א. יש אומרים שהחובה למעט במשא ומתן מראש חודש אב היא בכל משא ומתן ולא דוקא במשא ומתן של שמחה (משנה ברורה יא), ואם כן, מלבד שלובש בגד חדש, הרי הקנייה עצמה היא משא ומתן שצריך למעט בו.

ב. במקרים רבים אף שהקונה הולך לקנות בגד בהיתר, המוכר בחנות אינו מוכר בהיתר, ויש כאן משום 'לפני עיור לא תתן מכשול', או משום 'מסייע בידי עוברי עברה'.

סכום

מראש חודש עד שבוע שחל בו - עדיף לכבס ולא לקנות או לתפור. בשבוע שחל בו - עדיף לקנות או לחדש בגד, ולא לכבס.

המדור נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

ערכים לילדים

פניית לפרשת מטות מסעי

"לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה" (ל, ג)

שְׁהַצְדָק אַתֶּם, וְהַחֲלִיט לְנִסְעַ לְוַאֲרֶשֶׁה לְהַתְרָאוֹת עִם הַ"חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם". הוּא הַזְמִין מִרְכָּבָה וְהַתְּכַוֵּן לְצֵאת לְדֶרֶךְ. בָּאוּ בְנֵי בֵיתוֹ וּמִקְרָבָיו, וְטָעְנוּ: הֲאֵם בְּזִמְנָה סִפְנָה שְׂכֹזָה יִסַּע הָרֵב וַיֵּשֶׁב בְּוַאֲרֶשֶׁה? נַעֲנֶה הָרַחֵק מִטְּשָׁכְנוֹב: וְאָמַר: מֵהַ הַנָּכֵם חוֹשְׁבִים, שְׂאֲנֵי נוֹסַע לְהַתְּיָשֵׁב בְּוַאֲרֶשֶׁה? כְּשֶׁהֲגִיעַ לַ"חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם", שְׂמַח לְקִרְאוֹתוֹ וְהִבִּיא לוֹ כֶּסֶף. הָרֵב סָרַב לְשִׁבְתָּ, וְאָמַר: בְּאֵתִי לְשִׁמְעַ דַּעַת מַעֲכָת בְּעֲנֵן הַלְבוּשִׁים. נַעֲנֶה הַ"חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם" וְאָמַר: דַּעַתִּי בְרוּרָה שֶׁזוֹ גִזְרַת שְׂמֵד. הַגִּזְרָה נִגְזְרָה בְּהַשְׁפַּעַת הַמְּשַׁכְּלִים, שְׂרֻצוֹנָם לְהַעֲבִיר עַל הַדַּת, כְּדִי שֶׁהַיְהוּדִים יִדְמּוּ לְגוֹיִים! עֲמַדוּ שְׁנֵי גְדוּלֵי יִשְׂרָאֵל וּפְלְלוּ בְּהַלְכוֹת קִדּוּשׁ הַשֵּׁם בְּמַשָּׁךְ כְּשַׁעֲתִים, וּנְפָרְדוּ.

בְּדַרְכּוֹ לְבֵיתוֹ שָׂבַח הָרַחֵק מִטְּשָׁכְנוֹב אֶת הַ"חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם" שֶׁדַּעַתוֹ דַּעַת תּוֹרָה. שְׂאֵלוֹהוּ: אֵם כֵּן, מַדּוּעַ סָרַב מַעֲכָת לְשִׁבְתָּ כְּשֶׁהַ"חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם" הִבִּיא לוֹ כֶּסֶף? נַעֲנֶה הָרַחֵק מִטְּשָׁכְנוֹב וְאָמַר: כִּיֵּן שֶׁהוֹצֵאתִי מִפִּי לְבְנֵי בֵיתִי אֶת הַמְּלִים: מֵהַ הַנָּכֵם חוֹשְׁבִים - שְׂאֲנֵי נוֹסַע לְהַתְּיָשֵׁב בְּוַאֲרֶשֶׁה? וְהִגַּם שְׂכֹנְתֵי הַיְתָה שְׁלֵא אֶתְמַהֲמָה זְמַן רַב בְּוַאֲרֶשֶׁה, אֵף עַל פִּי כֵּן לֹא רְצִיתִי לְעַבֵּר וּלְשַׁנּוֹת מִדְּבָרִי!

נָבִיא שְׁנֵי סְפוּרִים נִשְׁגָּבִים הַמְרָאִים לָנוּ בְּחוּשׁ מַה נִּקְרָא "לֹא יִחַל דְּבָרוֹ": בְּשִׁנַּת תְּרִי"א הוֹצִיא הַנְּסִיךְ הָרוֹסִי שֶׁשְׁלַט בְּפוּלִין, פְּקֻדָּה לְפִיָּה כָּל הַיְהוּדִים בְּפוּלִין חִבֵּים לְהַחֲלִיף בְּגָדֵיהֶם לְבִגְדֵי גוֹיִים כְּשֶׁאָר תּוֹשְׁבֵי הַמְּדִינָה, וּלְקַצֵּץ זְקָנָם וּפְאוֹתֵיהֶם, וְכָל הַעוֹבֵר עַל הַצּוֹ יֵאָסֵר. הַשּׁוֹטְרִים הַחֲלוּ לְתַפֵּס יְהוּדִים וּלְגַלֵּחַ זְקָנָם וּפְאוֹתֵיהֶם בְּעַל כְּרָחֵם, וַיִּמֵּי שֶׁסָּרַב קָבַל מְכוֹת וּמַהְלוּמוֹת וְהוֹבֵל לְמַאֲסָר. הָיוּ מְגֹדְלֵי יִשְׂרָאֵל בְּלִיטָא שֶׁפָּסְקוּ לְקַיֵּם גִּזְרַת מְלָכוֹת, מִטַּעַם פְּקוּחַ נַפְשׁ. אֵךְ הַגַּה"ק רַבֵּי אַבְרָהָם לְנֶדָא מִטְּשָׁכְנוֹב זִ"ע צָוָה לְהַכְרִיז בְּבֵיתִי כְּנִסְיוֹת וּבְבֵיתִי מְדַרְשׁוֹת שֶׁזוֹ גִּזְרַת שְׂמֵד, לְפִי שְׂכֹנְתָם לְהַעֲבִיר עַל הַדַּת, וּבְשַׁעַת הַשְׂמֵד הַדִּין הוּא "יִהְיֶה וְאֵל יַעֲבֹר" אֶפְלוּ עַל שְׁנֵי שְׂרוּף הַנַּעַל (כַּדֵּאִיתָא בַּסְנַהֲדְרִין עַד).

בָּאוּ אֵלָיו לּוֹמְדֵי עִירוֹ בְּטַעֲנָה, שֶׁהוּא יְחִידִי בְּפִסְקֵי דִינּוֹ. טָעַן הָרַב: הַשְּׂמוּעָה אוֹמֶרֶת שֶׁגַּם הָרַחֵק בְּעַל הַ"חֲדוּשֵׁי הָרִי"ם" זִ"ע פִּסְקֵי כָּךְ. עָנוּ לוֹ: הֲאֵם בְּדִינֵי נַפְשׁוֹת מְסַתְּמָכִים עַל שְׂמוּעָה? הַסְּכִים

תפלורת

א	ב	י	ת	ה	מ	ק	ד	ש	א
א	צ	מ	נ	ב	ס	ז	ה	ש	א
א	ל	ח	י	מ	ע	כ	ג	ד	ב
ו	פ	ט	א	ט	ס	ר	ק	ש	ד
ל	ת	ל	ח	ו	י	ע	ע	כ	ג
ה	צ	מ	נ	ת	ה	ב	י	ס	ז
ת	פ	ט	א	ר	ק	ש	ד	ג	כ
ע	ט	ל	ק	מ	ר	י	ע	י	ח
ל	ת	צ	מ	נ	ה	ב	ס	ז	ק
א	י	נ	ד	ר	ה	ע	ו	ב	ש

מטות | מסעי | נדר | שבועה | עיר מקלט
| אב | בית המקדש | גאולה

חינוך לפשוט של מקרא

היכן מוזכרת אחת מארצות המזרח הרחוק?
"במדבר סין".
(מסעי לג, יא)

עלמה חפירה רש"י

מדוע היה חשוב לכתוב את גבולות הארץ המדויקים?
לפי שהרבה מצוות נוהגות בארץ ואין נוהגות בחוצה לארץ.
(מסעי לד, ב)

חינוך מאוצר התורה

מי שיפץ את בית המקדש השני?
הורדוס.
(ב, ד)

מאגזטת חינוך - חסות, חינוך, ארכיון מוסדות חינוך, אגודת חסות חינוך מ.י.ג.א.ג.

לקראת שבת

ל"ט אבות מלאכה

מלאכת האורג שני חוטים

היכן היתה במשכן

אחרי מלאכת משיכת חוטי השתי, הכניסו את חוטי הערב בשתי - וזו היא האריגה.

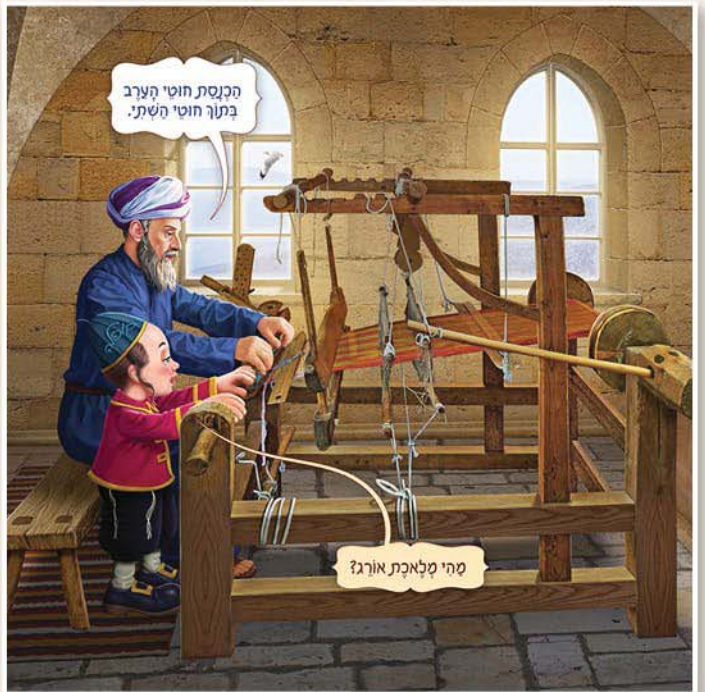
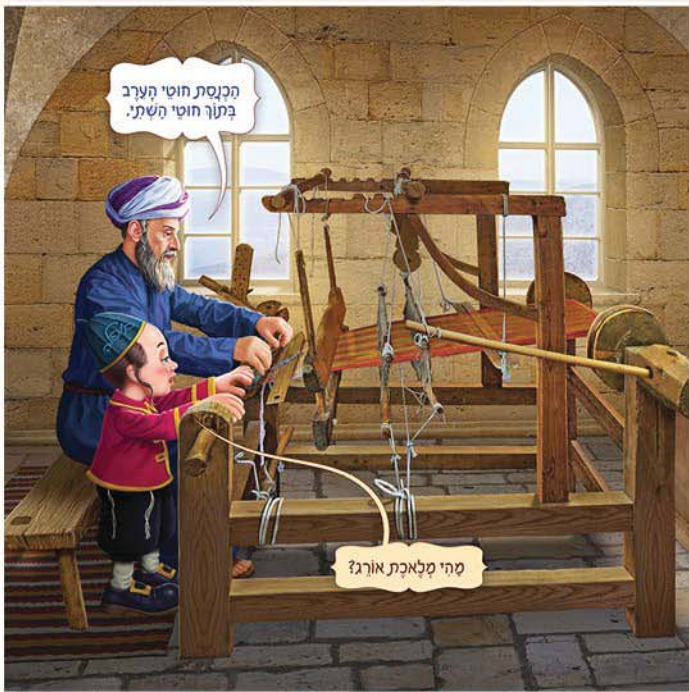
הגדרת מלאכת האורג שני חוטים

הכנסת חוטי הערב בחוטי השתי.

בד בסיסי.
"את המלאכה הזו אסור לעשות בשבת מטעם מלאכת אורג", סכם הדוד.
"בעוד שעה שבת!" קרא קופלה, והדוד הזדנז להמשיך.
אבל קופלה, תדע שעל אסור תורה עוברים רק אם אורג שני חוטים, אבל אם אורג חוט אחד ובוזה סים את הבגד, עובר אסור תורה.
ועוד כדאי שתדע, שאסור לארג בשבת מחזיק מפתחות העשוי מחוטי נילון.

"הביטו, ילדים! אני מתחיל לארג!" ההכרזה של הדוד נשמעה כה דרמטית, עד שכלם הצטופפו והביטו מרתקים. המכונה החלה להשחיל את חוטי הערב בחוטי השתי.
"תארג לי צעיף!"
"תכין לי סנדל!"
"תעשה לי כובע!"
הילדים הנלהבים צפו שהמכונה תארג להם בגדים בקלות. אבל הדוד הסביר שזה לא הולך כן; בסך הכל אורגים כאן

מצאו את 10 ההבדלים

קו קופלה:
03-3050-500

קופלה
מחכה לכם...
דברו אתו!

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

קנאות לשם שמים

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתו (כה, יא)

קנאות חיבת להיות ללא נגיעות

בדרך כלל נכתב על פינחס שהיה בנו של אלעזר, ולא יותר מכהן. מדוע כאן מפרט יחוסו עד אהרן?
רש"י מפרש: "לפי שהיו השבטים מבזים אותו - הראיתם בן פוטי זה שפסם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן".
וקשה, ממה נפשך - אם מעשהו של פינחס היה מעשה טוב וראוי, וכלם מבינים שפך צריך לנהג, מה אכפת לנו שיש לו סבא שעבד עבודה זרה, ואם המעשה אינו ראוי - מה יעזר שיש לו את אהרן הכהן? וכי סבא יכול להצדיק את המעשים? מצינו בקרח שיצקב לא רצה ששמו יזכר, אך אם היו מזכירים אותו, האם קרח היה נעשה צדיק?

מבארים בעלי המוסר יסוד גדול -

בכל המצוות בלן וישנו כלל: "מתוך שלא לשמה בא לשמה". אדם יכול ללמד תורה במחשבה שעל ידי כך יבדו אותו ויאמרו שהוא בחר חשוב וצדיק. הוא זוכר שהמטרה היא ללמד תורה לשמה, אך בינתיים הוא זקוק גם לעזר חיצוני. על ענין זה נאמר שמתוך שלא לשמה עתיד הוא לבוא לשמה.

מובן שכל שאדם זוכה לקים מצוה לשמה - זה עדיף, אולם לפעמים יש בדרךבון החיצוני של השלא לשמה הרבה פת.

מין הגרא"ל שטיינמן זצ"ל שאל פעם את אחד מראשי הישיבות הגדולים שעוסק רבות בצרכי צבור: "כמה אחוזים 'לשם שמים' יש במעשיך?"

הרהר ראש הישיבה והודה: "עשרה אחוזים".

אמר לו הגרא"ל: "חבל, אם היו לך מאה אחוזים שלא לשמה, היית עושה פי מאה..."

כלומר חזקה על אדם הפועל שלא לשמה, שלאט-לאט הוא יעלה על המסלול ויקים לשמה.

אך בקנאות אין הדבר כן! אדם שמקנא - מוכרח לעשות זאת מאה אחוז לשמה. הקנאות מקורה באכפתיות ובדאגה לכבוד שמים. הוא כל כך אוהב את ה' יתברך, עד שאינו יכול לסבל אנשים שמבזים אותו, כדרך של אדם הרואה שמבזים את אביו. הוא אינו יכול לעמד בכה. זה הרי אבא שלי! אבוי לך אם תדבר אליו ככה!... הקנאות מוכרחה להגיע מאהבה.

אם אין היא 'לשמה' במאה אחוז, אלא באה ממדות ומנגיעות - המקנא אינו אלא רוצח!

לאחר הפגנה על חלולי שבת באו לספר לרב ממריסק זצ"ל שהיתה הפגנה סוערת, קבלו מכות והחזירו מכות. אמר הרב: "ססירה ראשונה יכולה להיות לשם שמים, אבל מן הססירה השניה זה כבר ענין של מדות רעות, ואדם כזה שפועל ממדות רעות עלול להיות מחר רוצח...".
איני יכול לשכח את סבי זצ"ל שהיה בחברת מוהירי השבת. הוא גר ברחוב דוד ילין בירושלים, והיה הולך למחות על חלולי שבת בשוק מחנה יהודה. זכיתי להצטרף אליו כמה פעמים כילד, ואיני יכול לשכח את הנאב שלו. ראיתי בחוש עד כמה הוא מוסר מחלולי שבת.

לא כאותם קנאים שתאר רבי דב לנדו שליט"א, שבאים להפגין כנגד חלולי שבת, וכשעוברת רבע שעה בלי שחולפת ברחוב מכונית, הם מצטערים שאין מה לעשות ואין 'אקשין', במקום לשמח שאין חלולי שבת... וכשפתאום הם רואים מרחוק מכונית, אתה רואה את השמחה על פניהם והם צועקים: 'הנה, הנה'... ואז 'שאבעס!!'... ה' ירחמנו ויצילנו מהם.

קנאות מוכרחה להיות לשם שמים. משום כך לא שיה שיתהיה מפלגה של קנאות, ולא יכול להיות שיהיה תקנון של קנאות. כל מהותה של הקנאות שהיא מתפרצת אצל יהודי מתוך אהבה לה' יתברך, ואם זו לא התפרצות של לב טהור מתוך אכפתיות לכבוד שמים - ירחם ה'... באו עם ישראל וטענו: וכי סבורים אתם שפינחס פעל לשם שמים? אין זאת אלא שיש לו שרשים, והוא שנה לזה. הוא פשוט מצא היכי תמצוי לעשות קצת אקשין...

על כך באה התורה ומעידה: לא! "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" - הקנאות שלו הגיעה ממקום נקי לגמרי, אך ורק לשם שמים. ממילא יש מקום להעריף את מעשהו.

(רבי שלמה מילר שליט"א - דורש טוב במדבר)

טמוש בטמות השבטים למקרים של גנאי

בני ראובן וכו' בני שמעון וכו' (כו, ה)

בספרו "עדות לישראל" כותב הרב פנחס הירשבורג פרוש נפלא על הפסוקים (תהלים יט, ח): "עדות ה' נאמנה מחכימת פתי", וכן (שם סכב, ד): "שבטי י-ה עדות לישראל".

כשהלומדים לומדים גמרא, שלחן ערוך, ובעצם בכל ספר למוד - הם נתקלים בשמוש בשמות השבטים לתאור המקרה הנדון: ראובן גנב משמעון, שמעון גול את לוי, וכיוצא בזה. יוצא שמשמשתמש עם שמות שבטי י-ה לגנאי, לתאור כל הפשעים שבעולם...

והו שאומר הכתוב: "שבטי יה עדות לישראל" - השבטים משמשים עדות לישראל על כל המקרים שנעשו. אבל בל נטעה ונחשב חלילה מחשבות גנאי, לכן בא הכתוב ואומר: "עדות ה' נאמנה מחכימת פתי", נקטו את שמותם רק כדי להחכים פתי.

(רבי אריה יודלביץ שליט"א - נאה דורש במדבר)

להתרחק מהמחלקת כבורח מפני אש

ובני אליאב נמואל ודתן ואבירם הוא דתן ואבירם קריאי העדה אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על ה' (כו, ט)

פרשה זו עוסקת במנין בני ישראל לשבטיהם אחרי המגפה, וכיון שהזכירו דתן ואבירם, התורה מצינת: "הוא דתן ואבירם אשר הצו על משה ועל אהרן בעדת קרח". התורה נותנת לנו תזכורת כדי שנתרחק מהמחלקת כבורח מפני אש.

הרב דוד שרייבר, מגבאי קפת העיר, ספר לי שפעם אחת מן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל אמר לו: כל הישיבות, הארגונים, העמותות, טוענים שהם עושים הכל "לשם שמים". אם כן, פלא גדול הוא למה יש כל כך הרבה מחלוקות? התרוץ הוא: הכל זה "איה, איה, איה" [אני, אני, אני], ואם לא "איה" אז "איה" [עצמי].

והוסיף וספר מעשה בארגון צדקה חדש שאמץ לעצמו שם שדומה לשמו של ארגון צדקה אחר. מנהלי הארגון החדש עשו קמפיין גדול מאד ונחלו הצלחה מרבה. מנהלי הארגון הוותיק

תבעו אותם לדין תורה בפני רבי נסים קרליץ זצ"ל, בטענה שהשם החדש דומה לשם שלהם והדבר מזיק להם, ודרשו מהם להחליף את השם.

רבי נסים שמע אותם ופסק שאלו שני שמות שונים, אין קשר ביניהם, והארגון החדש יכול להמשיך להקרא בשם שנתנו לו ואין צורך להחליפו. מנהלי הארגון החדש באו לרב שטיינמן, והוא אמר להם: "אתם צודקים! אין קשר בין השמות. אבל אני לא מבין: מה אכפת לכם לשנות את השם? אתם הרי טוענים שכל מעשיכם לשם שמים - והם טוענים שזה מפריע להם - אז מה אכפת לכם לשנות?"

קם אחד מהגבאים ואמר בקול כעוסי: "אני לא מביין! אם היו מבקשים מאש הישיבה שיחליף את שמו - ראש הישיבה היה מחליף?" "אגיד לך את האמת", השיב לו הרב שטיינמן, "אם הייתי יודע שזה ישקוט את המחלקת - הייתי מוכן להחליף את שמי!"

(רבי שלמה מילר שליט"א - נאה דורש במדבר)

בימי דתן ואבירם אטמו את האזנים באצבע

בני גד למשפחתם... לאזני משפחת האזני (כו טו-טז)

פרש רש"י: "לאזני - אומר אני שזו משפחת אצבון, ואיני יודע למה לא נקראת משפחתו על שמו".

"חתם סופר" פרש זאת על פי דברי השל"ה הקדוש, שבאר את תמיהת רש"י על פי דברי חז"ל (כתובות ה"א): "מאי דכתיב: 'ויתד תהיה לך על אונך?' אל תקרי אונך אלא על אונך. שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון ויניח אצבעו באזניו... מפני מה און בלה קשה והאלה רכה? שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון - יכף אלה לתוכה".

אולם לא די בכפוף האלה אל האון, אלא צריך לכך את האצבע על האלה, כדי שהאון תהיה סגורה ואטומה לגמרי ולא ישמע דבר רע כלל. לפי זה אפשר לפרש, שבפרשיות הקוזמות הם נקראו 'אצבון', היות שגד היה שכן לראובן, שבשבטו היו דתן ואבירם שפטפטו פטפוטי לשון הרע. בשל כך הם הסתובבו במחניהם עם אזנים אטומות וסתומות, כדי שלא לשמע לשון הרע מדתן ואבירם. לכן הם לא נקראו 'אזני', שכביכול לא היו להם אזנים, אלא נקראו 'אצבון', כי הלכו כל העת כשהאצבע אוסתמת את האון.

לאחר שדתן ואבירם נבלעו באדמה יחד עם קרח, בני גד שחררו את האצבע מאזנם, ואז חזרו אזניהם לפעל פרגיל. מאז והלאה נקרא שמם 'אזני'.

מעתה תובן היטב סמיכות הפסוקים: לאחר שנקמר ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם, נאמר: "בני גד למשפחתם... לאזני משפחת האזני".

(רבי מנשה ישראל ריזמן שליט"א - נאה דורש במדבר)

אפני קיום מצות צדקה פראוי

בני גד למשפחתם (כו טז)

חז"ל (שבת קד ע"א) דורשים את משמעותן של אותיות האל"ף ב"ית הקדושות: אל"ף ב"ית - אלף בינה, גימ'ל דל"ת - גמל דלים. ה"א ר"ו - זה שמו של הקב"ה, ז"ח ט"י כ"ל - ואם אתה עושה כן, הקב"ה זן אותך, וכן אותך, וימייב לך, ונותן לך ירשה וקושר לך כתר לעולם הבא.

ויש להבין: מדוע קבעו חז"ל שיש לפתח ב"אלף בינה" ורק לאחר מכן לעבר לגמילות חסדים?

מבאר ה"מאור ושמש" שגללא א"ב, ללא התורה הקדושה, לא נתן לגמל דלים באופן שבו התורה רוצה שנעשה זאת, שכן גמילות חסדים צריכה להעשות באופן מסוים ונקא, תוך הקפדה על דיני התורה.

הפסוק שלפנינו פותח ב"בני גד למשפחתם", וה"מאור ושמש" מוצא בו בפה רזזים מן התורה להלכות חסד וגמילות דלים:

א. "לצמון משפחת הצפוני" - מצות הצדקה צריכה להעשות באופן מצפון ומסתר, וככל שפחות אנשים יודעים עליה, כך עולה ערכה של המצוה וישררה גדול יותר. הרב שך זצ"ל היה אומר שאדם הגומל חסד ומספר עליו, כשיגיע אחריו מאה ועשרים לשמים, יהיה זה כמו להגיש כרטיסיה מנוקבת לנהג...

ב. "לחגי משפחת החגי" - מצות הצדקה צריכה להעשות עם פנים שמחות, עושות חג, ולא בפנים זעופות.

מספרים על הרב מטשעבין זצ"ל, שהגיע פעם לחתונה. היה זה כבוד גדול לבעל השמחה ששר התורה התאמץ והגיע לחתונה. אלא שהתעוררה בעיה גדולה: ראש הישיבה של הבחור, שהיה אמור לסדר את הקדושין, אחר עברה כבר למעלה ממחצית השעה שהמתין לבואו, ובעל השמחה רצה לקבץ את עצמו באדמה מרב בנשה... לא היה לו נעים שהרב מטשעבין יושב וממתין. בשלב מסוים הוא לא יכול היה יותר להתאפק, נגש לרב מטשעבין ואמר: "אני מבקש מאד את סליחת הרב שפך צריך להמתין". השיב לו הרב: "אדרבה, אני כבר זקן ויושב לבדי בבית. כאן אני יושב ואנשים נגשים אלי, מדברים אתי, שואלים אותי. זה ממש נעים לי..." זוהי גמילות חסד עם פנים של חג ולא עם פנים של תשעה באב, וזו בהחלט עבודה לא קלה.

"הדברי חיים" מצאנו זצ"ל היה שולח בערב פסח את בניו לחלק עוד כסף לעניים. שאלו אותו: הרי בזמן הזה כלם כבר מסדרים, גבאי הצדקה דאגו מבעוד מועד שלכלם יהיו מצות, בשר ויין, ומה הטעם לחלק עכשו עוד? הסביר האדמו"ר: "העני יושב בליל הסדר, שותה את ארבע הכוסות וחושב בלבו: חבל שלא צריך רק שלש כוסות. כך הייתה נשארת לי כוס אחת להמשיך החג ולאחריו... חבל שחיבים לאכל כל כך הרבה מצות בליל הסדר, אם היו חיבים לאכל פחות - היו נשארות לי מצות להמשיך החג... נמצא ששמחתו אינה שלמה. לכן אני מחלק להם עוד כסף, כדי שיהיה להם גם להמשיך החג ולאחריו, וכך תהיה שמחתם בחג שלמה".

והו שאמר הכתוב: "לחגי משפחת החגי" - יש לראש ששמחתו של העני בחג תהיה שמחה שלמה ואמתית, נטולת דאגות.

ג. "לשוני משפחת השוני" - את מצות הצדקה והחסד לא די לעשות פעם אחת. יש לשנות ולעשות אותה עוד פעם ועוד פעם.

רבי נפתלי הלברשטאם בספרו "דברי נפתלי" מבאר זאת באופן נוסף, על פי דברי הגמרא (פסחים ח ע"א): "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני - הרי זה צדיק גמור". וכלם שואלים מדוע? ומבאר: פעמים אדם רוצה לתת כסף לצדקה והעני מסרב לקבל, כתוב כאן שמתר לו לשנות מן האמת ולומר לעני: "תעשה לי טובה! הבן שלי חולה, אצא! קבל את הצדקה לזכותו", אף על פי שבאמת בנו לא חולה.

והו שאמר הכתוב: "לשוני משפחת השוני" - מתר לשנות מן האמת כדי שלעני יהיה נעים לקבל.

(רבי שלמה לונשטיין שליט"א - נאה דורש במדבר)

כשרב רואה חבוב מצוה - יתן זכות קדימה

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כו ה)

למשה רבנו היה סדר יום עמוס מאד. הכתוב אומר (שמות יח, ג): "ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב". יש תור ענק. למי הוא מתניחס קודם? דין פרוטה כדון מאה, והוא שופט לפי סדר העמידה בתור.

ארבע פעמים בתורה מצאנו שבאו לשאל אותו שאלה והוא לא ידע לענות והיה עליו ללכת לשאל. אבל אין לו כל בעיה עם זה. הוא הולך לאהל מועד, שואל ומקבל תשובה, וכפי שאומר רש"י (במדבר ט, ז): "אשרי ילוד אשה שפך מבטח, שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה".

אמנם, היו הבדלים בין השאלות: פעמים, בפסח שני ובבנות צלפחה, הוא מזדרז והולך מיד לשאל. בפעמים הנוספות, במקושש ובמגדף, הוא לא הולך לשאל מיד. יש עוד דברים שכלל ישראל צריכים להם, שעומדים אצלו קודם בסדר העדיפות.

אומר הנצי"ב: יוצא מכאן יסוד מענין, הלכה למעשה לרבנים: כשרב רואה "חבוב מצוה" אצל מישהו - עליו להקדים זאת לראש סדר העדיפות! משה רבנו רואה יהודים שרוצים פסח שני - הם קודמים! וכמו כן, בנות צלפחה לא חפשו נדל"ו, הן חבבו את ארץ ישראל ורצו חלק בה - הוא עוזב את כל האנשים, ומיד: "ויקרב משה את משפטן לפני ה'".

(רבי יצחק קולדצקי שליט"א - נאה דורש במדבר)

אור החינוך

פְּרֻשֶׁת פִּינְחָס

כ"א בתמוז תשפ"ד

גיליון תס"ד

מאוצרו של מורנו ורבנו רבי אשר זיע"א

לאורו נלך

מור"ר זיע"ע נשאל, איך נתעלמה ממשנה רבנו הלכה במעשה זמרי בן סלוא? והשיב, כי כאשר ראה משה רבנו את זמרי שהיה נשיא בית אב לשמעוני, מהאיש הנכבדים בעם, שעוברה עברה לה גסה לעיניו כל ישראל, דבר שאינו אפלו בגדר אנושי, יצא משה שבור ורצוץ ועקק מנהמת לבו: זו תורה וזה שכרה? האם האיש הלומד תורה יכול להגיע לשפלות כזו?! וכן היה צופה על כל הדורות שיהיו תלמידי חכמים גדולים ויכולים להיות עם מדות רעות ורשעות, וזה בגלל שלוקחים את התורה לעצמם וכך הם מנתקים מהקדושה ועלולים לבוא לידי החטא הגס ביותר. וכך נתעלמה מפניו הלכה, כי נדהם לראות בפעם הראשונה דבר כזה. (אמרי אשר)

אור הפרשה לקח טוב מפרשת השבוע

והתמיהה עולה פמובן: מדוע כה גדול כחו של קרבן התמיד יותר מכל הקרבנות, עד שהיה בכחו לכפר על עונותיהם של כל עם ישראל שמנה רבבות, עד שלכל אחד לא היה חלק בקרבן התמיד אלא פחדו של מחט?

אלא שזהו כחה של הקביעות. זוהי השפעתן של התמידיות, הרציפות והעקביות. זוהי כחה של קבלה קטנה, של פעלה זעירה אמנם, אך מתמשכת ורציפה, קבועה ובלתי מתפשרת.

והיה החסיד רבי זלמן ברי"ל דורש ואומר, שאם נבדק בתורה הקדושה נראה, שהתאר "ריח ניחוח" מופיע פעם אחת בתורה בלבד, בפרשתנו, בענין קרבן התמיד; לעמת הנסח "ריח ניחוח" שמזכר בתורה פעמים רבות. וזאת ללמדנו עד כמה הקב"ה מחבב את הקרבן שמביא האדם בתמידות ובקביעות, ואף אם אין זה אלא 'כבש אחד', משהו קטן שהאדם מקריב מעצמו, אבל קבוע ורצוף - הקב"ה מכריז עליו ואומר: "זה קרבן שעולה לריח ניחוח", לי ולענג ריחי, והוא חביב עלי יותר מכל הקרבנות.

למרבית הצער, עדן לא זכינו לבנות בית המקדש ואין לנו בינתיים את האפשרות להקריב את קרבן התמיד, אבל כל אחד מאתנו יכול וצריך להקריב 'קרבן תמיד' משלו. קרבן תמיד בתפלה קבועה, בזמן ובמקום קבוע; למיד התורה הקדושה בקביעות ובקביעות מבלי להחסיר אף יום; החלטה של הנהגה טובה, אפלו קטנה, בגדר של 'כבש אחד', אבל 'עולת תמיד' - באופן קבוע, חק ולא יעברו!

וכך היה בעלי המוסר אומרים, שה'מתמיד' אינו נקרא מי שמסגל ללמוד כמה שעות ברציפות, וכנגד זה הוא יכול גם להתבטל שעות וימים, אלא 'מתמיד' הוא מלשון 'תמיד', דהיינו אחד שלומד באופן תמיד, בקביעות ובקביעות, לא התמדה רצופה של כמה שעות, ואפלו לא למוד של לילה שלם, אלא מי שלומד באופן קבוע ואינו משנה את הקביעות שלו בעד כל הון שבעולם.

וכך אנו רואים בדברי הגמרא במסכת ברכות, שדרשו את הפסוק "מענת לא יוכל לתקן" - "זה שפטל קריאת שמע של ערבית וקריאת שמע של שחרית, או תפלה של ערבית או תפלה של שחרית". וכמוכן שמדברים כאן על אדם כשר וישר, שכל ימיו קרא קריאת שמע בזמנה והתפלה את כל התפלות, והנה פעם אחת לא עשה כן וכבר הוא נכנס בגדר של "מענת לא יוכל לתקן"! הוא כבר לא יכול לתקן את מה שפלה וקלקל, וכמו שאמרו שם בגמרא לפני כן, שאם לא הקריבו יום אחד את קרבן התמיד אי אפשר לתקנו, והגדירו זאת בכלל השגור בפי כלנו: "עבר יומו - בטל קרבנו".

ובזה טובה מרבה, ועלינו ללמוד מזה ליקר ולהחשיב את הקביעות בעבודת ה', וגם כאשר הקרבן שלנו אינו אלא בגדר "כבש אחד" - משהו קטן, אבל אם "עולת תמיד" ברציפות ובקביעות, אזי הוא עולה לה' והוא מקבלו לריח ניחוח.

קרבנות רבים היו עולים על המזבח, מדי יום בזמן שביית המקדש היה קיים. עולות ושלמים, חטאות ואשמות, מבקר צאן ואף עופות, וכך גם הקרבן מדי יום מנחות של צבור ושל יחיד, קטרת ונסכים - מעשה שבכל יום ויום במשכן ובשני בתי המקדש.

מיהו הקרבן החשוב מבין כל הקרבנות?

זו שאלה מענינת ומרבת, שכן לכל קרבן היתה מטרה משלה, חלק מהם היו קרבנות חובה של צבור, וחלק קרבנות של יחיד, יש בהם קרבנות של נדבה ויש בהם חייב מצד כפרת החטא, ולכל קרבן מעלה מיוחדת שאין לתבטלה.

אך קרבן אחד יש, שלכאורה נראה פשוט ורגיל, ולמעשה הוא הקרבן החשוב מכלם, והשפעתו היתה על כלל ישראל כולו מדי יום ביומו, והוא קרבן התמיד.

אמנם מדבר לכאורה בקרבן רגיל וחדגוני, אותו היו מקריבים מדי יום בבקר ובערב, במשך מאות שנים ברציפות, ואולי ההרגל היה גורם שלא ייחסו אליו חשיבות מספקת, שכן מטבע הדברים מיחסים חשיבות לדבר המתחדש ומגיע רק לעתים רחוקות. אך למעשה לקרבן התמיד היתה השפעה עצומה על עם ישראל כולו, שהרי אמרו חז"ל שמעולם לא לן אדם בירושלים וחטא בידו, שכן קרבן התמיד של שחר היה מכפר על כל העונות שנעשו בלילה. וכך גם היה קרבן התמיד של בין הערבים, מכפר על כל העונות שנעשו במשך היום מאז הקריבו את קרבן התמיד של שחר.

וכך היה ה"דברי שמואל" אומר, שמדברי הגמרא בזבחים "תדיר ומקדש - תדיר קודם" אנו למדים, שדבר שהוא בא בתמידות ובקביעות, גדול וחשוב יותר מהעבודה המקדשת ביותר! והרי קרבן התמיד היה עולה על המזבח בקביעות ובקביעות ללא כל הפסקה, כפי שנגזרנו בפרשתנו, פרשת פינחס: "כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עלה תמיד, את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים".

ואף גזרת חרבן ירושלים ושרפת בית המקדש לא נגזרה אלא בשעה שפטל התמיד ביום שבעה עשר בתמוז. וכפי שמספר בגמרא, התרוחש הדבר בעת מלחמת האחים בני חשמונאי שצרו זה על זה, והיו הנצירים בהר הבית משלשלים מדי יום דינרים בקפה, והצירים מבחוץ היו מעלים להם כבשים כשרים להקרבת התמיד של שחר ושל בין הערבים. היה שם זקן אחד, שידע את הסוד עד כמה גדולה השפעת הקרבנות התמיד, ואמר לאנשים שצרו מבחוץ: "כל זמן שהכהנים עוסקים בסנים בעבודת התמיד, אינם נמסרים בידכם". נכנסו הדברים בלבם של הצירים, ולמחרת, במקום העלות להם כבשים תמורת הדינרים, העלו להם דבר אחר, רחמנא לצלן! ובשעה שעלה החזיר לחצי הוומה, נעץ צפרניו בחומה ונודעזעה ארץ ישראל על ת"ק פרסה על ת"ק פרסה, ומאותה שעה ואילך התגלגלו המאורות עד לחרבן בית המקדש השני ושרפתו בעונות הרבים.

אבות ובנים בגרודז'יסק - שעה לפני זמן הדלקת גרות

חברת תהלים בשבת בבית מו"ר רבי אשר זיע"א - בזמן הדלקת הגרות

לשיטת הגר"א ובעל התניא: 9.11

סוף זמן קריאת שמע לשיטת המגן אברהם: 8.19

אזרות

שמו - ישוב, ואלו יששכר נקרא עם ש' אחת בלבד. (דעת זקנים)

לשם שמים. (הסמי"ג)

השיב את חמתי (כה, יא)

חמתי אותית ח"מת, שאותיות מת נכנסו בין אותיות חי והיתה מגפה בישראל. ופינחס השיב את חמתי, השיב את המוות מן החיים, לכן שָׁכְרוּ שִׁחָה לְעוֹלָם, פי פינחס הוא אלהו. (שמנה לחמו)

אשר יצא לפניהם (כו, יז)

מנהיג ישראל תצא נפשו למען אדם מישראל. (רבי יצחק מוורקא)

לאזני משפחת האזני (כו, טז)

אומר רש"י, שמשפחת אזני זה אצבון, שכתוב בפרשת ויגש. יש מרמזים על זה שאמר חז"ל, שהאצבעות נתנו לאדם שאם ישמע לשון הרע, יסתם את האזן עם האצבע. וזה מרמז פאן בכתוב: לאזני - לשון און, הוא משפחת אצבון - לשון אצבעות. (פרפראות)

בקנאו את קנאתי בתוכם (שם)

אף על פי שהיה מקנא קנאת ה', נשאר בתוכם מערב עם ישראל ולא התבדל מהם. (רבי יצחק מוורקא)

ואשר יוציאם ואשר יביאם (שם)

יביאם בגימטריה נביא, כלומר יפקד עליהם איש אשר יהיה נביא להם. וכן את יהושע בן נון ראשי תבות נביא. (שמנה לחמו)

לישוב משפחת הישבי (כו, כד)

בפרשת ויגש נאמר בני יששכר יזוב ושמרון כיצד יזב הפך לישוב? אלא שישב התרעם בפני אביו למה נקרא פשם עבודה זרה שהיתה בימים ההם, אמר לו אביו: קח אות ש' אחת משמי והוסף על שמה, לכן נקרא

הנני נתן לו את בריתי שלום (כה, יב)

מעשה פינחס בפרשת בלק ושכרו בפרשה הבאה. למדנו מפה, שכשאדם עושה מעשה קנאות אין למהר לתת לו את שכרו, עד שיבדקו את מטרתו אם פגנתו

בצאן אשר אין להם רעה (שם)

בפסוקים אלו כ"ח תבות כמספר השנים שפרנס יהושע את ישראל. זה הוא שאמר הכתוב: "כי הוא הניתן לה פח לעשות חיל". (בעל הטורים)

אזר יקרות

אלא שהמלאך בא ליהושע כדי לרמוז לו, שלמעשה אי הקרבת קרבן התמיד אמש, ובטול התורה של היום - חד הם. שהרי מהו חשיבותו של קרבן התמיד? בכך שהוא עולה בקביעות על המזבח, מדי יום ביזמו בשחר ובערב. וכך גם התורה הקדושה צריכה להיות קבועה ועקבית בלי הפסקה.

לאחר פניסת עם ישראל לארץ, מיד אחרי הסתלקות משה רבנו עליו השלום, עמד יהושע בראש העם ויתחלה הטילו מצור על העיר יריחו כדי לכבושה. עם ישראל חנה אז בגלגל הסמוכה ליריחו, ויהושע עמד בראש הצבא בהמתנה לכבוש העיר בדרך נסית מן השמים.

ועל כך בא המלאך להוכיח את יהושע והעם, על שבטלו את הקביעות הן בהקרבת התמיד והן בבטול תורה, והפגם אחד הוא.

באותו לילה, ראה יהושע פתאום כי מולו עומד מלאך ה' עם חרב שלופה בידו, והוא מיד פנה אליו ושאל: "הלנו אתה אם לצרינו?" והמלאך השיב כי הוא שר צבא ה'. ויהושע הבין, כי הוא בא להעניש את העם על חטא מסים, שהרי הגיע עם חרב שלופה בידו והבין שבא לפרענות.

ובכך מסביר רבי חיים מוולוז'ין, את דברי המשנה במסכת אבות שמדי יום בקביעות היו נעשים עשרה נסים לאבותינו בבית המקדש, ובהם הנס הגדול שלא היו הגשמים מכבים את אש עצי המערכה שעל המזבח החיצון שעמד תחת כפת השמים, ולא נצחה הרוח את עמוד העשן.

הגמרא במסכת מגלה מפרטת את הדיו-שיח שהיה בין יהושע ומלאך ה', והמלאך אמר לו שעם ישראל חטא בשני דברים: "אמש בטלתם תמיד של בין הערבים", כלומר שלא היה לכם להתעבב אתמול בערב במארב על העיר יריחו, אלא היה עליכם לחזור מבעוד מועד כדי להקריב את קרבן התמיד של בין הערבים, שהרי אין זמן מלחמה בלילה. וחטא נוסף: "ועכשיו בטלתם תלמוד תורה", שהיה לכם לשוב למחנה ולעסק בתורה, במקום להתעסק עם עניני המצור והמלחמה. שאל יהושע את המלאך: "על איזה משני החטאים באת עכשיו להעניש אותנו?" והמלאך השיב: "עתה באתי", כלומר - באתי על העברה של עכשיו, על בטול התורה.

ולמה היה צריך הקב"ה לעשות נס גדול כזה, שהוא למעלה מדבר הטבע, וכך מדי יום ביזמו, עד שכבר הפך להרגל בעיני באי בית המקדש?

מיד עשה יהושע תשובה, שנאמר "וילן בלילה ההוא בתוך העם", ואמר רבי יוחנן, מלמד שלן [יהושע] בעמקה של הלכה, וכל אותו הלילה עסק בתורה ובהלכה כדי לכפר על העם.

"רק להראות לנו כי האדם קבוע בעבודה לא ישוב מפני כל", כותב רבי חיים מוולוז'ין, "ועם כל הסבות שיפריעו אותו, עם כל זה יעמד על עמדו".

ונשאלת השאלה: אם למעשה הגיע המלאך בגלל בטול תורה של אותו לילה, לשם מה אפוא הזכיר ליהושע את העון של אמש ש"בטלתם תמיד של בין הערבים"? בשביל מה הזכיר המלאך חטאות ראשונים, אם למעשה הוא בא לפרענות בעון בטול תורה של היום?

עלינו ללמד מאש המזבח שלא היתה נכבית מהגשמים, ולא נצחה הרוח את עמוד העשן שהיה מתמר ועולה, וכמו כן גם אנו צריכים להיות קבועים ודבוקים בעבודת ה' בתורה ותפילה בעקביית וברציפות, ולא להרתע מהגשמים - הם העניינים הגשמיים והצרכים של כל אדם, ולא מ'הרוח' - כל הרוחות שבעולם שמנשבות ומנסות להוציא את האדם מקביעותו הטובה, ואין בכח שניהם גם יחד לכבות את 'אש' שלהבת התורה והתפילה הקבועה שלנו, ולא לנצח את 'עמוד העשן' שלנו שהוא מתמר ועולה לשמים, וכל כלי יוצר עליה לא יצלה.

מאורות החיים משגים ידיעות הלכות ומנהגים

מנהג כסוי הסכין בשעת ברפת המזון - חלק ראשון

נפסק בשלחן ערוך (סמן קפ סעיף ה'): "נוהגים לכסות הסכין בשעת ברפת המזון". לפנינו יתבארו בע"ה טעמי ופירטי המנהג.

טעמי המנהג:

ה'בית יוסף' מביא שני טעמים למנהג זה: א) כי השלחן של אדם דומה למזבח [שכמו שהמזבח מכפר, כך השלחן מכפר, בזכות הכנסת אורחים], ובמזבח נאמר "לא תניף עליו ברזל" שאסור לשם ברזל על המזבח, כי הברזל מקצר ימי אדם (שעושים מברזל חרבות), ולא ראוי שהוא יהיה על המזבח שמאריף את ימי האדם. ולכן בגמר האכילה לפני ברפת המזון מכסים את הסכין. (רוקח)

ב) כי פעם היה אחד שהגיע לברכה של בונה ירושלים, ונזכר מתרבו בית המקדש, ומרב צער הוא תקע את הסכין בבטנו, ולכן נוהגים לסלקו מהשלחן בשעת ברפת המזון.

טעם נוסף כיון שיעקב אבינו התברך בטל השמים ובשמני הארץ, ועשו הרשע קבל את הברכה של "על חרבה תחיה", ולכן

כשמברכים לה' בברפת המזון על הארץ שהתברך בה יעקב, לא ראוי שיהיה על השלחן סכין שהוא הברכה של עשו (מטה משה)

האם יש לכסות גם סכין שלא עשוי מברזל?

לפי הטעם הראשון, הענין הוא רק בסכין העשוי מברזל, ויש שכתבו שהטעם הראשון הוא הטעם העקרי, ולכן לא צריך לכסות ספינים העשויים משאר סוגים.

אך לפי הטעם השני, יש להקפיד גם בספינים העשויים משאר מיני מתכות, וראוי להחמיר לעשות כן. [אמנם לענין ספינים העשויים מפלסטיק, יתכן שגם לפי הטעם השני אין מקום להחמיר, כי אינם ראויים להרג].

האם מספיק לכסות את הסכין, או שיש להסירו מהשלחן?

גם שאלה זו תלויה בשני הטעמים, שלפי הטעם הראשון (שהוא העקרי) מספיק לכסות את הסכין, ולפי הטעם השני צריך דוקא להסיר את הסכין מהשלחן, ויש שכתבו שלפי טעמים שיש על פי קבלה, צריך להסיר מהשלחן ולא מספיק לכסות.

אזרה זו תזרה

מדברי חז"ל וגדולי ישראל

אין דברי תורה מתקיימים

אלא במי שמימית עצמו עליה

”

אין דברי תורה מתקיימים במי שפרפה את עצמו עליהם, ולא במי שלמד תורה מתוך עיון הגוף ומתוך אכילה ושתיה, אלא במי שמימית עצמו עליה ומציער את גופו, ולא יתן שנה לעיניו ותנומה לעפעפיו. (שולחן ערוך)

בבלי, שהוא בלול במקרא במשנה ובתלמוד, יוצא ידי חובתו בשביל הכל. (הלכות תלמוד תורה לרמב"ם)

ביותר יש לעסק בתורה בשבתות ובמועדים, שאמר רבי ברכיה בשם רבי תיא בר אבא, לא נתנו שבתות וימים טובים, אלא לעסק בהם בדברי תורה. (ירושלמי מסכת שבת)

לעולם יעסק אדם בתורה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה פא לשמה. ובפרט כשמלמדים את הקטנים, אין מלמדים אותם אלא לעבד מציאה וכדי לקבל שכר, עד שתתברר דעתם ויתחכמו חכמה יתרה, ומגלים להם רז זה מעט מעט, ומרגילים אותם לענין זה בנחת עד שישגוהו וידעוהו, ויעבדו את ה' מאהבה. (הרמב"ם)

יש לאדם ללמוד בתורה עם חברו, כדי שיוכל ללמוד פראוי ולא יטעה בדבריו, וכך דרשו חז"ל על הפסוק ב'רמיה' "חרב אליהבדים ונאלו" - אלו תלמידי חכמים שעוסקים בד בבד בתורה ולומדים ביחידות. אך יש אנשים שבטבעם מתעלים יותר בלמודם לבד, יכולים לנהוג כן בפרט בימינו שהספרים מצויים בכל מקצועות התורה, והאדם יכול לעמוד על האמת על ידי העיון בספרים. (תשובות והנהגות)

למוד התורה היא המצוה הגדולה ביותר ושכרה רב יותר מכל המצוות, ותלמוד תורה נגד כלם.

המאור שבתורה

מאוצר ספורי חז"ל

רבי יעקב יוסף הרמן, שנודע בפניו "החפץ חיים של אמריקה", היה יהודי שנהנה מיגיע פפיו בהחזיקו חנות לממפר פרוות. למרות טרדות מסחרו קבע הרבה עתים לתורה, וזכה לסיים את הש"ס שלו. מלבד סדריו הקבועים, הייתה לו בכל יום קביעות מיוחדת ללמוד בביתו בין השעות תשע עד עשר בבוקר, ורק לאחר מכן פתח את חנותו. בשעת למונו זה הקפיד שלא להפסיק לשום דבר בעולם, יהיה אשר יהיה. באחד הבקרים, דקות ספורות לאחר השעה תשע, הגיע סוחר פרוות מפרסם כדי למכור לו פרוות במחיר מוזל ביותר. הסוחר בקש להתראות עם הרב הרמן, והצהיר חגיגת באזני אשתו, "יש לי בעבור בעלך עסקה הגונה, שתכניס לך רוח של חמשה עשר אלף דולר, כל זאת בתנאי שאני מסכם אתו את פרטי העסקה האלטר". אשתו של הרב הרמן צעדה נרגשת לעבר החדר בו עסק בעלה בתורה, והודיעה לו בקצרה על העניין, אך גם הפעם הרב הרמן לא חרג ממנהגו שלא להפסיק באמצע הלמוד, ולמרות רוחייתה של העסקה, רמז לאשתו בידו שהוא נשאר בחדר עד לשעה עשר כמנהגו ממימים ימימה. הסוחר שהתאכזב מתגובתו של הרב הרמן, לא יכול היה להבין את פשר התנהגות משנה זו, עזב מייד את הבית והלך לדרכו. כאשר הסתיימה שעת הקביעות, אמרה אשתו של הרב הרמן, "יעקב יוסף יכלת להרויח חמשה עשר אלף דולר, ואז היה באפשרותך לסגור את החנות למספר חדשים וללמוד ברציפות בראש שקט", אולם רבי יעקב יוסף לא התרגש מהחמצת ההודמנות להתעשר, רק אמר לרעייתו המסורה: "את חושבת שלא נצילי שעת פשר מצינת להרויח סכום רב? ברם אין הדבר כן, בסוף הכל היה זה מעשה שטן שצא להעמידני בנסיון האם אבטל מקביעותי". (לשכנו תדרשו)

תנא דבי אליהו, פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום, ומצאני זמן אחד ודבר עמי. עד שאני עומד ומדבר עם הזקן, בא אצלי תלמיד אחד שאינו בקי בהלכה, ואמר לי: "עוסק אני בדברי תורה, ומחמד ומתאווה ומצפה אני אם תורה תבוא אלי ואין תורה באה אלי". אמרתי לו: "בני, לא זוכה האיש לדברי תורה, אלא אם כן מוסר נפשו למיתה עליה לכבוד שמים, כשור הזה שמכניסים אותו לעל והוא מוסר עצמו על כבוד בעליו לעבדו. שנאמר 'ורב תבואות בכח שור', שצריך לעמל בכל כחו כמו השור". (תנא דבי אליהו רבא)

בשעה שנהרג התנא הקדוש רבי עקיבא בעיר קיסרי, הגיעה השמועה לרבי יהודה בן בבא ורבי חנניה בן תרדיון, שאף הם היו אחר כף מהרוגי המלכות. עמדו השנים וחגרו שקים על מותניהם, קרעו את בגדיהם ואמרו: "אחינו, שמעונו! לא נהרג רבי עקיבא על שלא עמל בתורה חלילה, אלא למופת כדי להחזיר את העם בתשובה". (מסכת שמחות)

היום בו נהרג רבי אלעזר בן שמועי, שאף הוא היה מהרוגי המלכות, היה יום הכפורים. באו תלמידיו ואמרו לו: "רבנו, מה אתה רואה? אמר להם רבי אלעזר: "רואה אני את רבי יהודה בן בבא שנושאים את מטו, ואת מטת רבי עקיבא בן יוסף סמוכה אליו, ושניהם מתנפחים בדבר הלכה זה עם זה". שאלו התלמידים את רבם: "ומי מכריע ביניהם? מי הוא הקובע כמי ההלכה בין שניהם?" אמר להם: "רבי ישמעאל כהן גדול, הוא המכריע ביניהם". שוב שאלו התלמידים: "ומי משניהם מנצח בדברים והלכה פמותו?" אמר להם רבי אלעזר: "רבי עקיבא מנצח, וזאת מפני שטרח בכל כחו בתורה". (מדרש אלה אזכרה)

וואס הערט ביך אין הייזר

שהגיעו להשתתף אתם בשמחתם, ולשאב אידישע נחת בשיר מיוחד שהלחן לכבוד המעמד על ידי המלמד המסור הר"ר מאיר לנדאו הי"ו, ולאחר מכן החלו הילדים בהקראה של כל חתן בתורו "אוי בין שוין א בחורל וואס לערנט...". כשכל תלמיד מציג את שמו. החתן כמר אברהם ושי הופמן נ"ו, מסר בשם כל חבריו החתנים את רגשי ההודאה למחנכים המנהלים, והורים היקרים שיחיו, על ההשקעה הגדולה והחזרת החשק והרצון לאהב את התורה והמצוות.

לאחר מכן החלו התלמידים בלמוד פרשת ויקרא, כדברי חז"ל "לפי שאמר הקב"ה יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות".

ברכת הבנים נמסרה על ידי פה מפיסק מרגליות הרה"ג רבי מנחם מאניש הופמן שליט"א, שבטא את רגשות ההורים לראות את צאצאיהם היקרים ממשיכים את שלשלת הזהב ולומדים תורה בטוהרה, והארוך במקום לשונו על הזכות להתחנך בחידור של מור רבי אשר זיע"א, שבו מתחנכים מגיל צעיר שהתלמידים יהיו שמורים מכל דבר המזיק לנשמתו ח"ו, כדי שיגדלו לתפארת בית ישראל במעמד חלקת ספר החמש לחתני החמש כבוד הרב המסור שמלח את כל פעילות החידור והקהלה, הרה"ג רבי אליעזר הלטובסקי שליט"א, כאשר נכחו חשבי וזקני החברים שיחיו לאו"ט, וברכו את הילדים שיוזכו לגדל לתורה וליראת שמים בדרכו של מור רבי אשר זיע"א.

בשירה וזמרה מתוך שמחה של מצוה, רקדו ההורים עם בניהם שיחיו, בהודיה לה על שילדיהם מתחילים ללמוד את התורה הקדושה, ובתפילה על העתיד, יהא רצון מן קדם שמיא שלא תמאש התורה מפייהם ויזכו לקיים את בקשת מור רבי אשר זיע"א "עס זאל ארויסגיין קינדער וואס וועלן לעבן מיט די וועג פון אמונה וחסד אז לית ליה מגרמיה כלום, און אלעס איז פון רבונו של עולם".

ברגשי הודיה ושבח לבורא כל עולמים, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, נבקש בזאת להעביר את הרשמים העזים מהשמחה הגדולה אליה זכינו בחסדי ה' יתברך, במסבת ה"חמש סעדה" שהתקיימה ברב פאר והדר ובשעה טובה ומצלחת ביום ראשון פרשת פינחס, ט"ו בתמוז, וימא דהלולא של רבנו ה"אור החיים" הקדוש זי"ע, לתלמידי כתות א' וב' למסבה המצלחת ב"ה קדמה השקעה ומסירות נפלאה בעמל רב של המלמדים החשובים הר"ר מאיר לנדאו הי"ו - המלמד של כתת א', והר"ר שמעון כהן הי"ו - המלמד של כתת ב', אשר השקיעו בהכנת הילדים היקרים לרגע מעמד קבלת התורה שלהם באופן פרטי, והרגע המרגש בחייהם בו הם מתחילים בסיעתא דשמיא ללמד את התורה הקדושה תורת אמת, כמאמר חז"ל "בן חמש למקרא".

החתנים היקרים שיחיו, חתני השמחה, הגיעו אל אולם "בית ישראל" שבו נערך המעמד הגדול, כשהם לבושים כחתנים כפאה לבני מלכים הבאים לפניו ללמד את תורתו באהבה. פתיחת מעמד החמש סעדה נפתחה על ידי הרב שמעון אלעזר פרינד שליט"א באמירת תהלים, בהודאה על העבר ובקשה על העתיד.

המנחה של מסיבות החידור הר"ר שמעון דייטש הי"ו, התחיל את המעמד בדברים נרגשים על גדל המעמד של התחלת למוד חמש על ידי תינוקות של בית רבן, ביומא דהלולא של ה"אור החיים" הקדוש זיע"א, וצטט מדבריו הקדושים של בעל ההלולא קדישא.

מתוך שירי הלל ושבח לקב"ה, שוררו חברי המקהלה תלמידי כתת ו' ז', בנצחו של המלמד המסור הר"ר מנחם מנדל וולס הי"ו יחד עם החתנים, כאשר השמחה מלוא את היום המכונן בחייהם של התלמידים היקרים שיחיו, כפי שקבת דוד המלך ע"ה "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף". לאחר מכן קבלו החתנים את ההורים היקרים ואת הסבים והסבתות

ספודי צדיקים, הליכות ועבודות מאלפות

מאורות הצדיקים

בשעת הלמוד - האדם נחשב כמת

רבי אפרים זלמן מרגליות, היה מגדולי התורה בדורו, מחבר ספרים רבים בהלכה ובכל מקצועות התורה, וזכה לשני שלחנות - תורה וגדלה במקום אחד.

מדי בקר, היה רבי אפרים זלמן מסתגר בחדרו, ובמשך שעות ארוכות היה הוגה בתורה בהתמדה ובקביעות, כשהוא מנתק לחלוטין מפל ההמולה שמסביבו. היותו עשיר מפלג ובעל עסקים חובקי עולם, לא הפריעו ללמודו הקבוע, והוא לא אבה להפסיק מלמודו בעד כל הון שבעולם.

בקר אחד הגיעו כמה סוחרים גדולים לביתו, ובקשו להציע לו עסקה מצלחת שהיתה יכולה להניב לו רוח עצום. אולם היה זה בשעות הלמוד הקבועות של רבי אפרים זלמן, והסוחרים הסבירו לאשתו הרבנית, כי אם לא יאפשר להם לדבר עמו באופן מדי, הם יפנו לסוחרים אחרים, והוא יפסיד סכום רב. חשבה הרבנית כי הפעם יש לבעלה הדגול לחרג ממנהגו, שכן ברוח העצום שהוא ירויח יעלה בידו ללמד במנוחה שנים ארוכות, אולם הוא סרב להפסיק אפילו רגע אחד מלמודו, והמשיך ללמד ברצף מבלי להתחסס לעבודה שהוא מפסיד בכך הון רב.

הסוחרים כעסו כמובן על חסר היחס של הרב, ויצאו מהבית כלעמית שבאו, כשהם מציעים את העסקה לסוחר אחר, שגרף כמובן את כל הרוח לכיסו.

לאחר סיום זמן הלמוד הקבוע, יצא רבי אפרים זלמן מחדרו, ואמר לאשתו: "בתורה נאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל', וחז"ל דרשו ואמרו כי הפסוק מדבר על למוד התורה, שאין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה. ומה הפונה ממית עצמו? הפונה היא שהאדם עושה עצמו כאילו הוא מת ועבר מן העולם, בשעה שהוא לומד הוא לא קיים כאן בעולם הזה, וממילא אין לפנות אליו בהצעה של סחורות וענייני העולם הזה, כפי שלא מציעים למת בבית הקברות לעשות עסקה". וכאשר שמע רבי אפרים זלמן שהוא הפסיד אלפי זהובים בגלל סרובו להפסיק את למודו הקבוע, אמר בשמחה ובספוק רב: "ברוך אלקים, שזכיתי לשלם היום סכום כה רב של אלפי זהובים, תמורת למוד של כמה שעות, ובגלל שלא אפסיק מלמודי הקבוע". (תולדותיו)

הלומד בקביעות זוכה לשפע

יהודי אחד הגיע אל רבי משה מלעלוב, והתאוון בפניו כי מצב פרנסתו בכי רע, ולעמית ימים מקדם בהם היה מרויח יפה ורכב על במתי ההצלחה, עתה ההצלחה ממנו והלאה, והוא יורד מיום ליום. יצע לו הרבי כי יקבל עליו להיות נזהר לקבוע שיעור למוד גמרא בקביעות מדי יום ביומו, ואז יצלח. ודרש בפניו את דברי הגמרא בתענית: "גמירי, משמיע מייהב יחבי משקל לא שקל" - אם תלמד גמרא בקביעות, אז יתנו לך הצלחה מן השמים ולא יקחו ממך את ההצלחה בחזרה, וההצלחה תהיה באמצעות קביעות של למוד התורה. ואכן האיש החל ללמוד בקביעות מדי יום ביומו, ושמש הצלחתו החלה שוב לזרח וזכה לשפע רב. (כתר היהודי)

למדן הוא הקובע עתים לתורה

אברך מתמיד, הגיע פעם אל ה"חפץ חיים" ושפך לפניו את מרי לבו: "רבי, זה שנים ארוכות שאני מתנגע בתורה, לומד ומתמיד, אך עדין איני רואה סמן ברכה בלמודי. איני מצליח לזכור את למודי, ומתקשה אני כל פעם מחדש בלמודי". נחמו ה"חפץ חיים" וחזק את לבו, ואמר: "האם נצטיינו להיות למדנים גאונים? לא נצטיינו אלא להתמיד ולהגות בתורה, ולהיות עמלים בה. ובכן, נעמל ונלמד, בין אם נהפך לגאונים, חריפים ובקיאים, ובין אם לא". והוסיף ואמר בגמרה קולעת: "מי נקרא גנב? מי שידע לגנב ובקי בתכסיסי גנבה, או מי שגונב בפעל? ודאי מי שעושה זאת בפעל. מי נקרא סנדלר? מי שיש לו ידיעה כיצד תופרים מנעלים, או שהוא באמת מכין נעלים? וכך הוא גם לגבי התאר 'למדן', לא מי שידע ללמוד ויש לו יכלת הוא נקרא למדן, אלא מי שיושב ועוסק בתורה בפעל, מתנגע בה ומתמיד בה כל ימיו". (מעשה שהיה)

מאור ההפטרה

הפטרת פינחס

[ירמיה א', י"ט - ב' ג']

בשלוש השבתות שלפני תשעה באב, לא מפטירים בענין ששיך או דומה לפרשה, אלא ב'תלתא דפרענותא', שהם מדברים על הענין של חרבן בית המקדש, שהם שכים לזמן שאנו נמצאים בו - ימי האבלות על החרבן.

שתי ההפטרות הראשונות הם מספר ירמיה, והשלישית היא מספר ישעיה, ובהן מביא ירמיה וישעיה היו עקר הנביאים שנבאו על החרבן והפרענות (לבוש סמן תכ"ח).

הפטרתנו מדברת מתחלת הנבואה של הנביא ירמיהו בן חלקיהו הכהן, שישב בענתות שנמצאת בנחלת בנימין.

הנבואה שלו נמשכה מהימים שבהם מלך אשור, ואחר כך כשמלך יהויקים בן יאשיהו, ואחר כך כשמלך צדקיהו בן יאשיהו, עד גלות רושלים בזמן החרבן.

כשהגיע הזמן שלו להתנבא, הוא היה עוד נער צעיר, והקב"ה אמר לו שלפני שהוא יצר אותו, הוא כבר הקדיש אותו להיות נביא. וירמיה טען שהוא לא ראו להיות נביא בגלל שהוא נער ולא יקבלו את דבריו. ה' חזק אותו שהוא בחר דוקא בו, והוא תנבא על מה שהוא יאמר לו, והבטיח לו שישמור אותו מפל רע, ומפל מי שילחם אותו בגלל הנבואה.

ירמיה מתנבא על חרבן הבית, שהרעה תפתח מצד צפון של ארץ ישראל - בבל, ומלכי בבל יגיעו ויצורו על רושלים ועל שאר ערי יהודה, וילחמו בהם. וכל הרעה תבוא בגלל שגבבו את הקב"ה, ובמקום זה הקריבו לאלהים אחרים והשתחוו למעשי ידיהם.

בסוף ההפטרה, מתנבא ירמיהו שגם הפרענות ה' לא יעזב את עם ישראל, ויזכר להם את החסד שעשו בניעוריהם, ואת האהבה שאהבו אותו כשיצאו ממצרים, שמרב אהבה הם הלכו אחריו במדבר שהיא ארץ שומקום.

ומסיים: "קדש ישראל ראשית תבואתה [עם ישראל הם קדש לה', וכתרומה שנותנים מראשית התרומה], כל אוכליו יאשמו - רעה תבא עליהם [כל הגוילים ומכלים את ישראל היו אשמים, ותבוא עליהם הרעה], נאם ה'. כלומר, אפלו שגמסרו ביד האמות בגלל העברות, עם כל זה ה' יפרע מהאמות שהרעו להם, בגלל שהם קדש לה'!

מהדרכותיו והנהגותיו של מו"ר רבי אשר זיע"א אשר לאורו נלך

לאורו נלך

יבוא לידי מכשול כלשהו, כי כל אחד מכרח לרדת בכדי לעלות את הניצוצות שנפלו. ודוקא משום כך בשעה כזו יש קטרוג גדול המנסה למנע ממנו להגיע אל תקונו. והתפקיד שלו הוא שמן נפילה זו יגיע לבחינת "וחטאתי נגדי תמיד", ומזה יבוא לדבקות בש"ש ומקורו, שזה בחינת יחוד שם ה' ברה'.

ובכדי למלא את תפקידו ולעמד בכל הנסיונות עלינו להתאחד, כי אם היסוד של האדם הוא כל-כך רעוע איך יוכל לעמד בנסיונות הקשים ולהגיע לשלמות. אמנם כאשר מתאחדים, ו"ישראל ערבים זה לזה", ומכין שלכל אחד יש תקון אחר מחברו, כי כשם שפרצופיהם שונים כך תקונייהם שונים, ממילא אין אחד שפגום באותו פגם שיש לחברו. ואפלו אם הפגם של שניהם שוה כל אחד יש לו חמימות מאש שונה. וכאשר מתאחדים, כל אחד יכול לעזר לחברו, ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק. כי מה שאצלו נסיון והוא לא יכול להתגבר, דוקא אצל חברו אינו נסיון כלל והוא יוכל לחזקו ולהחזיקו. וכאשר נהיה באחדות באפן כזה אף אחד לא יתגאה על חברו, בידעו שאלמלי החבר הוא היה נופל בנסיון שלו, וכמו כן החבר בנסיון שלו.

נבקש מה' שנאהב אחד את השני, ואם חס ושלום יהיה משהו בינינו כל אחד יאשים רק את עצמו, ואז יהיה שלמות של פסא הכבוד. ואם נגיע לכזה בטול, אז יהיה הגוף בחינת "נפש", ונזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו. (אמרי אשר)

השבע בפרשה אנו רואים שפינחס הלך בקנאות, במדת הדין. ולכאורה הרי במציאות הבריאה יש גם רחמים, ומדוע פינחס השתמש כל-כך במדת הדין. הענין הוא שזמרי בן סלוא היה מקדם נשיא בית אב לשמעוני ועובד ה', ומכין שהאדם הוא מיסוד האין לכן בשעת נסיון הוא התהפך ברגע אחד, ואת אותה אש ורוח סערה שהיה בעבודת ה' הכניס לטמאה, ועל-ידי זה פגם וטמא את כל רמ"ח איבריו. ופינחס ראה שזמרי הכניס את האש של הקדשה לקלפה, ופגם בכסא הכבוד חס ושלום, ואם לא ישתיק את הקטרוג יהיה חס ושלום פליה על ישראל. לכן הוא נתלבש בחרון אף של הקדשה, והפקיר את עצמו להכנס בסכנת מיתה, שזה בטול הגוף בחינת אין, ואת אותה אש של רוח סערה שהכניס זמרי אל הקלפה החזיר פינחס אל הקדשה, על-ידי שהרג את זמרי באותה אש מצד הקדשה. ובזה החזיר את האש אל הקדשה והשתיק הקטרוג. ובגלל שהחזיר את פסא הכבוד לשלמות לכן זכה לברית כהנת עולם.

וכמו שפינחס שהגיע ליסוד האין החזיר את הניצוצות לקדשה, ועל-ידי זה החזיר את האחדות לכלל ישראל, כמו כן אם אנו נתאחד ונחיה ביסוד האין, ונלך עם כזו אש כמו פינחס, ממילא יתגבר צד הקדשה, ויתעלו כל הניצוצות שפגמנו, ונגיע לשלמות של אחוד הו"ה, יסוד האין.

אין אדם שאין לו איזה נפילה, ואין הפונה חס ושלום שבשעת נסיון אינו צריך להמנע ולהלחם, רק בהיות ש"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" מכרח שאי פעם

נשגור בזאת ברכת מזל טוב חמה ולבבית לתלמידינו היקרים וחביבים מאוד
יעקב דוד ברזסקי נ"י - כתה ב'
יוסף דב צמרת נ"י - כתה ד'
דוד כוהן נ"י - כתה ה'
שמואל כהן נ"י - כתה ח'
לרגל יום הולדתם בשעתו"מ ולמזל טוב

פרותיה מתוקים צלה נאה אמת המים עוברת תחתיה, ותזכו ללכת בדרך האמונה הפשוטה הסלולה לנו ממו"ר רבי אשר זיע"א דרך כל הצדיקים האמתיים של כל הדורות ותעשו נחת רוח לבורא יתברך שמו ולהוריקם ולתפארת עם ישראל

פנינים נפלאים ומתוקים על הפרשה

זרע שמשון

מתוך הספר המסגל "זרע שמשון" שחברו המקובל האלקי הקדמון רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זכר צדיק וקדוש לברכה. אשר בקש שילמדו בספרו והבטיח ישועות רבות למקמי בקשתו.

פרשת פנחס תשפ"ד • גליון 302

תורת שמשון

למרות שצור נותר מלך מדין הפסיד את יקרתו

מה הם שלשת הדברים המביאים אדם למלוכה? ואיזה מהם הפסיד צור לאחר מעשה בתו? ואיך נרמז הדבר בפסוק? ושם האשה המכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין הוא: (כה טו)

רש"י פתב: זלפי שנהג בזיון בעצמו להפקיר בתו, מנאו שלישי. דהיינו למרות שהיה ראש אמות בית אב במדין, בכל זאת נמנה כאן אחרון, כי הפקיר את בתו.

מקשה רבנו הזרע שמשון זלה"ה: הרי האמה המדינית המשיכה לראות בצור ראש אמות בית אב, ואם כן מה נותן הדבר שנזכר שלישי בפסוק, הרי במציאות עדין נותר ראש לבני מדין, ומה מועיל מה שנמנה שלישי, ואדרבה, הרי אין הדבר נכון לכאורה, שהרי אינו שלישי אלא ראש וראשון להם.

מתרץ רבנו הזרע שמשון זלה"ה במתיקות מיוחדת: שזה ידוע שמפני שלשה דברים זוכה האדם למלוכה, או כי בא ממשפחה מכבדת של בני מלכים, או מפני החקמה שיש בו, או מפני עשרו. אמנם, המולך מחמת עשרו הוא הגרוע מבין השלשה, כי אין בו לא חקמה ולא כבוד משפחה.

ואכן תחלה שמש צור כראש למדין מחמת כל שלשת הסבות שנמנו, מפני כבוד משפחתו חקמתו ועשרו. אך כשהפקיר את בתו אבד לו כבוד משפחתו, וכן אבדה לו חקמתו, כי מעשים אלו הם מעשי בזיון וסכלות וממילא נותר ראש לבני מדין רק מחמת הסבה השלישית, מסבת עשרו, ולכן בכדי לרמז לכך שירד מיקרתו שהיה לו, נמנה שלישי בפסוק, לרמז שרק מחמת הסבה השלישית נותר מלך עליהם. (זרע שמשון פרשתנו אות א)

פנחס זכה למתנת השלום ולכן היה לו מנוחה מן השטן

מהו מתנת השלום? הזזה בה זכה פנחס? ומדוע זכה לכך? לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: (כה יב) רבנו הזרע שמשון זלה"ה מבאר: מהו המתנה הגדולה של השלום? אותה נתן הקב"ה לפנחס לאחר שקנא לאלקים כפתוב הנני נתן לו את בריתי שלום.

ומבאר רבנו: כל עצם וגדלת מעלת השלום הוא שהשטן ושאר מזיקים אין רשות להזיק במקום שיש שלום. אך עד שיגיעו הימים של 'בלע המות לנצח', לא יזכו כלל ישראל אל מתנת השלום האמתי הזה, ולא יזכו להנות ממעלותיו, ואנו מתפללים בכל יום לזכות לשלום זה, שאז יהיה לנו מנוחה מיער הרע והמזיקים. ואכן בכל יום ובכל תפלה שאנו מתפללים על כך, אנו מתקנים עוד חלק מהעולם, בכדי להביא את השלום הזה.

אבל פנחס זכה למתנה נפלאה זו עוד קודם לכל ישראל, כי אליו הגיעה בחינת שלום זה, ועל כן אפלו מלאך המות לא היה לו רשות לגשת אליו וחי לעולם, כי לגביו אכן כבר חלה הבחינה של 'בלע המות לנצח', ועל כן הוא עצמו אינו צריך כבר להתפלל על שלום זה. אבל אנו בני ישראל עדין לא זכינו לבחינה זו ואנו צריכים להמשיך להתפלל על כך.

וזו שכתב במדרש 'בדין הוא שיטל שכרו', כי למרות שכל הצדיקים הרוצים לשבת בשלוה מדת הדין מקטרגת עליהם, והקב"ה מודקדק עמם כחוט השערה, אבל פנחס שזכה לדחות את השטן מכל וכל, כפתוב 'השיב את חמת', על כן זכה למדת השלום הנזכר, ואין השטן יכול לקטרג עליו כלל, וזהו שכרו של פנחס. (זרע שמשון פרשתנו אות א)

הופיע! חדש!

זרע שמשון חומש במדבר

תורמים ורואים ישועות אל תחמיצו

02-80-80-500
05271-66450
347-496-5657

<https://www.zerashimshon.co.il/donation>

הספר שמחולל בלאות. אלבים נושעו בהבטחתו.

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

ש"ק והוצאה בכלי רפאל בן סופיה וזוגתו נטלי בת איסיה

עשרות והוצאה בכלי אליאס בן איסרייה וזוגתו סופיה בת אסתר

עילוי נשמות מרת פרידא י"ה בת הרה"ח ר' אשר עניזל גאלדשטיין ז"ל

ועיניכם תראוהו בני בני כשתלי זיתים סביב לשלחנכם, חכמים ונבונים, וזנים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יחסרו מזעכם

ברכת המחבר מתוך הקמת הספר

הוצאת הגליון והפצתו לזכות

שועה בקרוב דינאל אורי בן רגינה מלכה

ברכה ושפע זאב בן מרים מלכה

הצלה גדולה וברכה חיים דוד בן עטיא וזוגתו צביה רחל בת רבקה

תורת חיים

**פנינים מתורתו של האור החיים הקדוש -
הרה"ק רבי חיים בן עטר נלב"ע ט"ו תמוז תק"ג**

מהות בקשת משה רבנו עבור מנהיג לכלל ישראל

**'יפקד ה' אלקי הרוחות לכל בשר איש על העדה. אשר יצא לפניהם
ואשר יבא לפניהם, ואשר יוציאם ואשר יביאם, ולא תהיה עדת ה'
כצאן אשר אין להם רעה: (טז-יז)**

רבנו האור החיים' זלה"ה מקשה כמה קשיות על פסוקים אלו:

א. מדוע בחר בלשון זה 'אלקי הרוחות', הרי לא חסרים כנויים ושבח כלפי ה', שהם יותר ידועים.

ב. מהו אריכות הלשון, שכפל פעמים: 'אשר יצא לפניהם', 'ואשר יוציאם'. וכן 'ואשר יבא לפניהם' 'ואשר יביאם'.

ג. מדוע חשב משה שה' יעלים עיניו מעמו, ויותרם כמנהיג ללא רעה.

ומבאר רבנו האור החיים' זלה"ה במהלך נפלא: שכשם שכל הבריאה מחלקת להרבה פרטים, וכל אחד מהם שונה מהאחר במראהו ובפרטיו, כן אותו הדבר יותר מכף הוא שכלם ורצונותיהם של הנבראים, שכלם שונים אלו מאלו, ועל כן בכדי שיהיה מנהיג לשטים רבוא נפשות ישראל צריך מנהיג כמו משה, שהוא היחיד שכל בני ישראל השתוו אליו ברצונותיהם ושכלם, כי הוא היה שרש נשמתם.

ועל כן אמר משה לפני ה', 'יפקד ה', פרוש ימנה ה', 'א-ל אלקי הרוחות', דהיינו שה' יודע הרי את תכונות הנפש ורצונותיהם של כל ישראל, לכן הוא יכול למנות עליהם מנהיג כזה שכלם ישתוו אליו ברצונותיהם, ויהיה התאמה ביניהם אליו. ועל כן אמר 'אשר יצא לפניהם' שהמנהיג ידע רצונותיהם ומבקשם ויסקים עמם, והוסיף לומר 'ואשר יוציאם', דהיינו שגם הם ירצו בו ויסקימו לצאת ולבוא עמו, כי יתחברו אליו.

ומוסיף רבנו האור החיים' במתק לשונו: "ויבחירה כזאת היא מחלטת השגה מזולתו יתברך, כי הוא לבדו יודע תכן הרוחות, וידע רוח שתתמזג עם בלן, ואיש כזה אינו בנמצא זולת אם יהיה אדם כמשה, שכל ישראל הם ענפיו והוא שרש לכלם".

וזוה מה שהתפנו משה לומר אל ה', שאם לא ימצא מנהיג כזה כמהו, שיהיה שרש נשמתם, אזי לא ימות משה, כדי שלא תשא העדה כצאן אשר אין להם רועה. ואמר עוד משה, שאם אכן ימצא כזה מנהיג, שיוכל למלאות את מקומו, מוכן הוא להאסף אל עמיו כמאמרו יתברך.

וממילא מתרצים כל התמיהות להפליא: **א.** הלשון 'אלקי הרוחות' בא לומר שיש לחפש מנהיג שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד מישראל, כדגמת משה רבנו. **ב.** הכפילות של 'אשר יוציאם ואשר יביאם', 'אשר יצא לפניהם' וגומר, בא לומר לנו שימנה מנהיג שגם הוא יבין את רוחם של עמו, וכן להפוך שהם יתחברו אליו ויסקימו להתבטל ולהתחבר אליו. **ג.** מה שאמר שלא תשא עדת ה' כצאן ללא רועה, התפנו לומר שאם לא ימצא מנהיג כזה, אזי ישאר הוא בחיים וימשיך להנהיגם.

פניני שמשון

פנינים ורעיונות ככתבם וכלשונם

הטעם שזכה פנחס לכהנה ולהיות חי וקים כמו מלאך

מדרש רבה (במד"ר כא, א), 'פינחס בן אלעזר' וכו', אמר הקדוש ברוך הוא, בדין הוא שיטל שכרו, הדין הוא דכתיב 'לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום'. לפי שמסתמא הגדלה היא חוב לאדם, שהרבנות מקברת את בעליה (פסחים פז, ב), ואם ימות בקצר שנים, יטעו העולם ויאמרו, בשביל שחטא בהריגת זמרי. משום הכי הנני נתן לו את בריתי שלום, שיהיה חי וקים כמו מלאך, ותהיה גדלה זו לעולם לזכות ולא חובה. ולא נתנהו פינחס עד שהרגו לזמרי, פנוע (זבחים קא, ב), לפי שהשופך דמן של רשעים כאלו הקריב קרבן (במד"ר כא, א), משום הכי זכה להיות כהן ראוי להקריב קרבנות אחרים. (אות א)

לפנחס נתן כהנה גדולה

דרך הכהן גדול להחזיר הכהנים בתשובה, וכשנתן לו הכהנה 'תחת אשר קנא לאלקיו', על כרחק צריך לומר, שהיא הכהנה גדולה, שעדין יכול לאחזו במדתו להיות תמיד מקנא. דאלו כהן הדיוט, אין לו כח להחזיר שאר הכהנים בתשובה. ועוד, 'ויכפר על בני ישראל', שעקר הכפרה שהוא בעבודת יום הכפורים, אינה כשרה אלא כהן גדול (יומא עג, א). (אות ב)

עקר קיום העולם הוא על ידי השלום

עקר קיום העולם הוא על ידי השלום, וכפי שאמרו חז"ל (שם יא, יז), גדול השלום, שאפלו ישראל עובדים עבודה זרה ושלום ביניהם, כביכול אמר הקדוש ברוך הוא, אין השטן נוגע ביניהם. והמזיקין גורמים להחריב העולם, ולכן הם מצויין בהרבה ובמקום ציה ושקמה (ברכות ג, א), ואם בא אדם מן הדרך, שואלין לו שלום, כי כל הדרכים בהזקת סכנה (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ד), שהשטן מקטרג אז בשעת הסכנה (ב"ר צא, ט), וכשבא מן הדרך שלו ושקט, שואלין לו שלום, כלומר, שהשטן לא הזיקו, וזה אות אמת שיש לו השלום. (אות א)

לקבלת הגליון במייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com | להפצה: 02-80-80-500 | לשמיעת שיעורים ועידונים: 02-80-80-600
נערך ע"י המחנך הרב ינון כהן שליט"א * ארה"ב: הרב מנחם בנימין פאסקעס 347-496-5657 * ארץ ישראל: הרב ישראל זילברברג 05271-66450
יו"ל ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 * ניתן לתרום לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים.
ניתן להפקיד בבנק מרכנתיל (17) סניף 635 מספר חשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון, כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי בטל: 02-80-80-500 שלווחה 3
וזכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומוזני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו.

זרע שמשון ע"ר 580624120

כ"א תמוז תשפ"ו

שנה ו' | גליון מס' 237

בפיקוח רבנים ומחנכים שליט"א

פניות והודעות למערכת:

ניתן להשאיר בקו יבני בינה טל': 03-3064100 שלוחה 6.

לתרומות ולהנצחה בעלון:

דרך עמדות נדרים פלוס: יבני בינה - אורגון בני בינה לילדי בני התורה או בטל' 055-6705847

בינו נא זאת

"עם השמע צפירה מהרישת אזנים, רגע לפני שנסגרו דלתות הרכבת, אמו דחפה אותו לתוככי הקרון"

השכם בבקר, האפלה עדוין שררה במלוא אגרה, אמא ויוסף צועדים חרש יחדיו אל עבר תחנת הרכבת. יוסף בוכה בדמעות שלישי, אמא, אני לא רוצה לעזוב אותך. אני מפתח לנסע לבד לבוכרה.

אמו נזכה דמעותיה, נשקה על מצחו, ואמרה לו, "יוסלה שלי, אל תפחד, אני מבטיחה שאעבד קצת זמן עד שאצבר כסף עבור פרטיס נסיעה נוסף ואז אבוא גם אני לבוכרה, להיות אתך שם."

עם השמע צפירה מהרישת אזנים, רגע לפני שנסגרו דלתות הרכבת, אמו דחפה אותו, את יוסלה היקר לה מכל, לתוככי הקרון.

איש המחטרת לא יכל להתנגד, אי אפשר היה להשאיר ילד יהודי טהור, לבדו.

באותו היום חזרה אמו לבית ריק, בית שהיו בו תחלה חמשה נפשות אבא אמא, וישלושה ילדים.

קצת נותרה היא לבדה, נושאת תפלה חרישית לקדוש ברוך הוא, שישמר על עולליה הרבים, שיצליחו בתלמודם, וישלא יתפסו חלילה על ידי הבולשביקים האכזרים.

חלפו מספר חדשים, סוף סוף אמו השיגה מספיק כסף לקנות פרטיס נסיעה נוסף לרכבת הנוסעת בבוכרה, היא עולה על הרכבת ברגשות הומים, תכף בעוד שעות מספר, היא תפגש את עולליה היקרים, בפרט את ילדיה הגדולים, אותם לא פגשה כבר כמה שנים.

הרכבת הזמה אדם, בליל של צעקות, קרקורי תרנגולות ונעלית עזים, אך עיניה מצלצפות בדמעות, דמעות של התרגשות וכמיהה, לפגוש את עולליה היקרים לה מכל. לאחר מספר שעות של נסיעה, עצרה הרכבת בחריקת בלמים, הגיעה היא לתחנתה הסופית, בבוכרה.

רגליה קפצו מאליהן אל עבר הרציף, אך לפתע נעצרה היא על עמדה.

הן בוכרה הקפואה, מדינה ענקית היא, איך אוכל למצא כאן בתחילת ארץ זו את בני האהובים?

רוצה היא סביבה המוני אדם מאצים פסיעותיהם, אך היא עומדת בתוך נבוכה, בודדה ואבודה.

אין לה שום מפר או קרוב כאן בארץ נכר, ואף לא נותר לה כסף לקנות פרטיס חזר לביתה.

לפתע שומעת היא מאחוריה, קול עדוין מתוק, קול יקר ומקר, אמא!!!

מסתובבת היא לאחור, ורואה היא את בנה יוסף היקר, שמים ומרגש, אמא, סוף סוף הגעת!!!

אמו הביטה עליו, משפשפת את עיניה פאינה מאמינה, צועקת היא לעברו: יוסלה, כיצד זה ידעת לבוא בדייק ברגע הנכון?

"אמא", השיב לה יוסף הצעיר, "לא הגעתי רק היום".

"כל יום מאז שנפרדנו, בשעת ההפסקה בלמודים, ומשמים, זה בדייק בשעה שהרכבת מרוסיה צריכה להגיע, כל יום הגעתי לכאן לחפש אותך בתוך הנוסעים. הייתי יושב בצד, משגן על פה את אשר למדנו היום ומחפכה לראות אותי היום תבוא!"

"את הרי הבטחת לי שתבואי."

בטוח הייתי שתקמי את ההבטחה."

סים אבא את הספור המרטיט ששמע מאביו בגלדו, ודמעות נקו בשולי עיניו.

"ולנו גם יש אבא גדול, שהבטיח לנו שהוא יבוא אלינו", הוסיף אבא.

"הוא הבטיח לנו, והוא בודאי יקום!!!"

"פתאם יבוא אל היכלו, האדון אשר אתם מבקשים".

יהודים רחמנים הניחו להם מדי מספר ימים כמה פרוסות לחם יבשות על מפתח הדלת.

אך הדבר שהפריע לה יותר מכל הוא, שילדיה יגדלו עם-ארצים, ולא ידעו כלל ללמד תורה.

הדבר הכי נורא שיכול להיות לילד יהודי, זה שהוא יגדל ויהיה עם הארץ. שהוא לא ידע ללמד.

כשגנה הגדול יעקב הגיע לגיל 11, מכרה היא את שארית תכשיטיה, ותמורת כסף רב, השיגה מכרים מיחד, איש מחתרת, שיכול היה להבריח אותו לבוכרה.

שם בבוכרה, כף שמעה, יש ישיבה, ישיבה כמו שהיה פעם, לפני המהפכה הקומוניסטית. שם נתן ללמד תורה.

אינם, השלטון הסובייטי אסר ללמד תורה גם בבוכרה, אבל שם הצליחו איכשהו להקים ישיבה במחתרת, במסירות נפש.

מאותו היום ואילך, לא ראתה את בנה יעקב, אך מדי פעם בקלה דרישות שלום דרך המבריח, שהיה חוזר מדי פעם

האמת, שתכננתי כמה תכניות חשובות לנצל את השעות המועטות שצפויות להיות לי ביום שלישי, צום שבועה עשר בתמוז אחר הצהריים, אבל כשאבא הציע לי לנסע אתו להתפלל תפלת ערבית בפנתל המערבי, לא יכלתי לסרב.

דוקא הייתי לא מזמן בפנתל המערבי, לכן לא הייתי צריך לקרע שוב 'קריעה'. זה היה כשפסענו לעצרת הרבבות פנגד 'צורת גייס בני הישיבות' שהתקיימה לפני כשלושה שבועות בירושלים, ואבא נצל את ההזדמנות ולקח אותי לפני כן להתפלל תפלת מנחה בפנתל המערבי, שם שפכנו יחד שיה

לפני שוכן מרומים לבטול רע הגזרה, ולכן תחלה העדפתי להשאר בבית, אבל כשאבא הציע לי לנסע אתו ביחד, לא יכלתי לסרב.

קדם כל, כשאבא מציע לי משהו, אפילו שהוא אמר לי במפתח שאני לא חיב, אני אף פעם לא מסרב. יש מצות פבוד אב, וזה שיה יותר מקל תכנית אחרת שתכננתי לעשות ביום הזה.

אבל גם ידעתי, כי שיה לנצל נסיעה עם אבא.

גם כי שיחת חלון של תלמידי חכמים צריכה תלמוד. בפרט שבודך קלל, אבא מנצל את הנסיעות הללו לדבר אתי על ענינים חשובים ומענינים.

בנסיעה בהלווה, אבא דבר אתי על קדשת הפנתל המערבי, מקום שלא זזה ממנו שכינה, ושכל התפללות שכל עם ישאל מתפללים עוברות דרך המקום הזה אל עבר שער השמים.

הוא הזכיר לי שמעבר לפנתל המערבי, שם המקום שאברהם אבינו עמד את בנו יחידו יצחק על גבי המזבח, וזה המקום שיעקב אבינו ישן וחקם את החלום עם הסלם שראשו מגיע השמימה.

זהו המקום שידוד המלך עליו השלום קנה מארונה היבوسی בשש מאות שקלי זהב, כדי שגנו שלמה יבנה שם את בית המקדש.

הוא תאר לי בצורה חיה את מקום המקדש, את הנסים המוחשיים שהיו רואים תמיד בבית המקדש, וכן את ההפסד העצום שאנחנו מפסידים ככה שבית המקדש עדוין לא נבנה.

הוא תאר את הכהנים בעבודתם, איך שכל מי שהיה רואה את עבודת הכהנים היה מהרהר בתשובה ויוצא נקי כמו אחרי יום פפור, איזה יצאת שמים היו מקבלים לראות את כל זה.

כך גם לשמע את שירת הלויים, שהיתה מרוממת את כל מי שזכה לשמע, לרמה אחרת של יראת שמים.

את ההפסד העצום שאי אפשר לתאר ולשער, שאנחנו לא זוכים להקריב שם קרבנות.

וכמה נורא הוא המצב של המקום הקדוש הזה היום, שפעת בחרבנו שועלים מהלכים בו. אוי כמה זה נורא, נכרים מקורקים בהיכלו, וכמו שפנתב הרמב"ן במכתבו "כל המקדש מתברו חרב מתברו".

אני קצת מתבייש לספר, אבל אחר כך פשהתפללתי תפלת שמונה עשרה, ירדו לי דמעות.

בדרך חזר, אבא אמר שהוא רוצה לספר לי ספור מיוחד שהיה עם סבא שלי רבי יוסף.

היה זה פרוסיה הסובייטית, לאחר המהפכה הקומוניסטית, אמו הצדקנית גרה לבדה עם שלשת בנייה, יעקב, יחיאל מיכל, ויוסף.

היה זה לאחר שהגלו את בעלה הצדיק, רבי אליעזר לסיבי הקפואה, בעיון ללמד תורה.

קשה היה מנת חלקה של אמו הצדקנית לדר לבדה, בלא בעלה הצדיק. הם רעבו לחם וקפאו מקור.

לבוכרה לרגל מסחרו.

כשהגיע הבן השני, יחיאל מיכל, לגיל 11, היה כבר יותר קשה לשכנע את המבריח, שסרב בהתחלה להבריחו את הגבולות, אך בסופו של דבר נפרדה האם בדמעות גם מבנה השני - בדרך גלגול למקום תורה.

בבית נשארו הסבא שלי יוסף יחד עם אמו, בודדים בעולמם.

חלפו מספר שנים, וגם יוסף, הבן הצעיר הגיע לגיל 11, אך הפעם לא היה על מה לדבר עם האיש.

בשום פנים ואופן הוא אינו מוכן לקחת את הנצר יוסף לבוכרה. ספנה גדולה להוסיף תלמיד נוסף לישיבת המחטרת.

אבל מה נשאר עושים? יוסף חיב ללמד תורה!

לילה אחד לווחשו לי אמו באזן, יוסלה: "מחר, מחר בבקר יוצאת רכבת לבוכרה, על הרכבת יהיה איש המחטרת".

"יוסלה, אתה חיב ללמד תורה, ברגע שהרכבת תסע ותשאיר לבדה, לא תהיה לו בורה, הוא יהיה חיב לקחת אותך".

"והיתה לו ולדעו אתריו ברית כהנת עולם" (כה, יג).

מהי ההבטחה כאן? והלא כבר נתנה התנ"ך לזרעו של אהרן; שצאמר (שמות כט כט) יבגדי קדש אשר לאהרו; והיו לבגיו אתריו למשחה בהם ולמלא את דם. וכתב המושב וקנים שיש לומר לפי שפנתם ברג את זמיר; סבור היה שלא קרוב עוד קרבן. דתתנו (ספדדיו לה); 'כהו שהרג את הנפש לא ישא את פשו; ולכן הוצר לשנותו ולומר לו 'הני נתן לו את בריתי שלום' שלא יערער אדם על קהנתו. (וכ"כ המנהג קדושין סו; ויסוד זה כבר מבאר בזהר).

ובטעם תדבר הדיא המושב וקנים משמו של רבי חיאל מפרשי לפי שלא נחשב שהרג נפש. ד'בגרא קטילי' פיון שהבא על ארמית קצאין פוגעין בו, ונחשב כבר קרוג. (ויראה מה שפאר את ההמשל הפסיק 'תחת אשך קנא אלאתי; ויכפר על בני ישראל').

"ויבני קדה לא מתו" (כו, יא).

כתב ה'בני יששכר': שפעתי מאת כבוד אדמו"ר הרב הקדוש מהרמ"מ זצוק"ל רמז הפסוק 'ויבני קדה לא מתו'. הגם כי קדה בעל המחלקת מת, עם כל זה 'בני קרה' תלמידיו בעלי המחלקת לא מתו. כי בכל דור ידור יש נגוד מפעלי המחלקת על הפדקים והחולקים בתם. וכן הובא מהבנו איש חי.

"אשר ילדה אתה לזיו" (כו, נט).

חידה: איך קראו לאשתו של לזיו?

ב'דעת וקנים מפעלי התוספות' כתב שקראו לה אותה, וזה פונת הפסוק 'אשר ילדה אתה לזיו'. (וכן הוא במדק"ש).

"ולא תהיה ערת ה' כצאן אשר אין להם רעה" (כו, יז).

כתב ה'טו"א ומשיב' שפסוק זה מלמדנו מוסר על מה שבעונתנו הרבים מצוי שלוקחים היום רב שחתיף לנגידים [בגידים] שפסוק זה מלמדנו מוסר על מה שבעונתנו הרבים מצוי שלוקחים היום עצמו כמו רועה צאן וכמו שהצאן צריך את הרועה, כך צריך המנהיג לנהג עם הכלל, שיהיה הם ונקמים אליו, ולא הוא הנזקק להם.

"תמימם יהיו לכם ונסכיהם" (כה, לא).

מכאן למדו במנחות (פו:) שגם הנסקים: יהיו תמימים, ולא מום. ולכן יין שיש בו קמחין (שנעשה בו פדמיות קמח לבן למעלה, ואינו מוכר) פסול, שצאמר 'תמימם יהיו לכם ונסכיהם'. ויש להתבונן מדוע רמזה התורה דין זה דוקא בקרבנות? והביא ה'העמק דבר' ששמע מהרב הגאון מורנו הרב אלקנה משה [הורו"ח] האב"ד דק"ק פינקס; משום שאז מצוי קלקול בינות, כפי ששינוי בב"ב (צח). שהמוכר יון לחברו אם אמר לו 'יון מבשם אני מוכר לך, חייב להתיימר לו עד העצות, ופרש רש"בם שפמאן ואלך חם תקופת תמוז מקלקל אפילו יון מבשם. (ויראה עוד 'טוב טעם' אשתקד).

שאלה לשלחן שבת

"אין ספק, זה מזמין" החוקרים עינו היטב בקלף השון. ונסו למצא סימון לזיה, אך הכל נראה מקורי. 'תסתכלו בחתמה ותראו! ומה היה פתבו שם? 'גמליאל בן קלונימוס מפרשבורג', מי שקצת יודע את קורות המינים, המשיך החוקר, 'יודע שגמליאל בכלל לא היה בו של קלונימוס, אלא של נחשון, וכאשר התייחס מאביו גדלו דודו קלונימוס. הנה לכם שזה מוזף', ר' יענקל שטיב עד עכשיו בעיר: 'ימי שקצת יודע הלכה, יודע שזה לא מוזף. ימי שקצת יודע מפרשי התורה, בפרשתנו, ומה שהוכיח מזה רבנו החתם סופר, יודע שזה לא מוזף'.

על מה הסתמך התלמיד חכם שלנו ר' יענקל?
מ"מ: תשובת ממונין סוף משפטים סי' מה. ש"ת חת"ס (ח"א סי' סד).

תשובה לשאלה מפרשת בלק

מנחם בראותו את אחיו אלמלך קורא קריאת שמע על לא תפלו, שאל אותו וכי רוצה אתה להעיד עדות שקרי? פונתו היתה לגמרא בבב"ב (ד:): 'אמר גלא כל הקורא קריאת שמע בלא תפלו, קאלו מעיד עדות שקר בעצמו'. וכתבו התוספות (שם ד"ה ומנח): פרוש שמעיד עדות שקר בארון [- ה'] שצוה, שהוא קורא 'יהי לטוספת' 'אלאות על דך' ואין.

אלמלך ששאל את מנחם וכי יעלם ממך רש"י בפרשה? התפנו למה שכתב רש"י על הפסוק 'הו עם קלביא יקום' וגו' (כ. כד): קשון עומדים משנתן שחרית, הן מתגברים קלביא וכארי לחטף את המצות, ללבש טלית, לקרא את שמע ולהניח תפלו. הרי שהזכיר רש"י קריאת שמע לפני תפלו (וכן הוא גם בתנחומא, יז).

ולישב תדבר כתב בשו"ת בית יצחק (י"ד ח"ב סי' פח אות ד) שאולי סבר רש"י קשיית הר"ף שפדאוריתא זמן קריאת שמע מעלות השחר, וזמן תפלו הוא משיכיר (למ"ד לילה לאו זמן תפלו), ורש"י שבא לבאר את הפסוק נקט את הדיו מדאוריתא, ולכן כתב קריאת שמע לפני תפלו.

עוד האריך בזה הבית יצחק (א"ח סי' יז) וכתב בשם הר"ה החוזה מלובלין זצ"ל שמה שכתבו בגמרא שזה פגיעי עדות שקר בעצמו, היינו דוקא אמר אין ידעתו להניח אחר כך תפלו, אבל אם ידעתו להניח אחר כך, אין בזה אסור, וראיתו, ויהי אסור (שם) ומדת זאת למקריב יבא בלא נסקים. והרי אמרו חז"ל (מנחות טו): שיכול אדם להביא וכוהו היום, ואת נסכיו יביא מפאן ועד עשרה ימים ע"ש, הרי מבאר שאם ידעתו להקריב אחר כך את הנסקים שפיר דמי, כך גם כאן, אם ידעתו להניח אחר כך תפלו - שפיר דמי. וכן הביא בספר מחשבות בעצה (א"ח סי' ג) בשם האחרונים, וכבר קדמו בקל זה פאלקסי וזוטא עמ"ס ברכות (ד:).

אולם יש לבד מה שכתב החפץ חיים בשמירת השלשון (ח"ב תימת הספר סי' א): עוד באתי לעורר על דבר מה דאיני בגמרא (בב"ב ד:): אמר גלא וכו'. ואף שבעדו לקשר אחר כך, אינו מועיל לזה, פיון שאינו קושר תכף [וכן משמע במשנ"ב סי' מו סק"ג מהתדגול מרובה והרע"א, וכ"מ במשנ"ב סי' סו סק"ט עיי"ש]. וכן מבאר בשו"ת בנין עולם (א"ח סי' ל) להאזין רבי יצחק איזיק (חב).

דורות עברו היתה אורית הצער והאבל על חרבו הפיזי, נחלת הכלל. לא רק יחיד סגלה וגדולי תורה ויראה, הרבו לקונו ולכפות בימי 'בין המצרים' על גלות השכינה וצער החרבו, אלא אף בקרב יהודים עמלי פנים ופשוטי עם בכל תפוצות ישראל, היו שלשת השבועות הללו אפופים בצער וגיון עצומים.

לפינו מקבץ עבודת מרטיטות מאורית 'מי' בין המצרים' דורות עברו, פאשר הכל התאבלו על חרבו הפיזי אשר היה לפרשת אש. אם כי ראוי להקדים דברים נוקבים שכתב רבנו העשב"י בסדורו, והינם מפים על קדקדו של כל אדם מישראל, לנכח תחושת האבלות האמתית על חרבו בית קדשנו ותפארתנו, אשר נשפחה מהלבבות ונעלמה כלא היתה:

"אלמלא לא היה אלא עון זה בגדינו שאין מתאבלים על ירושלים כראוי, די להארץ גלותנו, והיא פעיני הסבה קרובה היתה גליה עצומה והזקה לכל השמדות המספלות הגדולות הנוראות מבלתי-לית-הרעיוני אשר מצאונו בגלות בכל מקומות פזוירנו, על צאנרנו נדפסנו לא החז לנו להרגיע בגוים עם שפלותנו ענינו ומרדנו, לפי שצא האבל הלז מלבנו. בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו, שכתנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו. על כן כמת מלב נשפחנו, מדור לדור נוסף וגון על יגוננו ומכאבנו".

תקון חצות בצהרי היום

באתח משיחותיו העיד מרן הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל: "וכרני בימי נעורי, הייתי ילד קטן, ונכנסתי בימי' בין המצרים', בין שבעה עשר בתמוז לבין תשעה באב, לבית הנכנסת הגדול בשעה שמים אחר חצות היום, ומצאתי בית הנכנסת מלא באנשים יושבים על הארץ ועורכים 'תקון חצות'. מי היו אלו האנשים? סנדלרים, היטים, נגרים וכו', אנשים פשוטים העמלים על פת לחם, אבל דעו שיש לערף 'תקון חצות' ולכפות על חרבו בית מקדשנו בשלשת השבועות של 'בין המצרים'... דבר זה עשה עלי רשם גדול. היה זה מלפני שבעים ויש שנים, וכיום אין רואים זאת בכלל..."

ואכן, בקהלות רבות בישראל נהוג היה לערף 'תקון חצות' בצהרי ימי בין המצרים, פאשר הקהל קלו היה מתאסף יחדיו, וישב על הארץ ושופכו נפשו בבכי ותאניה על חרבו בית המקדש.

צער וכבוד ראש

רגיל היה מרן הגרש"ז אויערנאבא זצ"ל לעורר אודות ירידת הדורות הנכרת בתחושת האבלות על החרבו, פאשר בכל הדורות, היתה הרגשת הצער וכבוד הראש נגרים על פני כל בימי בין המצרים, פאשר רבים נהגו ללבש מלבושים פחותים במשך כל שלשת השבועות ומשכנסם אב נהגו לומר 'שומר ישראל' אחר אמירת התתנו בנעמיה מ'תחת של צער ושכרון לב, וכהנה עוד פעלות והנהגות רבות שבטאו את צער החרבו אשר משרש היה בקרב הכל, אולם דורנו אנו נתמעטו להלבבות וכל תחושות והרגשות האבלות, נעלמו כלא היו. באתח משיחותיו אמר כי 'העולם מפרשים בדרך צחות לשון הקינה' על חרבו בית המקדש פי הרס וכי הודט, אספד בכל שנה מספד חדש', כלומר שהחרבו עצמו כביכול נהרס ונידט, ומשנה לשנה מתמעטת הרגשתו..."

באתח ההדמניות שח מרן הגרש"ז זצ"ל בשם יהודי מתושבי האיגריה שהעיד כי בימי 'בין המצרים' היו בני הישיבה שם יושבים על הארץ ומקוננים על שרפת בית המקדש ונעקתם היתה עולה עד לקריע. פשהוא מוסף להעיד כי הכי היה מה רם, עד שחש בעצמו כי אינו סבור שבפיות בני ישראל אשר ראו לנגד עיניהם את חרבו הפיזי, היו חזקות יותר מהבני אשר כבו המתמידים בהונגריה בשעה שקוננו על החרבו..."

"היה נכר בכל מקום שהם ימי אבלות"

פה העיד מרן ה'דרכי שמואל' זצ"ל על אורית ימי האבלות בירושלים עיר הקדש, כפי שהובא בספר 'מראש המסד': "וכרני איך בירושלים הרגישו את הכאב והחרבו. היו יושבים בבתי מדרשות קאבלים של ממש ומקוננים 'תקון חצות', והיה מרגש שחיים את האבלות. אנתנו עוד זוכרים שראינו בקסנינו, איך שהרגישו את המינים הללו בירושלים, פשהיה נכר בכל מקום שהם ימי אבלות, ימים של 'בין המצרים'. אני זוכר עוד, בזמן הראשון של התחלת הישיבה, ב'בומין באי' מורי ו'לה"ה בימי בין המצרים על די חדר שבו אכלו האברכים, והיושבים שם דברו ביניהם בקול, והוא התפלא ואמר 'בין המצרים מדברים בקול רעש? איני זוכר בירושלים שהיה כך', פי כך היה והרגישו בחוש את מצאיות של ימי אבלות החרבו..."

אף בהספדו בימי השבעה' להסתלקותו של רבנו מרן הגר"ש אלגשיב זצ"ל, אמר מרן זצ"ל: 'ב'בומין קודמים, בימי 'בין המצרים', היו מרגשים את האבלות בפעל ממש, היו אומרים 'תקון חצות' אם ביום, ונכר בצער ובהפא מהחרבו. אך היום פשלא מרגשים, אנתנו מקבלים התעוררות בזמן שפנה, בזמן של בין המצרים, מקבלים את החרבו במימת צדיקים, השקולה פשרפת בית אלקנינו'.

מנהגי אבלות

תאור חי ונוגע ללב אודות תחושת האבלות שהרגישו הכל, מוצאים אנו בעדותו של אחד מבני ירושלים בספר 'לדות בירושלים הישנה': "ימי האבל נכרו בחיינו עוד משבעה עשר בתמוז, שכן ימים זה התחלנו נוהגים בעצמנו כל מיני חמיות, מהן גליות ומהן סמויות. פשר לא בא אל פנו, פרט ליום השבת, בל מאכלנו היה דגים ומרק עדשים וגיביות".

"בגדינו לבשו גלימות שחרות, בליות וישנות. הגלימות הצבעוניות נעלמו, והנרפים שחרים היו אף הם... מסבות והנהגות לא נערכו, הכל נדחה לאחור ט"ו באב. בשעות אחרי הצהריים הניחו הסידים ואנשי מעשה את עסקיהם וישבו לקרא 'תקון'. אנו הילדים נהרנו לנפשנו, פיון שימי 'בין המצרים' מועדים הם לאסונות, חלילה..."

"בשלשת השבועות הללו לא נהגו אמותינו לסיד את ה'דידוריס' - שולי הקירות שבחצר הפיזי והמספח, קשם שנהגו לעשות זאת בכל יום חמישי. בשלשת השבועות הללו לא הבריקו המקומות הללו בלבן הסיד. ביום תשעה באב נהגו אמותינו גם לכסות פסדן את המראה, קשם שנהגים לעשות כן בשבעת ימי האבל..."

דיבורים טובים

שבועון הילדים של 'משמרת השלום'

הנ"א:
"עזב תעזב
עמו"

מס' 40

פר' פנחס
תשפ"ד

הדרך לאהבה

פיס תחת השמש הקופחת

לפני שנים רבות חיו שני יידיים: עזריה ואליהו. לשניהם היו חמורים, אתם היו מעבירים חבילות כבדות ממקום למקום. פעמים רבות הלכו יחד בדרכים הארוכות ושווחחו ביניהם באהבה.

אך פעם, פרצה מריבה ביניהם. לא משנה כל כך על מה, מה שבטוח: עזריה ואליהו הפכו לשונאים. לא עבדו עוד יחד, לא הלכו יחד בדרך ואפלו לא דברו אחד עם השני!

כך עברו ימים רבים.

בקר אחד, יצא עזריה עם חמורו לדרך. שקים גדולים היו תלויים על החמור, קשורים בחבלים. חם מאוד היה באותו היום, והם התקדמו לאט-לאט. בדרך הסתבכו קשרי החבלים והכאיבו לחמור. הוא נסה להמשיך, אך לבסוף כשל ורביץ על האדמה תחת

השקים, בלי יכלת לזוז.

עזריה לא הצליח להקים את החמור. אפלו להוריד ממנו את אחד השקים לא הצליח, מרב שהיו כבדים. בקצור - צרה צרורה!

עמד עזריה ליד החמור זמן רב, תחת השמש הקופחת, ואף אדם לא נראה בכל הסביבה.

לפתע הבחין במישהו בא ממרחק. כשהתקרב מעט, זעה עזריה שזהו אליהו, חברו לשעבר. 'דוקא הוא?' חשב עזריה. 'האם יסכים לעזר לי?'

ואליהו? אליהו ראה את עזריה והבין כמה הוא אקלל, אך עקף אותו בלי להתיחס כלל. רק אחרי כמה צעדים נזכר במצנת התורה: "עזב תעזב עמו" אין לו ברכה; הוא חייב לעזר לעזריה...

אליהו התגבר על השנאה היוקדת, חזר אחורה אל חמורו של עזריה בפנים כועסות ובלי לומר מלה.

האחרונות של הרגז שיעוד היה בלבו של אליהו.
מהפנדק יצאו השנים יד ביד, חברים טובים -
ממש כמו פעם!

איך מתפטרים משנאה?

הספור שִׁקְרָאנו
כתוב במדרש
תנחומא. הוא מלמד
אותנו 'טריק', שיטה,
איך להתמודד עם
שנאה.

בדרך כלל אנו לא
שונאים "סתם". שנאה
מתחילה, למשל, מכך
שמישהו העליב או
הכעיס אותנו (או שפך נדמה
לנו...) לפעמים זו קנאה: כה
מקנאים במישהו, עד שלא
רוצים שיהיה לו טוב, והקנאה הופכת לשנאה...
ולפעמים יש סבות נוספות.

אז איך נתחיל לאהב את החבר, ככה, כשהשנאה
בוערת בלבנו? כשהסבה לשנאה עוד קיימת?
בואו נתנהג כמו אליהו: נתעלם ממה שאנו
מרגישים בלב. נתחיל לעשות מעשים של אהבה.
גם כשמרגישים שנאה.

"אחרי הפעולות נמשכים הלבבות" - כשאנו
עוזרים, מכבדים, הלב נמשך אחרי הפעולות
האלה. לאט-לאט הוא שונא פחות, ומסגל לקבל,
לסלח ולהעריך את החבר.

מתפלה - לפעלה

כשנתי נפגע מפגח, הוא נתק כל קשר אתו.
חדשים רבים הוא לא היה מסגל להביט לעברו,
ושקע בדכדוך. הוריו שראו כמה הוא סובל הפצירו

מקורות: משניות עדיות פרק ה', משנה ו'.
חפץ חיים הלכות לשון הרע כלל א' סעיף
ז' והלכות רכילות כלל א' סעיף ז'.

הוא עוזר כי הוא חיב, ממש
לא כי הוא רוצה. הם עבדו יחד
בשתיקה עד שהצליחו לפתח את
הקשרים. החמור נעמד סוף סוף, ואז הם התחילו
להרים את השקים ולקשר אותם מחדש בצורה
טובה. זו היתה מלאכה קשה.
הם היו מכרחים לומר כמה
מלים: "תרים מכאן, תפס פה!
עכשו אני מכאן,
ואתה משם... שלוש
ארבע ו- " בקצור...
עבודה משתפת!

כשסימו, הביטו
בספוק על החמור
המארגן, וחיו.
"עבודה יפה!" אמר
אליהו. "השם יברך
אותך..." ענה עזריה
המזיע, כשחושב
בלבו: 'סתם חשבת
שאליהו שונא אותי... הנה עכשו
הוא עזר לי כל כך! ממש אדם טוב!'

הוא הזמין את אליהו לצעד יחד אל הפנדק
הקרוב, בו יתאוששו מהמאמץ, יאכלו וישתו יחד.
כשישבו יחד כמו פעם, נמחקו השאריות

חידות בעניני מדות
ושמירת הלשון

הרב דוד נמנאל שורץ שליט"א,
י"ר מכון "פלאי התורה"

חידה במידה

חידה:

איך יתכן מצב, שבו מוטב
לאדם להקרא 'שוטה'
כל ימיו, אף ש'שוטה'
נחשב לדבר גנאי?

מדור
חדש!

מקורות: משניות עדיות פרק ה', משנה ו'.
חפץ חיים הלכות לשון הרע כלל א' סעיף
ז' והלכות רכילות כלל א' סעיף ז'.

בו שינסה להתפייס, אך דבר לא עזר.

לקראת חדש אלול חשב נתי: בחיים לא הרגשתי כזו שגאה וכעס כמו שאני מרגיש על פנחס. איך אני יכול להגיע לראש השנה וליום הכפורים עם שגאה כזאת בלב???

כמה ימים הלך נתי מהרהר. הוא רצה לנקות את הלב מהשגאה. התאמץ לדון את פנחס לכף זכות, אמר לעצמו שהוא בטח חזר כבר בתשובה, ועוד... אך עדין, בכל פעם שראה את פנחס או אפלו שמע אותו, לבו התכוץ.

'אני צריך לעשות עמו חסדים. אולי זה יעזר לי לאהב?' חשב נתי. בינתיים, עד שיהיה לו אמץ, התחיל במשהו קטן: הוא התחיל להתפלל עליו.

כשאמר נתי ברכות התורה כגון על עצמו, וגם על פנחס חברו. שגם הוא יצליח בלמוד.

כשראה את פנחס רץ להסעה, התפלל: 'השם, שההסעה לא תברח לו!'

כשהרבי שאל שאלה ופנחס הצביע, לחש נתי: 'יהי רצון שהרבי יבחר את פנחס...'

כך חלפו מספר ימים, והלב התחיל להפתח. עד שבאמצע משחק כדור, נתי מצא את עצמו

מתפלל מתוך הרגל: "אנא השם, עשה שיזרקו גם לפנחס את הכדור". כשהכדור הגיע לידיים של נתי, חשב לפתע: 'רגע! הכדור אצלי! למה שלא אזרק בעצמי לפנחס?'

הוא זרק ישירות לפנחס המפתע.

כמה חברים הסתכלו עליו ועל פנחס לסרוגין. פנחס נראה כמתלבט לרגע. הוא הרים את ידיו באטיות, ואז - הופ! שלח אותו חזרה לנתי.

נתי הרגיש את עיניו נרטבות. הוא העז וחנך חיוך קטן לפנחס.

פנחס קבל חבר חדש, ונתי - לב טהור - - -

רגע!

מה בעצם הופך את כלנו לאחים?

על זה נדבר בעז"ה בשבוע הבא...

בינתיים תחשב על מה שקראת!

שבת שלום - משלם.

שו"ת משולם

הלכה לשלחן השבת

דני מתלבט. הספור שהחבר מתחיל לספר עכשו הנו 'לשון הרע'. הוא אינו רוצה לשמע. מה עליו לעשות?

אם חברך מתחיל לומר לך דברים שהם 'לשון הרע', עליו להעיר לו בצורה נעימה, כי דבריו הנם 'לשון הרע'.

מתסו מיקס

עצור, עבודות בדרך!
כאן מתקנים את... עצמנו!

משולם

ספריץ

למוד ההלכה

סוביה

ראית טוב

אורי

זכירת השכר

אהרו

אחדות

לשנוני

לשון הרע

עוקץ

פתחי היצר

זיקוקו

כעס

ציטה

פזיזות

רוצים לשמע יותר על משלם וחבריו, ועל חילי היצר הרע המסכנים? **הפנוסו לקו חברים 072-337-2212 שְלוּחָה 32**

גליון 637
שנה י"ג תשפ"ד

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קייטן על הסיפור לפרשת פינחס

סיפורי חז"ל

ויסמוך את ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר
ה' ביד משה (כ"ז כ"ג)

ויותר משצויה ה' את משה עשה משה,
שהלך בשמחה להוריש גדולתו ליהושע,
כאדם שמוריש גדולתו לבניו, ולא הורע
בעיניו, בין בנו לבין בן אחיו ולבין
תלמידו, שהיה חביב עליו כבנו עצמו
ובשרו. תדע שכן: לא אמר לו הקדוש
ברוך הוא אלא "וסמכת את ידך עליו"
יד אחת, ונתת מהודך עליו מקצת הודך
ולא כל הודך, והוא מתוך ששמח
להסמיכו, סמכו בשתי ידיו ועשאהו
ככלי מלא וגדוש, רוח חכמה ובינה, רוח
עצה וגבורה, ונתן עליו הודו, זה קרון
עור פנים, שיהיו פניו מאירים כפניו,
שקרניים היו יוצאות מפני משה,
כקרניים שיוצאין מגלגל חמה. באותה
שעה למה משה דומה? לאבוקה
שמדליקין ממנה נר, ואין האבוקה חסרה
כלום, כך האציל משה מחכמתו ונבואתו
מהודו והדרו על יהושע, ומחכמתו והודו
והדרו של משה לא חסר כלום.

(ספרי במדבר קמא יל"ש תשעו)

פרשת השבוע

בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כיליתי את
בני ישראל בקנאתי (כ"ה - י"א)

הרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א רבה
של ירושלים ת"ו, נודע בישראל כקנאי
מופלג כלפי הזונחים את מורשת האבות,
ויצא נגדם בכל הזדמנות בדברים חוצבי
להבות אש ובתוכחות מוסר נמרצות. פעם
ביקרו אצל רבי יוסף חיים אורחים נכבדים
מן התפוצות, שאל אחד מהם את הרב,
מדוע מוכיח רבינו בלא הפוגה רבים
מאחינו בני ישראל? והלא דרכם של
צדיקים היא להמליץ טוב על ישראל,
וללמד עליהם זכות כלפי אלוקים ואדם.
נעץ הצדיק את שתי עיניו החכמות בפני
השואל ואמר, האמינו לי מורי ורבותי,
בכל יום ויום אני אומר תהלים ומתחנן
לפני בורא עולם, בעד כל ישראל, ואפילו
הגרועים שבהם שהתרחקו מסיבות שונות
מדרך האבות. אך כל זאת אינו אלא ביני
לבין הקב"ה, אבל כשאני פונה לבני אדם
חוטאים ופושעים, חייב אני להוכיחם
ולייסרם בדברים קשים וחריפים, כדי
שיחזרו בתשובה מבעוד מועד, ולפחות
ימנעו מלהפיל ברשתם אנשים אחרים.
רבי יוסף חיים הפסיק לרגע קט את דבריו
הנמרצים ואחר כך סיים ואמר, דרך זו
שאני נוקט בה כל ימי חיי, היא לעניות
דעתי דרך החסידות הצרופה, תביעה

נמרצת מן האדם להיטיב את דרכו
ולימוד זכות עליו לפני ה' יתברך.

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כ"ז - ה')

בוה שונה בית הדין היהודי מבית
המשפט הלא יהודי, הדיין אינו מסתפק
רק בשמיעת עדות התובע והנאשם, הוא
מבקש גם רחמים ומתפלל להקב"ה שלא
יכשל בדינו, וה' יפקח עיניו לראות
נכוחה, להבין ולהשכיל ולהוציא משפט
לאמיתו. פעם באו שנים לדין אל הרה"ק
רבי משולם זוסיא מהאניפולי זיע"א,
והצדיק עמל רבות, חקר ודרש, בירר
ולבן, ואחרי צומות וסיגופים הוציא פסק
הדין. אחר כך באו תלמידי חכמים
מהמתנגדים, והראו לו שהוא טעה בדבר
הלכה. אמר הצדיק למקורביו, מבקש
אני מכם שתחקרו היטב את הפרשה, לא
יתכן שאני טעיתי, כי אחרי כל התפילות
והסיגופים נתרשם עלי הרושם, שהראו
לי מן השמים את הפרשה על צדדיה,
ולפיה הוצאתי משפט אמת לאמיתו.
מקורביו ערכו חקירות ודרישות נוספות,
ונוכחו שאמנם הוציא הצדיק דין אמת
לאמיתו, ולא טעה ח"ו ולא מידי, אחרי
בירור הדבר כשמלה, אמר הצדיק, אע"פ
שהתורה לא בשמים היא, אבל התורה
מן השמים היא.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:20 ת"א: 8:22 ר"ת: 8:54

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:04 ת"א: 7:20

אשוב אל ביתי, נאנח. הרעים נפרדו, המלמד נסע לביתו והחנווני נותר בחצרו של רבי שלמה, ממתין בקוצר רוח ליום שבו ייקרא אל חדרו של הצדיק. באחד הימים ניגש אליו הגבאי, הצדיק קורא לך, בישר. החנווני הנרגש נכנס בגיל ורעדה אל חדרו של הרבי, סוף סוף אקבל את הברכה, חשב לעצמו. אולם הצדיק מקארלין לא התייחס כלל למצוקתו, עוד ימים מספר אצא לנסיעה וברצוני שתצטרף אלי, אמר. מרכבתו של רבי שלמה נסעה ראשונה, אחריה מרכבותיהם של חסידיו, מדי פעם עצרו המרכבות בכפרים ובעיירות, והצדיק היה פונה אל בית המדרש להתוועד עם יהודי המקום. שעת לילה מאוחרת, ההתוועדות הסתיימה זה מכבר, החסידים ישנים על ספסלי בית המדרש, גם החנווני העייף מנסה לחטוף תנומה קלה, לפתע הוא שומע צעדים הקרבים לעברו, וקול הקורא בשמו, הוא פוקח את עיניו ורואה לפניו את הרבי, בוא לחדרי אומר הצדיק, החנווני קם בזריזות, נוטל את ידיו וצועד בעקבות הרבי.

הם נכנסים לחדר קטן, רבי שלמה מתיישב והחנווני נותר לעמוד ביראת כבוד. זקוק הינך לברכה, פותח הצדיק, החנווני מהנהן בראשו כשליבו הולם בהתרגשות. אם תיתן לי שלוש מאות רובל, יהיו לך בנים, אומר הצדיק בקול חרישי. שלוש מאות רובל? תמה החנווני, זהו הון עתק, איני גביר וגם לא בן גבירים, אולי אוכל לקבל הנחה? שאל, הרבי מנענע בראשו לשלילה, ואומר: "שלוש מאות רובל, לא פחות ולא יותר" החנווני מנסה להתמקח, אך כשהוא מבחין בנחרצות הצדיק הוא מבין כי אין הנחות, אם רצונו להיפקד ולהיושע, עליו לשקול לידי הרבי את הסכום הענק בשלמותו. שלוש מאות רובל טבין ותקילין. אתייעץ עם רעייתי הוא מפטיר, ועם שחר עוזב את העיירה כשפניו מועדות אל ביתו. כשסיפר לאשתו את כל השתלשלות הענינים, הגיבה בתדהמה: סירבת, איך יכולת? שנים רבות כל כך התייסרנו וחיכינו, אני מוכנה לוותר על כל אשר לנו, העיקר שנזכה להכניס אור ושמחה אל ביתנו, עולל קטן ומתוק שווה בעיני יותר מכל אוצרות תבל.

אל תדאגי עדיין לא מאוחר, אני יודע היכן שוהה הצדיק, ואם אזדרו אשיג אותו ואתן לו את הכסף, השיב הבעל ויצא מיד לדרך. לשמחתו של החנווני, רבי שלמה וחסידיו לא עובו עדיין את העיירה. החנווני ניגש אל הצדיק והושיט לו צרור, הנה הכסף רבי, שלוש מאות רובל לא פחות ולא יותר. לתימהונו, סירב הצדיק לקחת את הצרור מידי, כבר איחרת את המועד נאנח, איחרתי? נדהם החנווני, וכי שטר חוב הוא זה? מדוע יום אחד משמעותי כל כך. הצדיק לא השיב מאומה. מאוכזב שב החנווני אל ביתו.

לא אוכל לעזור לכם, סעו אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין (יומא דהילולא כ"ב תמוז) זיע"א, אולי הוא יוכל להושיע אתכם. סיפור זה התרחש באחת העיירות לפני למעלה ממאתיים שנה. ידידות מוזרה נרקמה בין המלמד לחנווני, שניהם היו נשואים שנים ארוכות, ובבתיהם שררה דממה מעיקה, חשוכי בנים היו. שניהם לעיתים שוחחו על צרתם, מנסים לעודד איש את רעהו, וכאבם המשותף קרבם זה לזה. באחד הימים סיפר המלמד לחנווני ששמע על כוח ברכתיו של הרה"ק "בעל התניא" זיע"א, הבה ניסע אליו שנינו, אולי גם אנו ניוושע מברכותיו של הצדיק, הציע כשנימת תקווה בקולו.

נסעו השנים לליאונא, המתינו יחד עם יהודים רבים שגם הם המתינו לשעת הכושר להיכנס בקודש פנימה. כשהגיע הרגע הנכון וזכו להיכנס ל"יחידות", סיפרו בכאב ובדמעה על הצרה המשותפת שלהם, וביקשו את ברכת הצדיק לזש"ק. הסתכל עליהם הרבי הקדוש בעיניים רחמניות ואמר בכאב: "לא אוכל לעזור לכם, סעו אל הרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א, אולי הוא יוכל להושיע אתכם". כשהגיעו לקארלין וביקשו להיכנס אל הרבי, אמרו להם החסידים, אצלנו אין תור מסודר לכניסה ליחידות אצל הרבי, הרבי עצמו קורא לאנשים הזקוקים לישועה וברכה. שבו עימנו וזכו בסבלנות עד שתיקראו לחדרו של הרבי. ישבו השניים בקארלין וחיכו. באחד הימים החליט המלמד הסקרן להביט מקרוב בעבודת הקודש של רבי שלמה מקארלין, אנא אל תסגור הלילה את דלת ביתו של הרבי, ברצוני להגיע אחר חצות ולהציץ במעשי הצדיק בשעה זו, ביקש מהגבאי. לאחר הפצרות מרובות הסכים הגבאי לבקשתו, בשעת לילה מאוחרת הגיע המלמד אל ביתו של הרבי, משך בידית וגילה שהדלת נעולה, הגבאי שכח את הבטחתו, הבין. הוא רצה לטוב על עקבותיו כשלפתע שמע את רבי שלמה קורא לגבאי, ומורה לו, פתה את הדלת, האיש הניצב על הסף רוצה לראות את עבודתנו. המלמד נרעד, מעדיף היה שהאדמה תפצה את פיה ותבלע אותו, הגבאי הכניס אותו לחדרו של הצדיק, הוא ראה שני נרות דולקים ושלולית גדולה על הארץ, אחר כך פגשו עיניו את עיני הצדיק, פניו של רבי שלמה היו רטובות מדמעות, כנראה נקוותה השלולית מבכיו של הרבי, חלפה מחשבה מהירה בראשו של המלמד הרועד. ראית מזה מעשינו אחרי חצות הלילה? שאל רבי שלמה כשנימת תוכחה בקולו, ומיד הוסיף "דע, כי בנים לא יהיו לך".

בבוקר סיפר המלמד לרעהו החנווני את קורותיו בלילה האחרון. אם הרבי אומר שלא יהיו לי בנים אין טעם לשהייתי בקארלין,

משל ונמשל

צידה לדרך

משל למה הדבר דומה? להרבה אנשים סוחרים ואנשים בינונים אשר נסעו מיריד גדול, זה מכר סחורה שלו והרויח ממון רב, וזה קנה סחורה טובה העומדת להרויח ממנה ג"כ ממון רב. והיה ביניהם איש אחד שנסע ג"כ ליריד, אבל לא עשה שום מקח וממכר, ונסע בלי פרוטה בכיסו הביתה. התחילו הכל להתלוצץ עליו: הנך היית על יריד כה גדול שהרבה נתעשרו ממנו, ואפילו העני שבעניים הרויח ממון, ואיך לא עלה בידך להרויח ג"כ? עני היית בשעה שנסעת מביתך ליריד, ועני הנך בחזרתך מן היריד, הלא פלוני ופלוני ג"כ עני היה ומכל מקום עלה בידו במשך זמן היריד לעשות חיל, כלום לא היה בכוחך לעשות איזה עסק שתרויח קצת? אין בעולם אדם כמותך שאיבדת בידיים זמן המוכשר להתעשר. התחיל האיש לתרץ את עצמו בתירוצים שונים, וסוף הדבר היה, שנתקבלו התירוצים לפניו ושוב לא לעגו לו, אך למעשה לא הרויח בזה ונשאר עני כבתחילה.

הנמשל: האדם ירד לעוה"ז, והוא המקום שבו יוכל לקבץ על ידו תורה ומעשים טובים, ובשבילם יוכל לזכות לחיי עוה"ב. והנה האיש החרוץ והזריז הוא רואה בכל מאמצי כוחו לרכוש לו תורה ומעשים טובים הרבה, ולא יבטל אפילו יום אחד לבטלה, כי הלא צבא לאנוש עלי ארץ, ומי יודע מדת ימיו כמה הם, והאיש העצל אינו דואג מה יהיה לאחרית ימיו כשיתבענו לדין, ולא ישים על לבו על איבוד ימיו ההולכים לבטלה, ובאמת הלא היה בידו ג"כ להרויח, ואפילו לא חננו ה' בכישרונות שיוכל להשיג תורה ומעש"ט הרבה, הלא היה בידו להצטרף לאיזה חברה, חברת משניות או חברה עין יעקב, חיי אדם וכדומה, שגם על ידם ירויח הרבה ולא יבא בידיים ריקניות ליום הדין, והנה כאשר יבא לעתיד לבוא לפני ב"ד של מעלה ויתבעוהו שלא למד תורה, הלא יהיה לבו ולקלט למעלה, הלא היה במקום כזה שיה נקל להרויח לו תורה ומעשים טובים ככל אשר ביכולתו, ויאמרו לו: הלא פלוני ופלוני ג"כ מעריך, ושניכם גדלתם יחד, פלוני השיג הרבה תורה ומעש"ט, ונחשב שם לעשיר גדול, ואתה באת בידיים ריקות, ראה כמה גרם לך עצלותך. ויתחיל לתרץ את עצמו בתירוצים שונים, ולו יהא שיתקבלו התירוצים ולא יבוזו לו, אבל מ"מ סוף סוף עני הוא ובמה יזכה להיות צרור בצרור החיים.

(בשם החפץ חיים זיע"א)

הצדיקים הללו לא יכולים להבין את כאבי, רטן לעצמו, והחליט לא לנסוע עוד, לא לקארלין ולא לליאזנא. חלפה תקופה ארוכה, עסקיו של החנווני לא הצליחו כבעבר, בלית ברירה נסע לליאזנא לבקש את ברכתו של "בעל התניא". כשנכנס ליחידות, שאל אותו הרבי, היית אצל רבי שלמה מקארלין? הייתי וחבל שהייתי, נאנח החנווני, שבועות ארוכים חיכיתי עד שיקרא לי הצדיק ויברך אותי, כשסוף סוף קרא לי הצדיק אליו, התחיל לדרוש הוון עתק תמורת הברכה, כשהבנתי שאין טעם להתמקח אמרתי לו שאשאל את אשתי. אשתי הסכימה מיד לתת שלוש מאות רובל, ושבתי אל הצדיק והכסף בידו, אך למרבה תימהוני ואכזבתי, סירב רבי שלמה לקבל את הכסף וטען שאיחרתי את המועד. וכי בעניינים כאלו אפשר לאחר את המועד? שאל בתמיהה.

הרבי "בעל התניא" הביט בו בעצב ואמר: דע לך כי נענשת על שביזית תלמיד חכם, על פי הדין המבוזה תלמידי חכמים מתחייב בתשלום קנס של ליטרת זהב, ערכה של ליטרת זהב בימינו שווה לשלוש מאות רובל, הפוסקים נחלקו האם המשלם את הסכום הזה, פטור רק בדיני אדם או שהוא נפטר גם מעונש בדיני שמים. רבי שלמה רצה לעזור לך והוא המתין ליום פטירתו של הפוסק, שלדעתו תשלום הקנס פוטר ומנקה כליל את החוטא. ביום הפטירה של הצדיק נשמתו עולה וזורחת, ובבית דין של מעלה נפסקת ההלכה כמותו, לו היית שומע בקולו של רבי שלמה ונותן מיד באותו יום שלוש מאות רובל, היו מוחלים לך בשמים על עוונך, והיית זוכה לזרע של קיימא. אך אתה איחרת את המועד. מעולם לא ביזיתי תלמיד חכם, טען החנווני האיש, היחיד שאולי פגעתי בכבודו היה יששכר דב מקבילניק, אך הוא היה יהודי פשוט. ר' יששכר דב היה תלמיד חכם אמיתי ובעל רוח הקודש, ואף זכיתי ללמוד תורה מפיו, השיב הרבי, בגלל שהוא היה מורי ורבי, לא יכולתי אני למחול על כבודו ולכפר ולנקות את עוונך, זו הסיבה ששלחתי אותך אל רבי שלמה מקארלין, הוא לא היה תלמידו ולכן יכול למחול על כבודו. החנווני פרץ בבכי, הרבי הביט בו בחמלה והשתתף בצערו על ההודמנות שהחמצה.

צ'ין אדם לחברו

עבודת המידות

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונים מפרשיסחא זיע"א, שעלה פעם על יצועו כדי לחטוף תנומה קלה, לאחר שעות רבות של עבודת ה'. ובטרם עצם את עיניו העייפות, חש רצון עז להריח מעט מאבקת הטבק הריחנית שבביתו. אולם קופסת הטבק היתה מונחת על שולחן הספרים, שבקצה החדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים מהרהר בלבו וכה אמר: אם אקום ממיטתי ואלך לחדר השני כדי ליטול את קופסת הטבק שלי להרחה, היא בכך משום כניעה לפיתויי היצר הרע, והליכה אחר תאוות הגוף. ואם לא אקום ממיטתי בשעה זו, שמא היא הדבר לגבי משום עצלות, שאף זו מידה מגונה לאדם, מה עשה רבי שמחה בונים? קם בזריזות ממיטתו ונכנס לחדר הסמוך, וניגש אל השולחן שעליו היתה מונחת קופסת הטבק, שכה ביקש להריח באותה שעה – ובסופו של דבר הציץ ולא נגע כלל בקופסת הנכספת.

מי צילצל לפוסק הדור בכל

ערב שבת

מסופר: מידי יום שישי, בכל שבוע ושבוע, נשמע צלצול הטלפון בבית פוסק הדור הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, מעברו השני של הקו היתה אשה זקנה, שהתגוררה בשכונתו שבמנהטן, ובפיה שאלה קבועה: אימתי זמן הדלקת נרות היום? רבי משה הטרוד בלימודו ובשאלות חשובות מכל קצוות תבל, מעולם לא כעס, מעולם לא רמו לה דבר, מעולם לא החמיץ את פניו. בניחותא היה עונה ומוטר לה את הזמן המופיע בלוח, ומסיים בלבביות בברכת "שבת שלום".

השבת אבירה לפני משורת הדין מעשה שאירע לפני כמה שנים כשרחובות ירושלים היו מכוסים באותו יום במעטה לבן וצח של שלג אברך הלך לתומו על השלג ומצא לתדהמתו סכום כסף גדול בסך של ארבעים אלף דולר הררה בלבו האם הרי אלו שלו או שחייב להכריז? החל במשא ומתן עם עצמו ובמבוכתו החליט לעלות להרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב זיע"א (יומא דהילולא כ"ח תמוז) ולשאל את פיו. שמע הרב אלישיב את צדדי השאלה ופסקו היה ברור, מדינא הכסף שלך ואינך חייב להכריז, ובטרם הספיק השואל לעכל את גודל הבשורה, המשיך הרב אלישיב ואמר, השאלה כאן היא אמנם אחרת, הכיצד תהיה מסוגל לישון בלילה בשקט ובשלוה, כשאתה יודע כי ישנו יהודי אשר מתהפך על משכבו מתוך צער נורא על אובדן כספו. דקרו דברים הנוקבים של הרב אלישיב בנפשו של המוצא, והלך ושכר רכב עם רמקול רב עוצמה, והכריז ברחובות ירושלים על המציאה. והכרותו נשאה פרי, והאובד שבחסידי הי נהפכו לו התוגה לשמחה, הופיע עד מהרה וקיבל את כספו.

גמילות חסד

מסופר על הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זיע"א שאמר: להעמיד פנים שוחקות בשעה שיהודי שלא ניחן בבינה יתירה מבקש לומר מילתא דבדיחותא, גם זה בבחינת גמילות חסד.

הילולא דצדקיא

שבת קודש כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס – שצ"ו)

יום ראשון כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)

הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה – תקע"א)

יום שני כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק – ש"ל)

הרה"ק רבי אריה יהודה לייב סג"ל מוואליטיסשק

ב"ר שלום (תקע"ג)

הגה"צ רבי אברהם יצחק העלר מצפת

ב"ר שמואל (טרס"ט)

יום שלישי כ"ד תמוז

רבי אהרן ברכיה ב"ר משה (מעבר יבק – שצ"ט)

הרה"ק רבי אריה לייב ב"ר אשר

(שאגת אריה – תקס"ה)

הרה"ק רבי מאיר מאפטא ב"ר שמואל (אור

לשמים – תקצ"א)

יום רביעי כ"ה תמוז

הרה"ק רבי שלמה גאנצפריד ב"ר יוסף (קיצור שו"ע – תרמ"ו)

יום חמישי כ"ו תמוז

הרה"ק רבי משה חיים טוביב ב"ר יצחק אייזיק מקאלוב (תקצ"א)

יום שישי כ"ז תמוז

הרה"ק רבי אלעזר ב"ר אלימלך מליזענסק

(תקס"ו)

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש (ישמח משה

מאזהעל – תר"א)

הרה"ק רבי יוסף שלום אלישיב ב"ר אברהם

(תשע"ב)

שאלונה הלכות

שאלת הרה"ג נטילת הידיים וביטוי שליש"א מוד"ם "יום אני אוד"י רפ"רס יוסף הירש"ל על המעשרים.

לשון הרע (ט"ו)

א נא לטרוח בכל לב ונפש לתקוע אהבת רעהו בלבו, ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם כתיב ולא תעלה על לב לעולם, ואם תעלה יהדפנה מלבו כהנדרף עשן, וכמו מחשבת עבודה זרה ממש, כי גדולה לשון הרע כנגד ע"ז וג"ע וש"ד. ואם בדיבור כך כו', וכבר נודע לכל חכם לב יתרון הכשר המחשבה על הדיבור, הן לטוב והן למוטב. (תניא, איגרת הקודש, סוף איגרת כ"ב)

ב) הרבה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם, ימצאו בספר זכיותם זכיות שלא עשו אותן, ויאמרו, לא עשינו אותן, ויאמר להם, עשה אותן אשר דיבר בכס וסיפר בגנותכם, וכן כשיחסר מספר זכיות המספרים בגנותם, יבקשו אותן בעת ההיא, ויאמר להם, אבדו מכם בעת שדברתם בפלוני ופלוני, וכן יש מהם גם כן שימצאו בספר חובתם – חובות שלא עשו, וכשאומרים, לא עשינו, ייאמר להם, נוספו עליכם בעבור פלוני ופלוני שדברתם בם. (חובות הלבבות, שער הכניעה, פרק ז', וכן מצאתי שהובא בישמח משה פרשת חיי שרה, ובמגיד מישרים פרשת ויקהל)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ

הרה"ק רבי משה ב"ר צבי הירש

(ישמח משה) זיע"א

נלב"ע כ"ח תמוז תנצב"ה

מדות והליכות בראי הפרשה

מדות טיש

נושא השבוע: שִׁכּוּר מִצְוָה

פְּרִשְׁתֵי פִינְחָס

מבית שבת טיש

משבה

מאמר פתיחה

מדגש מהות המדה

חז"ל הפליגו רבות בגדל השִׁכּוּר העצום אשר עתיד הקב"ה להנחיל לכל אוהביו ושומרי מצותיו, ואמרו שעתיד הקב"ה להנחיל לצדיקים שלש מאות ועשרה עולמות של שִׁכּוּר טוב, כנגד מעשיהם הטובים, שנאמר "להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא", "יש בגימטריה שלש מאות ועשר. וכן ידועים דברי חז"ל שיש ששה דברים שהאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא, וכתב עליה הפהרש"א שעל כל המצוות יש שִׁכּוּר בעולם הזה, ורצה הקב"ה לזכות את ישראל גם בעולם הזה, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, אלא שמצוות אלו מכריעות את הדין. וכן פירש ה"תפארת ישראל" את דברי המשנה באבות: "היום קצר והמלאכה מרובה, והפועלים עצלים והשִׁכּוּר הרבה", ופירש ש"השִׁכּוּר הרבה" פירושו, השִׁכּוּר שהוא גם בעולם הזה וגם בעולם הבא. אלא שמנגד מביאים חז"ל במסכת קדושין את דעתו של רבי יעקב שאמר כי "שִׁכּוּר מצוה בהאי עלמא ליפא", דהינו שאין שִׁכּוּר של מצוה בעולם הזה, אולם כבר כתבו הקדמונים שאפילו לשיטת רבי יעקב יש מצוות רבות ואפנים שונים שגם עליהם מקבלים שִׁכּוּר בעולם, לבד מהקרן הקיימת לעולם הבא, שעליה נאמר "עין לא ראתה אלקים וזלתה יעשה למחפה"לו", דהינו שהאדם לא יכול לשער את השִׁכּוּר הגדול המצפה לו לעולם הבא על כל מצוה ומצוה שעשה בעולם הזה. ואחת המצוות החשובות שעליהם יש שִׁכּוּר בעולם הזה ללא ספק, היא כפי שכתב הרמב"ם, על כל המצוות והמעשים הטובים שבין אדם לחברו.

על שִׁכּוּרו של פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, שקנא את קנאת ה', נאמר בראש הפרשה: "הנני נתן לו את בְּרִיתִי שְׁלוֹם". ומובא במדרש רבה: "אמר הקב"ה, בְּדִין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו". דברים אלו שבמדרש התפרשו באפנים שונים, שכן לכאורה הדברים נסתרים על פי דברי חז"ל במסכת קדושין כי שִׁכּוּר מצוה בהאי עלמא ליפא, ותרוצים שונים מובאים על תמיכה זו. רבים מקרשים וכותבים, שפינחס קבל את שִׁכּוּרו בעולם הזה, מפני שחי וקיים לעולם, כדברי חז"ל שפינחס הוא אליהו, ומכיון שפך לא שיך לומר אצלו "היום לעשתם ומחר לקבל שכרם", דהינו היום לעשתם בעולם הזה ומחר לקבל שִׁכּוּר בעולם הבא, שכן הוא נותר תמיד בעולם הזה, ולכן מגיע לו שִׁכּוּר בעולם הזה על מעשה קנאותו שפך השיב את חמת הקב"ה מעם ישראל. אחרים פרשו שמכיון שפינחס קנא את קנאת ה' וראו כל עמי הארץ כי שם השם נקרא עליה ותעצר המגפה, ובכך קדש שם שמים ברבים, לכן בדין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו. עוד יש שפרשו, שמכיון שפינחס זכה את עם ישראל בלו במעשהו, והרי אמרו חז"ל ש"כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו", לכן מן הדין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו בעולם הזה. מפני שכל הטעם מדוע שִׁכּוּר מצוה בהאי עלמא ליפא, הוא מפני שחוששים שפא יתחרט על מעשיו הטובים ונמצא תוהה על הראשונות, אולם המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ולא יתכן שיִתְחַרְט על העבר, ולכן בדין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו. וכן פירשו, שהכלל כי שִׁכּוּר מצוה בהאי עלמא ליפא, הוא רק למי שמצוה ועושה, מפני שהוא חייב לעשות את המצוות ולשם כך הוא בא לעולם. אולם מי שעושה מעשים טובים לפני משורת הדין ומקיים גם דברים שאינו מצוה עליהם, מגיע לו על כך שִׁכּוּר גם בעולם הזה. ונמצא אם כן, שפינחס שלא נצטוו על מעשהו ועשהו לפני משורת הדין, בדין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו בעולם הזה. ויסוד חשוב נוסף מובא בכמה ספרים, על פי דברי הקדמונים, שעל כל המעשים הטובים והחסדים שבין אדם לחברו, מקבלים שִׁכּוּר גם בעולם הזה, לבד מהקרן הקיימת לעולם הבא. לכן זכה פינחס לשִׁכּוּר הגדול שקבל ובדין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו בעולם הזה. שהרי מעשה הקנאות שעשה, לא היה רק בין אדם למקום אלא גם בין אדם לחברו, שכן בזכות מעשהו נעצרה המגפה, ובזכותו נצלו בני ישראל מפייתה חלילה בפגפה. ונמצא אפוא שהיטיב להם והתחסד עמם במעשהו, ולכן בדין הוא שִׁטל שִׁכּוּרו, ומכאן נלמד כמה חשובה היא גמילות חסדים והטבה עם האל, שעליהן משלם הקב"ה לאדם את שִׁכּוּרו גם בעולם הזה.

את דברי חז"ל באבות "שִׁשְׁכּוּר מִצְוָה - מִצְוָה", באר הפעל-שם טוב, כפי שמביא תלמידו ה"תולדות יעקב יוסף" כך: "שאינו לה שִׁכּוּר גדול כמה שיש לו תענוג מהמצוה עצמה, בעשותה אותה בשמחה. ואף אם לא יהיה לו שִׁכּוּר יותר, די לו בכך, ובאמת יש שִׁכּוּר עד אין תכלית על מצוה שעושים בשמחה. אלא ששִׁכּוּר מצוה בהאי עלמא ליפא, כי אין כל העולם יכול לקבל אור השִׁכּוּר של מצוה ודבור הגון, כי הוא מאין סוף ברוך הוא, והעולם יש לו סוף". וכן אמר רבי צבי הירש ברויזאד מקלם: "אם נקבץ אל תוך רגע אחד את כל השעות והרגעים של אשר נחת שיש לאדם במשך כל ימי חייו, ונצטרף לזה את כל האשר והנחת שיש לכל חבריו בכל חייהם, ונתן את הכל לאדם אחד, האם אפשר לשער את מדרגת האשר אשר ירגיש האדם שהוא ברגע ההוא? ואם נצטרף את כל האשר והנחת שיש לאנשי כל עיר מגוריו במשך כל ימי חייהם, ונצטרף לזה את האשר של כל דרי העולם, מכל מקום כל זה עדן בגדר של חיי העולם הזה. ואף אם נצטרף את כל האשר שבכל הדורות מראשית הבריאה עד סוף כל הדורות, וכל זאת נתן לאדם אחד ברגע אחד, האם יש לה אשר גדול מזה? ובכן, על כל האשר הזה אמרו חז"ל: 'פה שענה אחת של קרת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה!'"

"איני מבין, מדוע צריך אני

לקבל שִׁכּוּר בעולם הבא בעבור מצוותי?
והלא את כל נשמתִי הייתי מוסר
לשם הזכות לקיים
ולו מצוה אחת בלבד!"

(רבי מרדכי מלעכוויטש)

נמשל

למה הדבר דומה

חשובים שערה בגליון הנזר שלפניו, ואף ספר במו ידיו סיר מלא בגרעיני חטה, והכפיל ושלש את הפמות לפי גבה ורחב הערמה, נקב במספר כלשהו, והציג אותה בפני החכם. "ובכן", המשיך החכם בספוק ושאל: "ועכשו, צא וחשב, כמה גרגרי חטה יהיו בקרון שלם של רכבת, שכלו מלא בגרגרים מהרצפה ועד התקרה, ללא אפס מקום". בינתיים התאספו במקום אנשים רבים ששמעו הוכוח הגיע לאזניהם, וכלם הביטו בקצרות על שלמה, ובקשו לשמע את תשובתו. מצחו של שלמה התמלא בקמטים, ובמשך שעה ארפה היה שקוע בחשוביו הסבוכים. ואז בבת אחת אורו עיניו, הרים את ראשו ונקב בסכום עצום, אליו הגיע לאחר חשוב ארוך. "ובכן", המשיך החכם ולא הרפה, "ועכשו צא וחשב, כמה גרגרי חטה יהיו בארץ רפבות, שבכל אחת מהן יש אלף קרונות, וכל קרון מלא וגדוש עד אפס מקום בגרגרי החטה". תדהמה נפלה על השוהים במקום, אולם שלמה הגאון לא הסכים להודות בקשי, ומיד הסתער שוב על גליונות הנזר שלפניו, וצלל אל תוך החשבון הסבוך והמפרכת, למרות שמעולם לא פתר תרגיל כזה מסבך. עברו כמעט חמש שעות תמימות, ובסיומן הפך שלמה את גליון הנזר שלפניו על רחבו, ורשם עליו מספר ארוך בן ספרות רבות, עד שקצהו כמעט לא נראה. "זוהי התוצאה הסופית", אמר שלמה בספוק ובארשת של גאונה, אולם החכם לא הרפה והטיל על ראשו את הפצצה: "ועכשו הגעתי אל החידה האמתית. על גרן ענקית של תבואה, שראשה מגיע השמימה ורחבה כרחב פדור הארץ בלו, ישבה צפור אחת, ונקרה את גרגרי החטה שבערמה. במשך מאה ימים רצופים הצליחה הצפור לכרסם רק גרגר אחד, ובמים שלאחר מכן המשיכה בכרסומיה. ובכן, כמה זמן ידרש לה לאותה צפור כדי לאכל את הגרן בלו על כל גרגרי החטה שבו?" פניו של שלמה הלבינו והוא כמעט קרס תחתיו בעלפון. ראשו החל להסתחרר, ובדמיונו ראה סביבו צפרים רבות המנקרות גרגרי חטה ומצוחות בקול גדול. "אין לי תשובה" לחש בשפל-קול, וכל הנוכחים פוצו בצחוק גדול.

הנמשל

במשל נפלא זה, השתמש ה"חפץ חיים" על-מנת להמסיל לנו, כיצד אין שום בן-אנוש שיכול לחשב מהו שכר מצוה לפי המשגים שלנו בעולם הזה. שכן העולם הזה מגבל, קצוב ומדוד, לעמת העולם הבא שהוא אין-סופי ובלתי-מגבל, ולכן אין לנו הבנה בשכר המצות שאין להם גבול ומדה. ויותר מאותו חשוב מסבך ובלתי נתפס של פמות הזמן של אכילת כל הגרגרים הרבים בערמה הענקית עד לב השמים, מצפה לנו על כל מצותינו ומעשינו הטובים, פרותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לנו לעולם הבא.

כלם הפירו את שלמה, הממחה בחשבון. כמעט כל חיו נעו על ציר החשובים והחשובות. בכל רגע פנוי היה שלמה אוהב לחשב חשבונות מענינים ומסבכים, ולא דוקא חשבונות מעשיים מחיי היום-יום. יכול היה לשבת שעות ארוכות על-גבי גליונות ניר ארפים, ולחשב תרגילים ארפים ומסבכים, שאף אחד כמעט לא מצא בהם את ידיו ואת רגליו, ואלו שלמה שט בים המספרים כזקן ורגיל, ושלב נחת וספוק דוקא מפענוח של חשבונות ארפים ומסבכים, ופצוח חידות מתמטיות מסבכות. חבתו לתורת המספרים, החלה אצל שלמה עוד מימי ילדותו, ומעולם לא התקשה בשעורי החשבון. אם במקצועות אחרים לא מצא ספוק וענין, הרי שרק במקצוע זה, שנהאה לרב האנשים כמקצוע יבש וחסר חיים, חש כמו דג במים. כשהתבגר, הפך את תחביבו למטה לחם, ומצא את פרנסתו פרואה חשבון מנסה ומכשר, ורבים שכרו את שרותיו לחשוב המאזנים של מפעליהם ועסקיהם. אך גם בהיותו עסוק בעבודתו כמנהל חשבונות, המשיך בכל עת פנויה להרהר ולחשב חשבונות רבים, וכל העת רצדו מספרים לנגד עיניו וחידות מתמטיות שונות ומשונות. יכול היה לעמוד שעה ארפה מול עץ בעל עלוה רבה, ולאמוד בעיניו את פמות העלים שעל העץ, בעודו מחשב ומכפיל את פמות העלים במספר העצים שבשדרה פלה. זמן רב הקדיש שלמה להעשרת ידיעותיו בחכמת החשבון, ולשם כך רכש ושאל ספרים רבים מן הגרן ומן היקב, ומעיניו החידות לא נמלט שום מאמר מדעי העוסק בתחום המתמטיקה שלא קראו על-פרעיו ועל-קרבו. הגיעו הדברים לידי כך, ששלמה החל להתרברב באזני כל-מפיריו, כי פלרז לא אניס לה, ואין שום חשוב מתמטי שלא יעלה בידו לפתור, יהיה קשה ככל שיהיה. חבריו נענו לאתגר, והחלו להמטיר עליו תרגילים שונים ומשנים, השליכו מספרים אסטרונומיים בזה אחר זה, אולם שלמה עמד בגבורה והשיב מלחמה שערה. על כל השאלות ענה בבחירות, והוכיח את תשובותיו בעזרת תרגילים שרשם במוהירות בגליונות הנזר שלפניו, שהלכו והתמלאו בקצב מסחרר בזה אחר זה.

יום אחד, נקלע שלמה לביתו של אחד מגדולי חכמי דורו, וכששמע על כשרונו הגדול של אורחו בחשבון ועל טענתו כי אין תרגיל בלתי פתיר, החליט הלה להעמידו במבחן. "שמע נא", פנה החכם אל שלמה ואמר. "מבקש אני להציג בפניך חשוב מתמטי מסבך, ומבקש אני לראות אם יעלה בידך לפתור את החשוב הזה". חיוך של נצחון התפשט על פני שלמה, וברברנות פסק ואמר: "מוכן ומזמן אני לשמע את החידה, ובטוח אני בעצמי כי אוכל לפצחה על-נקלה". "לאט לך", אמר החכם, "אל תתגאה יתר על-המדה, כי עליך נאמר 'אל-יתהלל חגר כמפתח'. ועתה אגש אל החידה עצמה. ובכן, כמה גרגרי חטה יש בערמה זו המונחת לפנינו?" הביט שלמה בערמת החטה שלפניו, אמד את רחבה ואת ארפה, ולאחר

מְרָגֵל

הַלְכוּת וְהַלִּיכוּת

הָאָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְזַכֵּה אֶת חֲבֵרוֹ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה. (ספר המגיד)

- בִּיחוד מְשַׁלֵּם הַקֶּבֶץ הַשָּׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה לְמִי שֶׁאֵדִיר אֶפְלוֹ בְּמִצְוֹת קְלוֹת שְׂאָדָם דָּשׁ בְּעַקְבֵיּוֹ, וְאִם הוּא זֹהִיר בְּכָךְ מִקֶּבֶל הוּא עַל־כֵּן שָׂכָרוֹ בְּחַיָּו. (מעגלי צדק)
- וְכֵן אִם הָאָדָם מִתְאַמֵּץ לְקַיֵּם מִצְוֵה נְדִירָה שְׂרָבִים נִכְשָׁלִים בָּהֶן, וְהוּא מִיחִידֵי סִגְלָה הַמְּתַאֲמָצִים בָּהֶן, יִקְבַּל שָׂכָרוֹ גַּם בְּעוֹלָם הָאָה. (החת"ם סופר)
- הָאֵדִיר בְּמִצְוֹת צִיצִית, זֹכֶה גַּם לְשָׂכָר נִגְלָה בְּעוֹלָם הָאָה, מִלְּבַד שָׂכָר נִסְתַּר שֶׁל עוֹלָם הַבָּא. (כלי יקר)
- מִי שֶׁאֵדִיר בְּתַפְלָה בְּצַבּוֹר בְּכוֹנֵה מִקְבַּל שָׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הָאָה, שְׁנֵי־אָמֵר "וְעַבְדְּתֶם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְיָבִרְךָ אֶת־לַחְמֶךָ וְאֶת־מִיֶּמְךָ", לְמַה הִתְחִיל בְּלִשׁוֹן רַבִּים וְסִיִּם בְּלִשׁוֹן יְחִיד? מִפְּנֵי שֶׁהַרְבִּים בָּאִים יַחַד לְהַתְפַּלֵּל, וְהַקֶּבֶץ הַנּוֹתֵן לְכָל אֶחָד שָׂכָרוֹ לְפִי כְּנִתּוֹ וְכִפִּי הַמּוֹגִיעַ לוֹ. (רבי יהונתן אייבשיץ)
- הַמְּתַפַּלֵּל עַל חֲבֵרוֹ וּמִבְקֵשׁ בְּעֵדוֹ, זֹכֶה לְקֶבֶל שָׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הָאָה. (שומע תפילה)
- מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוֹת מִתּוֹךְ אֲהַבַת ה' וְעוֹבְדוֹ בְּאַהֲבָה, מִקְבַּל שָׂכָרוֹ גַּם בְּעוֹלָם הָאָה. (אמרי אש)
- עַל מִצְוֹת תְּפִלִּין זֹכֶה הָאָדָם לְקֶבֶל שָׂכָר מִרְגַע הַנְּחִתּוֹ, וְכֵן הָאֵדִיר בְּמִצְוֹת, בְּכַבּוֹד אֵב וְאִם, בְּקִיָּמָה וְהַדִּיר פְּנֵי זָנוּ, עַל לִמּוּד הַתּוֹרָה, וְהַמְשַׁכֵּם לִבֵּית הַמְּדֻרָשׁ, וְכֵן עַל לִמּוּד תּוֹרָה שֶׁל תְּשׁוּבָה וְהַמְגִדֵּל בְּנָיו לְתַלְמוּד תּוֹרָה, הַמְּכַבֵּד תְּלָמִידֵי חֻכְמִים וּמְשַׁמְשָׁם, לְמִי שֶׁעוֹנֶה מֵאָה בְּרִכוֹת בְּכָל־יוֹם, וְכֵן לְמִי שֶׁמְעַנֵּג אֶת הַשִּׁבְתָּה וּמְכַבְּדָהּ, עַל אֲמוּנָה בְּה' וְקִיָּם מִצְוֹתָיו בְּאֲמוּנָה, וְעוֹד. (שכר מצווה)
- אָמְרוּ חַז"ל, "שָׂכָר מִצְוֵה בְּהַאי עֲלֵמָא לִיכָא". בְּאוּרוֹ הוּא, מִפְּנֵי שֶׁהַעוֹלָם הָאָה לֹא יִכּוֹל לְהַכִּיל בְּקֶרְבוֹ שָׂכָר שֶׁל עֲשִׂית מִצְוֵה, וְגַם אִם יִקְבַּל הָאָדָם אֶת־כָּל־הַעוֹלָם הָאָה, זֶה עֵדִין לֹא מוֹגִיעַ לְשָׂכָר שֶׁל מִצְוֵה אַחַת. וְלָכֵן נִבְרָא מְקוֹם הַעֲדוּן הַבְּנִי לְשֵׁם כֵּן, כִּדֵּי שֶׁשָּׂם יוֹכְלוֹ לְקֶבֶל אֶת הַשָּׂכָר, וְהוּא הַעוֹלָם הַבָּא. (מסילת ישרים)
- בְּכָל הַמִּצְוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, הֵן בְּתוֹרָה, הֵן בְּתַפְלָה, הֵן בְּמִצְוֹת מְעֻשָׂוֹת, יִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לִזְמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "הֲרִיגִי עוֹשֶׂה זֹאת לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁ־בְּרִיךְ־הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ, לְעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. וְיִרְגִּיל אֶת־עֲצָמוֹ לִזְמַר זֹאת בְּתוֹכָהּ פְּנִימִיית הַלֵּב, וּבְהַמְשִׁיךְ הַזָּמָן יִרְגִּישׁ הָאָרָה גְדוּלָה בְּאִמְרָה זֹאת. (צעטיל קטן ר' אלימלך מליז'ענסק)

- אִין מִקְבָּלִים שָׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה אֲלָא לְפִי הַמְעֻשָׂה, וּמִכָּאֵן נִלְמַד, שֶׁעַל כָּל מִצְוֹת עֲשֶׂה יֵשׁ שָׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה, וְהַקְּרוֹן קִיָּמַת לְעוֹלָם הַבָּא. (מכילתא)
- עַל כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁבִּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ, וְכָל הַמְעֻשִׂים שֶׁל צְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסִדִּים, יֵשׁ עֲלֵיהֶן שָׂכָר גַּם בְּעוֹלָם הָאָה לְבַד מִשָּׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. (תוספות יום טוב)
- עַל טוֹבָה שֶׁעוֹשֶׂה אָדָם לְחֲבֵרוֹ, מוֹגִיעַ לוֹ שָׂכָר מִצְוֵה גַּם בְּעוֹלָם הָאָה. (הרמב"ם)
- מִי שֶׁדָּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף־זִכּוּת, הוּא אֶחָד מֵאוֹתָם שֶׁמִּקְבָּלִים שָׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה. (מסכת שבת)
- עַל מַחְשְׁבָה טוֹבָה שְׂאָדָם חוֹשֵׁב לְעֲשׂוֹת מִצְוֵה, עַל־אֵף שֶׁלֹּא עֲשָׂאָה בְּסוֹפוֹ שֶׁל דְּבַר, זֹכֶה הוּא לְקֶבֶל שָׂכָרוֹ בְּעוֹלָם הָאָה, כִּי הַקֶּבֶץ הַמְצָרֵף מַחְשְׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֶׂה. (ערבי נחל)
- מִי שֶׁשׂוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִלֹּא־תַעֲשֶׂה וּמִשְׁבַּר בְּלָבוֹ אֶת הַיָּצֵר הָרַע כִּדֵּי שֶׁלֹּא לְעַבֵּר עַל אֶחָד מֵהַאֲסוּרִים שֶׁבְּתוֹרָה, זֹכֶה לְשָׂכָר גְּדוֹל אֵף בְּעוֹלָם הָאָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵלּוֹ הִיָּה חוֹטֵא חֲלִילָה הֵינּוּ מַלְאָכִים אוֹתוֹ בְּבֵית־דִּין, וּמִדָּה טוֹבָה מְרַבֶּה מִמְּדַת פְּרַעְנוּת. (חקל יצחק)
- בְּמִצְוֹת שֶׁהַזָּמָן גֶּרְמָן, מִפְּנֵי שֶׁהֵן בְּאוֹת רַק בְּעוֹלָם הָאָה שֶׁהוּא תְּלוּי בְּזָמַן וּבְהֵן תְּלוּיּוֹת הַמִּצְוֹת, לָכֵן גַּם עֲלֵיהֶן יֵשׁ שָׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה. (קנאת סופרים)
- עַל מִצְוֹת עֲשֶׂה שֶׁאִין בָּהֶם עֲנֵשׁ, אִינוּ מִקְבַּל שָׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה, אוֹלָם עַל מִצְוֹת עֲשֶׂה שֶׁיֵּשׁ עֲנֵשׁ לְמִי שֶׁלֹּא מִקְבָּל, כְּגוֹן מִצְוֹת מִיָּלָה, יֵשׁ עַל־כֵּן שָׂכָר בְּעוֹלָם הָאָה. (תבואות שור)
- מִי שֶׁמְקַיֵּם מִצְוֹת שֶׁהַשָּׂכָל מַחֲיִב אוֹתוֹ, כְּגוֹן כְּבוֹד אָב וְאִם, וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹן מִתּוֹךְ צְוִי ה', מִקְבַּל עַל־כֵּן שָׂכָר גַּם בְּעוֹלָם הָאָה. (מעגלי צדק)
- מִי שֶׁמְקַיֵּם גַּם מִצְוֹת דְּרַבְּנָן, מִקְבַּל עַל־כֵּן שָׂכָר גַּם בְּעוֹלָם הָאָה, כִּי הַקֶּבֶץ הַמְקַיֵּם בּוֹ כְּבִיכּוֹל אֶת הַצְּוִי שֶׁל "בִּיזְמוֹ תִתֵּן שָׂכָרוֹ", עוֹד בְּטָרֵם תְּבוּא הַשָּׂמֶשׁ עַל־הָאָדָם, דִּהְיִנוּ בְּעוֹדוֹ בְּחַיָּו בְּעוֹלָם הָאָה. (תפארת בנים)
- מִי שֶׁמְזַכֵּה אֶת הַרְבִּים וְגוֹרֵם לְרַבִּים לְעֲשׂוֹת מְעֻשִׂים טוֹבִים, הוּא מִקְבַּל שָׂכָר גַּם בְּעוֹלָם הָאָה. (מהרש"א)
- הַעוֹשֶׂה מִצְוֵה בְּרַבִּים וּמְקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם, מְשַׁלֵּם לוֹ הַקֶּבֶץ הַשָּׂכָר גַּם בְּעוֹלָם הָאָה. (יריעות שלמה)
- מִי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה עִם אַחֲרִים, יֵשׁ לוֹ שָׂכָר מִצְוֵה גַּם בְּעוֹלָם

מהלל

מספורי חז"ל

והיה הדבר לפלא בעיני כל בני העולם. כששמע זאת מלך בבל כאמור, החליט לשלח אגרת שלום לחזקיהו ולא לקו, כדי שימצא חן בעיניהם, ואולם באותה שעה לא היה הסופר שלו בארמון, ולכן כתב עבד אחר את המכתב, וכתב כך: "שלום לחזקיהו המלך, שלום לירושלים העיר, ושלום לאלקים הגדול". כשיצא השליח לדרכו, הגיע הסופר הקבוע אל הארמון. ומי היה הסופר? היה זה נבוכדנאצר הידוע, שאחר כך היה מלך בבל והיה אחד מהמלכים הפושלים בכפה בכל העולם פלו, וכששמע את הנסח שנכתב במכתב, נבהל וקרא: "איך כתבתם את שם האלקים בסוף? והרי הייתם צריכים לכתב כך 'שלום לאלקי ישראל, שלום לעיר ירושלים ושלום למלך חזקיהו'". אמרו לו: "קורא האגרת הוא ירוץ לקרא לשליח", רץ נבוכדנאצר שלש פסיעות אחר השליח, ואולם לפתע ירד המלאך גבריאל מן השמים ומנע אותו מלרוץ יותר. ואמר רבי יוחנן, שאם לא היה גבריאל מעמיד את נבוכדנאצר, לא הייתה חלילה תקנה לעם ישראל, מפני שהיה בזה קטרוג על עם ישראל שנבוכדנאצר בקש לקנא את כבוד הקב"ה שהעמידוהו האחרון בשימה. ואולם מפני שאין הקב"ה מקפח ש"כר כל בריה, נתן לו הקב"ה לנבוכדנאצר ש"כר גדול, ואמר לו הקב"ה: "מפני שאתה פסעת בעבורי שלש פסיעות, יצאו ממוך שלשה מלכים שישלטו בכל העולם פלו". ומכאן נלמד על גדל הש"כר של כל מצוה, שמודה טובה מרבה ובפרט לבני ישראל בני עם סגולה.

(מסכת סנהדרין)

התנא רבי אליעזר הגדול, שהיה רבם של רב התנאים שאחר דורו, חלה פעם ונפל למשכב. באו תלמידיו לבקרו, וכשראו את רבם שוכב במטה ומת-ישר בישוריו, החלו לבכות מרוב צער, ואולם חברם רבי עקיבא שעמד שם עמו, היה משחק. תמיהו החברים ושאלו את רבי עקיבא: "מפני מה אתה משחק? והרי רבנו מצטער בחליו הגדול?" נענה רבי עקיבא ואמר: "דעו לכם, שעד עתה ראיתי שרבנו רבי אליעזר, אין לו שום צער בעולם, מעולם לא החמיץ יינו וכשתנו לא לקה, ואמרת בלבי, שפא חס ושלום מקבל רבי את כל ש"כרו בעולם הזה על המצות שלו. ואולם עכשו, כפאשר אני רואה את רבי בצער, אני שמח, כי עכשו אני מבין שהוא מקבל בעולם הזה, יסורים על העוונות המעטים שלו, וכל ש"כרו הגדול על המצות, מבטח לו לעולם הבא". שתקו התלמידים לשמע דבריו של רבי עקיבא, ולפתע נענה רבי אליעזר עצמו ושאל את רבי עקיבא מתוך מוסת חליו: "עקיבא! פלום חסרת דבר אחד מן התורה פלטה? ומדוע אומר אתה שהיסורים פאים עלי על העוונות שלי, כדי שאקבל את ש"כרי בעולם הבא?" השיב לו רבי עקיבא ואמר: "הרי לפדתנו רבנו, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, דהינו שאפלו הצדיק הגדול ביותר לא יתכן שלא נקשל בדבר מה, ועל זה הוא מקבל יסורים בעולם הזה, כדי לקבל

בזמנו של חזקיהו מלך יהודה, מלך בבל המלך מרדך בלאדן בן בלאדן. מלך זה היה רגיל להשפיע קום והיה אוכל את סעדת הצהרים בשעה הששית וישן עד השעה התשיעית. יום אחד, ישן המלך את שנת הצהרים כהרגלו, וכשקם התפלא לראות כי החפה נמצאת בצד מזרח, דהינו שעכשו תחלת היום. פעם המלך מאד וחמתו בערה בו, שכן חשב שכנראה ישן כל היום פלו וכל הלילה שלאחריו, והשכים למחרתו. מיד קרא לעבדיו ואמר להם: "מדוע הנחתם לי לישן יום ולילה, ולא הערתם אותי בזמן?" ענו לו עבדיו ואמרו: "אל יחר לאדוננו המלך, ואולם הוא לא ישן אלא בדיק כמו כל יום, אלא שהשמש חזרה לאחוריה וחזרנו לאחור אל הבקר". הביט עליהם המלך בכעס ואמר: "פיצד כולים אתם לדבר דברי הבל שפאלו? וכי שמעתם מימיכם שהחפה חוזרת לאחוריה? ואם נכון הדבר, רוצה אני לדעת מי הוא האלקים שיש בכחו להזיז את החמה לאחוריה?" ספרו לו העבדים ואמרו, כי ידו של אלקי ישראל בדרך והוא הטא את השמש לאחוריה, וביכלתו להטות את כל הפסלים והאלילים לעשות פרצונו, כי הוא בורא העולם והוא מנהיגו ברמה. ומדוע חזרה החמה לאחוריה? בעטיו של חזקיהו מלך יהודה, ומעשה שהיה כך היה. חזקיה נפל למשכב ונטה למוות, על אשר לא הודה דיו לקב"ה על נכלאותיו שעשה עמו, וכל עור גופו התקלף מהשחין שפרח בו עד שלא נותר בו מותם. שלח הקב"ה את ישעיהו הנביא לבקר את חזקיהו מלך יהודה בחליו, וכשהגיע אליו אמר לו ישעיהו כי עומד הוא למוות, ואף לעולם הבא לא יהיה לו חלק. נבהל חזקיהו ושאל את ישעיהו הנביא על סבת הדבר, והנביא השיב ואמר לו, שהעניש הגדול בא לו מפני שלא קיים מצות פריה ורביה ולא נשא אשה כדי להעמיד תולדות בישראל. התנצל חזקיהו ואמר: "והרי ראיתי ברוח הקדש, שעתידים לצאת מפני בני ישראל מהגנים, ואמרת בלבי, מוטב לא אשא אשה ולא אלד בנים רשעים". אמר לו הנביא: "לא היה לך לחשב את חשבוננו של הקב"ה, אלא היה עליך לקיים את מצותיו בלי להרהר אחריך". רצה חזקיה לשוב ולתקן את חטאו, ואולם הנביא טען שהוא אחר את המועד וכבר נגזרה הגזרה. לא קבל חזקיה את הדבר, וטען: "מקבלני מבית אבי אבא, אפלו חרב חדה מנחת על צנארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים". אמר לו הנביא: "אם ישמע ה' לתפלתך ותקום מחלוקה, אתנו לך את בתי לאשה". הסב חזקיה את פניו אל הקיר והתפלל אל הקב"ה מקירות לבו, ותפלתו התקבלה. מיד שב הנביא אל המלך ואמר לו: "שמע אלקים את תפלתך והוסיף לך חמש עשרה שנה לימי חייך". נעשה לו נס בתוך נס, והנביא צוה עליו להניח דבילה על השחין שבבשרו, ואף על פי שהדבילה מוצקה לבשר החי, נעשה לו נס ובשרו שב להיות בריא וטוב. לאחר מכן נתן הנביא למלך סמן כי תפלתו התקבלה, בכך שהיום יתארך בעשר מעלות, והשמש תחזור לאחוריה ותשוב לבקר,

מתפל

אמרות ופתגמים

לשומרו מן המזיקים. אם נתגבה במצות, רבוא ואֶלֶף מלאכים משמרים אותו, ואם הוא שלם בתורה ובמעשים טובים, הקב"ה משמרו ששנאמר "ה' שמרך ה' צִלְךָ עַל־יָד יְמִינֶךָ". (מדרש תנחומא)

• רבי אליעזר ברי יעקב אומר: העושה מצוה אחת, קונה לו פרקליט אחד, והעובר עברה אחת קונה לו קטגור אחד. (מסכת אבות)

• אמר רבי חנינא בראידי: כל העושה כמאמרה אין מבשרים אותו בשורות רעות, שנאמר "שומר מצוה לא ידע דבר רע". אמר רבי אסי ואיתימא רבי חנינא: אפלו הקב"ה גוזר גזרה הוא מבטלה, שנאמר "באשר דבר-מלך שלטון ומי יאמר-לו מדה-תעשה". (מסכת שבת)

• אם נפשך לדעת מתן שכרך של צדיקים לעתיד לבוא, צא ולמד מאדם הפדמוני, שלא נצטוה אלא על מצוה אחת, בלא תעשה אחת, ועבר עליה, ראה כמה מיתות נקנסו לו ולדורותיו ולדורות-דורותיו עד סוף דורותיו. וכי איזו מדה קרובה, מדת הטובה או מדת פריענות? הוי אומר מדת הטובה. על-אחת כמה וכמה שמזכה לו ולדורותיו ולדורות דורותיו עד סוף כל הדורות. (תורת מהנים)

• המצוה הקלה שכרה גדול והפלא אשר לא ימד ולא יספר, הלא תראה במצות שלוחת הקן שאין בה טרח ולא פאר ממוך, שנאמר "למען ייטב לך והארכת ימים". ואמרו חז"ל: אמר רבי יעקב, אין לך מצוה קלה בתורה שאין תחית המתים הלוייה בה. ומה אם מצוה קלה שהיא פאיסר - אקרה תורה בך, מצות חמורות על-אחת כמה וכמה! (שערי תשובה)

• אין ענשי גיהנם פדאי אצל השכר המזמן על מצות לעולם הבא, כי טוב לו לאדם לקבל כל ענשי גיהנם ובלבד שלא יפסיד שכרו לעולם הבא. (ספר חרדים)

• "שכר מצוה - מצוה". שכר המצוה שעשה, היא המצוה עצמה ואינו צריך יותר שכר, רק זה עצמו שאזכה לעשות מצוה ועושה תענוג לבו, אין לך שכר גדול מזה. (קדושת לוי)

• "על-כן יאמרו המשלים באו השבון", בואו ונחשב השבוננו של עולם, הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. (בבא בתרא)

• אל-תהיו בעבדים המשמשים את-הרוב על-מנת לקבל פרס, אלא הוו בעבדים המשמשים את-הרוב שלא על-מנת לקבל פרס. (מסכת אבות)

• אמר רבי ירמיה בן-אלעזר: עתידה פתיקול להיות מפוצצת באהלי צדיקים ואומרת, מי שפעל עם-אל (שעסק בתורה ובמצות, וכאלו ברא עולמות), בוא ויטל שכרו. (ירושלמי שבת)

• רבי מאיר אומר: הוי ממעט בעסק ועסק בתורה, והוי שפירווח בפני כל-אדם, ואם בטלת מן-התורה, ישלך בטלים הרבה כנגדך, ואם עמלת בתורה, ישלך שכר הרבה לתן לך. (מסכת אבות)

• אמר רבי יהושע בן-לוי: עתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשרה עולמות, שנאמר "להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא". שאם יתקבצו כל מיני תענוגי זה העולם והכפלו בלם ש"י פעמים, יהיה כל-כך ענג כל-צדיק לעולם הבא. (מסכת עוקצין ופירוש הרמב"ם)

• רב דימי אומר: עתיד הקב"ה לתן לכל צדיק וצדיק מלוא עמסו (טובה מלוא חפניו של הקב"ה), שנאמר "ברוך ה' יום יום יעמס-לנו האל ישועתנו סלה". אמר לו אביי: וכי אפשר לומר כן? והלא כבר נאמר בישעיה "מי-מדד בשעלו מים ושמים בירת תפן"? דהינו שפלי-העולם הוא רק כמו מהזרת ועד האגודל, ואיך יתן לו הקב"ה מלוא חפניו? אמר לו רב דימי: והרי אמרו משמה דרבא בר-רמי, עתיד הקב"ה לתן לכל-צדיק שלש מאות ועשרה עולמות, שנאמר "להנחיל אהבי יש ואצרתיהם אמלא", ו"ש בגימטריה שלש מאות ועשרה". (מסכת סנהדרין)

• אמר רבי מאיר: עשה אדם מצוה אחת מוסרים לו מלאך אחד, עשה שתי מצות מוסרים לו שני מלאכים, עשה מצות הרבה מוסרים לו מלאכים הרבה. שנאמר "כי מלאכיו יצוה-לך לשמרך בכל-דרכיך", כדי

אותו אדם שחטף מהשוחט את המצוה, והטיל עליו קנס של עשרה זהובים, שהיה סכום גדול, וצוה עליו לשלם את הסכום הזה לשוחט על שחטף ממנו את המצוה. כששמעו החכמים את הפסק של רבן גמליאל, החלו להסתפק ביניהם מדוע הטיל עליו סכום זה, האם מפני שעשרה זהובים הם שכר המצוה של פסוי הדם, או שכר הברכה שהיה יכול לברך על פסוי הדם. ומדוע הסתפקו החכמים בכה? מפני שבקשו לדעת מה הדין בברכת המזון, שהרי יש בה ארבע ברכות, ואם נאמר שיש פאן מצוה אחת כמו פסוי הדם, הרי שמי שברך במקום חברו וחטף ממנו ישלם לו עשרה זהובים בלבד על כל ברכת המזון, ואולם אם נאמר שהיא שכר ברכה, צריך לשלם ארבעים זהובים, על-כל-ברכה עשרה זהובים. צארה בת-קול מן השמים והכריזה: "כוס של ברכה שוה ארבעים זהובים". (מסכת חולין)

את כל-שכרו על המצות שלו, בעולם הבא, ונחה דעתו של רבי אליעזר. (שם)

מעשה באדם אחד, שעמד ושחט עוף והתכוון לקיים את המצוה החשובה של פסוי הדם, כמו שנאמר בתורה "אשר יצוד ציד תיה או-עוף אשר יאכל וישפן את-דמו וכסהו בעפר", ודרשו חז"ל את הסמיכות "ושפן וכסהו", שהשוחט הוא צריך לקיים את המצוה של פסוי הדם, ואולם לפתע הגיע אדם אחד ובגידו דלי עם עפר, ובטרם הספיק השוחט לקיים את מצות פסוי הדם, הקדימו הלה וחטף ממנו את המצוה וכסה בחול שעמו את דם העוף. הצטער השוחט והתעצב אל-לבו, מפני שהפסיד מצוה פה חשובה, ולא עלה בידו לקימה ולקבל את שכרה, והלה לספר את הדבר לרבן גמליאל, שמע רבן גמליאל את המעשה שעשה

מספר

ספורי צדיקים

עד שמוכן הוא לשלם כל הון דעלמא כדי לקימן". כששמע זאת הד"ר וולף, מהר להרגיע את הרופא המנתח והצליח לשכנע אותו כי טוב עשו בכך שותרו לרבי על הלירה, מפני שאיש אלקים הוא ואין הדעת משיגה את רום מעלתו. (צדיק יסוד עולם)

ממשו של רבי משה יהושע מויז'ניץ בעל ה"ישועות משה", ספר, כי פעם לאחר תפלה נלהבת, בה עמד הרבי לפני קונו בהתלהבות כבן המתחטא לפני אביו, התבטא ואמר: "הרי אמרו חז"ל בקדושין, שכר מצוה בהאי עלמא ליכא. מהו שכר המצוה? כאשר חשים שכל 'האי עלמא' הוא 'ליכא', הוא בגדר אין ואין בו שום ערך, זהו שכר המצוה". (הליכות הישועות משה)

באחת מדרשותיו, עמד המגיד רבי שלום שבדרון ואמר: "דועים דברי חז"ל ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא. מה פשר הדבר? וכך שמעתי מאדם חכם משל נפלא. ראובן חרש את שדהו באמצעות השור שהיה לו, והשור עמל קשות בחרישת השדה. בסוף היום, חזר השור עיף ורצוף מעמל יומו, ואדונו בקש לפיסו ולתגמלו על עבודתו הקשה. שלף האיש את ארנקו מפיסו, הוציא פנקס המחאות וכתב לשורו המחאה בסכום של מאה דולר... כך בדיוק נראה האדם שמבקש לקבל שכר על המצות, וכי אפשר לשלם שכר מצוה רוחנית בסיר של בשר?" (קול חובב)

מיקורי ירושלים היה רבי נפתלי צבי פרוש ומגדולי העסקנים שבה שלא על מנת לקבל פרס. בזכרונותיו הוא מספר על הזכות הגדולה שהתגלגלה לפתחו מן השמים, ביסוד השכונה המעטרה "בתי ברוידיא" במרכז ירושלים, בה התגוררו תלמידי חכמים מבהקים ומרביצי תורה חשובים. נדבן השכונה היה רבי יעקב יוסף ברוידיא מורשה, ובסיים הבניה שגר סכום נכבד לכל העוסקים במלאכה, כאות הוקרה על מסירותם. בין השאר, שגר 35 נפוליון זהב לרבי נפתלי צבי, שהשקיע מאמצים מרבים ובזכותו קמה השכונה וקרמה עור וגידים, אך הוא סרב לקבל אפלו פרוטה אחת, מפני שלא רצה לקבל שכר על המצוה הגדולה שאכה לעשות. ראשי הועד נדהמו אל מול סרובו של רבי נפתלי צבי פרוש, שחי בדחקות ועני והיה בעל משפחה גדולה, והציעו לו להסביר את עמדתו במכתב אל הנדיב בורשה. ישב רבי נפתלי צבי וערה מכתב נלבב אל הנדיב יקר הערוה, ובז צטט דברים נאים ששמע מפי רבי אליעזר דן רלב"ג מגאוני ירושלים, שהסביר את הפסוק בתהלים "ולד'ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו". ולכאורה, איזה חסד הוא שמשלמים לפועל בסוף היום על עבודתו? הרי זו החובה לשלם לו תמורת עמלו! והסביר בטוב טעם, אלו היה הקב"ה שואל את היהודי המתפלל לפניו, מהי משפחתך על תפלתך בצבור? בודאי היה האדם מתקשה להעריך את גדל השכר על כך, אולם הקב"ה יודע את ערך השכר המגיע לו על המצות. ומשל למה הדבר דומה? לאדם שפא לסנדלר עני

ביתו של רבי ישראל פרץ מלברטוב, חותנו של סגורם של ישראל רבי לוי יצחק מברדיטשוב, היה פתוח לכל מבקש, ואורחים רבים היו באי ביתו. עמל רבי לוי יצחק רבות לכבד את האורחים, וטרח להציע להם מטות נוחות. שאלו חותנו: "לשם מה אתה טורח כה הרבה? הרי בעד כמה פרוטות תוכל למצא אפר גוי שיעשה לך את המלאכה?" השיב לו רבי לוי יצחק: "וכי אמסר את המצוה לגוי, ועוד אוסיף לו על כך שכר? מבקש אני בעצמי לעשות את המצוה והיא עצמה שכרי". (לשון חסידים)

בשנות מגוריו של רבי שלמה מאייל בירושלים, נפל פעם למשכב, ונזקק לנתוח באפן דחוף. ההוצאות הרפואיות עלו לכדי שלש לירות, שנחשבו באותם ימים לסכום גדול מאד, אך בכיסו של הרבי לא הייתה אף פרוטה אחת, שכן תמיד היה מחלק את כל אשר לו לצדקה. נכנס רבי יוסף וינברג, מיקורי ירושלים ומגדולי הנגידים שבה, אל עבי הקורה, ופנה אל הרופא המנתח, ואל רבי משה וולף מנהל בית החולים "שערי צדק". הוא תאר לפניו את גדלתו של הרבי ואת עניו הגדול, והגיע אתם להסכמה שכל אחד מהם יוותר על לירה אחת, והוא ידאג לתשלום הלירה השלישית. הנתוח בצע בהצלחה, אולם מכיון שהרבי היה חלש מאד והנתוח היה ארוך ומספיק, נזקק הרבי לשמירה ולזהירות יתרה, והיה נמצא בפקוח רפואי קפדני יומיומי תחת השגחתו האישית של הרופא המנתח. בערב סכות, בעת שהרופא בא לבקר את הרבי, פנה אליו ושאלו אם יוכל לרדת בליל התקדש החג אל הסכה שבחצר בית החולים, כדי לאכל כזית פת ולקיים מצות סכה מדאורייתא. נרתע הרופא לשמע השאלה, ושלל אותה באפן מחלט. נסה הרבי להתחנן לפניו ודבר על לבו לאפשר לו לקיים את המצוה הגדולה, אולם הרופא מאן להקשיב לו ותמה בפניו איך מלאו לבו לעשות כן. לא עבר זמן רב, והרבי הציע לאחד מאנשי הצוות לסייע לו לרדת אל הסכה, והציע להעניק לו חמש לירות בתמורה לכך. הגיעו הדברים לאזניו של הרופא המנתח, והוא רתח מזעם. בכעס ובחמה שפוכה התיצב הלז בפני ד"ר וולף, וצעק: "הרי בקשו ממני לוותר לרבי על לירה אחת, בטענה שהרבי הוא עני וחסר אמצעים, ואלו עכשו שומע אני, כי מוכן הוא לשלם חמש לירות תמימות בשביל דבר של מה בכך, בשביל אכילת כזית בליל סכות. חמש לירות! סכום כה עתק הוא מוכן לשלם". אף רבי משה וולף השתומם לשמע הדבר, והוא מהר לפנות אל רבי יוסף וינברג ושטח בפניו את פליאתו: "למה רימיתני? אמרת שהרבי הוא איש עני, בשעה שהוא מוכן לפאר סכום עצום בשביל אכילת כזית בסכה. הכיצד?! חזר רבי יוסף ואמר: "כל מה שאמרת לי על צדקתו של הרבי מאייל, הוא כזון וכאפס לעמת מעלתו האמתית, וכל מה שאמרת אינו אלא מעט מזער מגדל צדקתו וחסידותו. ואף עבדה זו עצמה יכולה להמחיש את גדלתו, שאף שאין בידו פרוטה לפרטה, מוכן הוא להתחייב בסכום כל כך גדול כדי לקיים מצות סכה, כי המצות כה חביבות על הרבי מאייל,

ומבקש ממונו לתקן לו את געליו הקרועים, אלא שהסנדלר בקש לרוץ לבית הכנסת לתפלה בצבור. דחק בו אותו אדם והציע לו סכום גבוה, כדי שימחר לתקן לו את מנועליו, ובינתיים הפסיד הסנדלר את המצוה הגדולה של תפלה בצבור. נמצא אפוא, שהסנדלר העריף את שכר התפלה בצבור בגבה התשלום שנטל מאותו אדם לתקן מנועליו, אולם הקב"ה לא משלם לאיש פסוקים זה, אלא עושה עמו חסד ומשלם לו בכפל כפלים. כי אם תשא אל אדם בכמה הוא מוכן למכור את תפלתו שהתפלה בצבור, לא יספיק למכור את המצוה אפילו בסכום עצום, וזהו החסד שעושה הקב"ה עם האדם ומשלם לו לפי מעשהו, לאחור שעשה את המצוה ולא לפנייה. כך פתב רבי נפתלי צבי במוכתבו, ובשולי הדברים הוסיף וכתב, שאות כל מה שעשה לא עשה אלא לכבוד שמ"ם, ואין הוא רוצה שכר על המצוה בעולם הזה. המכתב רגש מאד את הנדיב, ולאות הוקרה שגר שבעה ארזים מלאים בספרי קדש יקרים ונדירים למען לומדי בית המדרש בשכונתו, ושקם של עסקני ירושלים של מעלה התקדש בברים. (שלושה דורות בירושלים)

בעיר סאלי שבמרוקו, כהן ברבנות הצדיק רבי חיים בן-ערט, זקנו של רבנו ה"אור החיים" הקדוש. מנהג טוב היה בידו, לארח על שלחנו מדי חג ומועד אורחים עניים ולשמח את לבם. מעולם לא ישב לסעדת החג, עד שישב לשלחנו לפחות אורח אחד. פאשר לא הזדמנו לביתו אורחים, היה שולח את שמשו בבקר ערב החג, כדי לתור אחר אורח ולהזמין אל ביתו טרם יקדמונו אחר. פעם אחת לא היה אורח בבית המדרש בערב החג, והרב שלח את שמשו לכל בתי המדרש בעיר כדי לתור אחר אורח הגון לחג. הלך השמש ממקום למקום, אך לא עלה בידו למצא אפילו אורח אחד. הגיע חצות היום והשמש חזר בידיים ריקות, למגנת לבו של הרב. הפציר הרב בשמש לצאת שוב אל רחובות העיר, כדי לראות אולי הזדמנו מאן דהו העירה ואותו יזמין לביתו. "חפש היטב בכל פנות העיר ואל תדלג גם על סמטאות עקלקלות ושכוחות, אולי משם תבוא השועה", אמר הרב לשמש. יצא השמש לדרכו ולמרות מאמציו המרבים לא מצא אורחים כלל. בדרכו נתקל ביהודים רבים, אך הלכו היו עסוקים בהכנות לחג ולא היה להם פנאי לסייע לשמש מרב טרדה ובהלה. ביאושו, המשיך השמש לכתת את רגליו עד שהגיע לקצה העיר, והנה עומדות רגליו בפתחו של בית העלמין היהודי, ולהפתעתו ראה יהודי בלתי מוכר יושב על הקרקע בסמוך לשער הסגור. נגש השמש אל ההלך ונכח לדעת כי היהודי ממרר בבכי ופניו עצובות כאדם שחבר עליו עולמו. נסה השמש לדוב את היהודי ולדבר על לבו, אך היהודי לא שת לבו אליו. ההלך יושב באבלו, ממרר בבכי ואנחותיו קורעות לב. כשראה השמש בצרתו, שב על עקבותיו וספר לרב על ההלך שיושב בפתח בית העלמין, שאסון כבד ובלתי ידוע התרחש עמו. יצא הרב במהירות אל בית העלמין וראה בעיניו את היהודי האבל, והחל לדבר על לבו כדי לנחמו. האזין היהודי לדברי החאק של הרב, שדבר מתוך רגשת לב והשתתפות בצערו, אך בכיו התגבר ואנחותיו העמיקו. "איני עוזב את מקומי! קרא ההלך מתוך שברונו הכבד, פה אשב בבית העלמין, כי טוב מותי מחיי!" נרתע הרב מדבריו וכדי לחזקו קרא בקול נרגש: "נשבע אני שלא אעזבך עד אשר

אצילך מצרתך הגדולה ואשיב לך את אשריך, אך עתה קום ובוא עמדי כדי להתארח בביתי בחג הקרוב". הביט בו האיש בעיניו העצובות ואמר: "ישב נא כבוד הרב לידי ואספר לו את האסון אשר קרה עמדי". הסכים הרב להקשיב לדבריו, בתנאי שלאחר מכן יבוא ויהיה אורחו בחג הממשמש ובא. החל האיש בספורו, כשקולו חנוק מרדמעות: שמי רחמים בודדי, בנו של הסוחר נסים מתושבי העיר סאלי. יצאתי מן העיר לפני פחמש עשרה שנה, כדי לנסות למצא את מזלי במדינת הים ולאסוף הון גדול. ה' הצליח את דרכי והצלחתי בעסקי, עד שעלה בידי לאסוף סך עצום שיכול היה לכלכל את משפחתי שנים ארפות. זכרתי את אשתי אשר הוכיח לי ה' ולאחר שנים ארפות של פרדה, החלטתי לשוב לביתי אל המנוחה ואל הנחלה. המרתי את כל רכושי בכסף מזומן, ועם מאות אלפי דינרי הזהב שהיו לי, רכשתי אוצר של אבנים יקרות ומרגליות נדירות, אותם שמרתי בתוך ארגז ברזל קטן. נפרדתי מחברי הסוחרים והפלגתי בספינת מפרשים כדי לשוב לעיר סאלי, עיר מולדתי ועיר מגורי, ושמחה גדולה היתה בלבי. בכל חדשי ההפלגה, שמרתי על התבה כבבת עיני ולא הסחתי דעתי לרגע מאוצרי הגדול. האנייה עשתה את דרכה במנוחה בים, לא ארעה סערה ולא חליתי במחלת הים, אלא הכל עבר בשלום ובשלווה. היום בבקר, עגנה האנייה בחוף וכשראיתי את מדינתי האהובה מרחוק, התחלתי לשמוח שמחה גדולה ואמרתי בלבי, מהיום והלאה אוכל לשבת במנוחה ואהנה מעמלי הגדול שטרחתי בקשוק חמש עשרה שנה. אך רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, אהה! ארע עמדי אסון כבד ועולמי חרב עלי. בשעה שירדתי מן הספינה, נשמטה התבה הקטנה מידי ונפלה הפימה ונתרד במצולות כמו אבן. כשראיתי את אסוני, חשכו עיני ודעתי כמעט נטרפה עלי. רציתי לקפץ אל הים כדי למצא את אוצרי, אך הנוסעים שסביבי עצרו בעדי והעבירו אותי אל היבשה. בכיתי וצעקתי, אך קולי היה פקול קורא במדבר וצעקותי היו לשוא. הנוסעים והנאספים נדו לי בראשם ורחמו עלי, אך נותרתי בעירום ובהסר כל. כל רכושי הרב, עליו טרחתי כה רבות, ירד לטמיון ואתו נגוזו כל חלומותי ותקוותי. נעשיתי עני מרוד ועני חשוב פמת, ועתה לקמה לי חיים? טוב מותי מחיי! כך סיים רחמים, ההלך השבור, את ספורו העגום, והרב נותר יושב כמאבן. מה יעשה עתה? הרי הבטיח לו בשבועה שהוא יסייע לו ויציאנו מצרתו, אך כיצד יעשה זאת? גם אם יתן לו את כל הון ביתו, לא יוכל להחזיר לו אפילו חלק מאבדתו. לפתע התנגר הרב וקרא להלך: "בוא יחד עמי אל חוף הים!" לא הבין ההלך מה רצונו של הרב, אך הלך בעקבותיו. בהגיעם אל החוף, בקש הרב מרחמים להראות לו את המקום בו טבעה בתפלה היקרה. הצביע ההלך על המקום המשער, והרב החל בתפלה חרישית. לפתע החל הים לגעש ולרעש. המים החלו לרתח עד שקצף עלה על פני הים, ופתאום החלו לצוף על פני המים כלים מפלים שונים שהיו גנוזים בקשוק שנים רבות בקרקעית הים. ההלך ראה לנגד עיניו אוצרות גדולים לאין ערוף מאוצרו האבוד, אך הרב הזהירו: "השומר לך פן תגע בחפץ שאינו שלך!" לפתע נדהם רחמים לראות את תבתו הקטנה והמפרכת שטה לה על פני המים ומתקרבת לרגליו, ויחד עמה שטה לה הנעל אותה אבד במהלך מעידתו על הספינה. בידיים רועדות ובפליאה עמקה, נטל ההלך את אוצרו האבוד, כשהוא צובט

להצטרף אל מזחלתו, והושיבו לידו כשהוא מרעיף עליו בדרך טללי נחם כדי להרגיעו מהסערה הגדולה, וכדי לשמחו אמר לו בדרך צחות: "הנה כעת מצינו תורה וגדלה במקום אחד" ... רק בעלות השחר, שב הרבי לביתו לאחר שזכה לקים שתי מצוות, פאשר שכר המצוה הראשונה היתה המצוה השנייה, ואולם הוא לא עלה על משכבו. הוא פנה מיד להטהר במקוה, ולאחר מכן התניב על משמרתו כדי ללמד את שעורו הקבוע בגמרא בשעה זו. (הגאון הקדוש מווישיוא)

בעת שישיב רבי נתן אדלר בעיר פּרנקפורט, העלילו הנוצרים בעגרה סמוכה עלילת שוא על היהודים, וגזרה נגזרה מטעם השלטון לגרש את כל היהודים שבמקום. שלחו ראשי הקהל אל רבי נתן אדלר, ובקשו ממנו לנסות להשתדל אצל שר העיר, כדי שיבטל את הגזרה הקשה. כשבאו השליחים לפרנקפורט, היה זה בערב שבת חנכה, ומפני קדשת השבת המתין רבי נתן עד יציאתה, פאשר השליחים מתארחים בביתו. באותה שבת, ירד שלג כבד שכסה את עין כל הארץ, ומסכנת היתה הנסיעה. ואולם רבי נתן לא שם לבו לשלג הגדול, ואמר שפאשר קהלת ישראל בצרה, אסור להחמיץ אף רגע. מיד עם יציאת השבת, יצא לדרך יחד עם תלמידו המבוק החת"ם סופר, על גבי עגלה הרתומה לסוס אחד. באמצע הדרך, עמדה העגלה מלכת. רגלי הסוס שקעו עמק בתוך השלג הרב, והוא התקשה לפסע אפלו פסיעה אחת. הלך העגלון אל הכפר הסמוך, כדי להביא משם צמד סוסים רעננים ולהוסיפם על הסוס העיף שלו. לפתע פתאום, ראה החת"ם סופר את רבו, קופץ מהעגלה ורוקד על גבי השלג, כשפניו קורנות משמחה. התמלא החת"ם סופר בתמהון לפשר הרקוד, ורבי נתן מהר להסביר לו: "האם אינך רואה? הרי העגלון הביא עמו שני שורים ומבקש הוא לרתם אותם יחד עם הסוס, ועלינו עכשו לצוות אותו שלא ירתם אותם יחד כדין התורה, 'לא תחרש בשור ובחמור יחדו'. והלא כל ימי הייתי מצטער, אימתי תבוא לידי מצות פלאי בהמה ואקיימה? הרי כל הימים יושב אני בפרנקפורט סגור בבית מדרשי, ומעולם לא עלה בידי לקיים מצות לא תעשה זו. ועכשו שבאה לידי מצוה כזו, לא אשמח? עין בעין רואה אני כי מצוה גוררת מצוה, ובשכר המצוה שאני נוסע להמליץ טוב על ישראל, זכני אלקים במצוה אחרת, מצות פלאים". (שרי המאה)

את עצמו אם הוא רואה נכוחה או חולם חלום תעתועים. בצעדים מתרוננים הלך רחמים יחד עם הרב, כדי להסב על שלחנו בחג הקרב ובא, ולבו מלא שמחה והודיה לה' על הנס אשר עשה עמו. גם הרב שמח שמחה יתרה, לאחר שזכה באורח פה נכסף לחג כמנהגו מימים ימימה, ושניהם הלכו יחד להתפלל בבית הכנסת ולאחר מכן הסבו לסעדת החג. במהלך הסעדה, ספר רחמים את קורותיו והביע את צערו על כך שלא שמע מאומה מאשתו, אותה השאיר לפני חמש עשרה שנים והוא אינו יודע מה עלה בגורלה. החל הרב לנחמו ודרך אגב שאלו על פרטי משפחתו ושם אשתו. לפתע קראה הרבנית: "גם לאשה הצנועה שמשמשת בעוזרת בביתנו, קוראים בשם אשתה, וגם היא ספרה לנו שבעלה נסע למדינת הים ומאז לא שמעה ממנו". לא ארכו הרגעים, וכוס האשר של רחמים התמלאה על גדותיה, פאשר נכגש שוב עם אשת נעוריו, אותה מצא בבית מארחו, שזכה לקיים מצוה נוספת, בעקבות מצות הכנסת האורחים אותה קיים. (שבת טיש א')

מצודתו של רבי מנחם מנדל מווישיוא, בנו של ה"אהבת ישראל" מוויז'ניץ, היתה פרושה על כל עיר רבנותו וגלילותיה. פעם, בליל חורף מקפיא, נסע לכפר בשם בישקויל, שם התקיימה אספת רבנים ועסקנים בעניני קדשי ישראל ובצור חומות הדת, והאספה הסתיימה בשעה מאחרת. מכיון שהקפיד מאד שלא לשנות את סדרי שעוריו תורתו בשיבה, החליט לחזור לוישיוא על אף השעה המאחרת, כדי שלא יפסיד את השעור. מכיון שהזדרז לשוב לביתו, החליט לנסע על מזחלת מיחדת שנוסעת על השלגים מעל הר הבישקויל, כדי שלא יאלץ לעשות דרכו סחור-סחור סביב החר, ובכך להכפיל ולשלוש את זמן הנסיעה. בהיותם על אם הדרך במעלה החר, הגיעו לאזניו ולאזני מלניו, קולות המשועים לעזרה. הורה הרבי לעגלון להתחקות אחר מקור הקול, ולאחר חפושים נתקלו במזחלת שהחליקה ממעלה החר והתהפכה. בפנים ישב העגלון עם שני ילדיו הקטנים שסבלו מהקד העי, והרבי מהר ופשט ללא הסוס את מעילו העליון והעניקו לעגלון, כדי שיחמם את עצמותיהם הקפואות של ילדיו, וזאת על אף שהכניס את עצמו לסכנה מחמת הצנה והקר הגדול. מצוה גוררת מצוה, וכאשר המשיכו בדרךכם במעלה החר, נתקלו במזחלת נוספת של גביר מקומי, שאף היא התהפכה בגלל מזג האויר הסוער. הציע הרבי לנגיד

ממלכה

שאלו פעם את רבי יעקב קרניץ המגיד מדבנא: "למדנו רבנו, הרי כל דרשותיו של מר אינן אלא לשם תוכחה, כדי ליסר את העם, להוכיחם על מעשיהם ולהשיב רבים מעון. מפני מה אפוא, נוטל הוא ממון על דרשותיו, ומדוע מבקש הוא שכר על מצות התוכחה?" חידך המגיד ואמר: "צאו וראו, אף הקב"ה לא לחנם הוא מיסר" ...

רבי איזיל חריף, שמש פרבה של העיר סלונים, אולם מכיון שסבל ממחלת הקצרת שהציקה לו הרבה, היה שוהה מחוץ לעיר בחדשי הקיץ, יוצא מסלונים לאחר חג השבעות וחוזר אליה לקראת הימים הנוראים. בדרך כלל היה שוהה בעיר וילנא, שם היה מדפיס את ספריו ועומד על המלאכה מקרוב. פעם שאלוהו בוילנא: "מר כאן ומשפרתו בסלונים?" והשיב בחייד: "האמת היא שיש מצוה לגרש אותי מסלונים, מפני שאין אני שוהה בה בכל ימות השנה. אולם ראשי הקהל חוששים ממצוה זו, מפני שהרי מצוה גוררת מצוה, וחוששים הם מהמצוה הנגזרת, ובינתיים אני נהנה" ...

ספרו פעם לרבי פינחס מקוריץ, על אדם פלוני, שכל ימיו הוא עושה מצות וחסדים, אך הוא מתפאר בהם ודורש לקבל שכרו על מעשיו הטובים בעולם הזה, ואף יותר מכה, בשעה שהוא מתפלל הוא תמיד מבקש לזכות להגיע אל הדרגה הגבוהה של רוח-הקודש. חידך רבי פינחס ואמר: "דוע הוא שתפלה עושה מצוה, ובדין הוא שאותו אדם יטל שכרו לפחות כדי מחצית על מעשיו הטובים. נמצא אפוא שהתקבלה תפלתו לחציה, זוכה הוא אמנם לרוח, אבל לא לקדש" ...

אֵלֶּזְנֹת

הס"ד, ז' אב תשס"א

לְשִׁמְעַתְּךָ עִבְרִית

פְּרֶשֶׁת פִּינְחָס

ואמר: אם יראה לי מר מקור מפרש בתורה הקדושה, לדברי המשנה 'אל תרבה שיחה עם האשה' אקבל פנים מכ"ת.

לשמע דבריו הללו, שקע הרה"ק מדינוב ברעיונותיו, והרהר רבוע שעה, ואחר כך פתח את פיו הקדוש ואמר: בתורתנו הקדושה מציינו שתי טאלות האחת, ששאלו בנות צלפחד את משה רבנו ע"ה. והשניה, היא השאלה ששאלו אותו הטמאים, ובתשובתו של משה רבנו ע"ה אנו מוצאים שלטמאים השיב: 'עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם' (במדבר ט ח), ואלו לבנות צלפחד לא אמר את הדברים הללו, כי אם נאמר (שם כז ה) 'ויקרב משה את משפטן לפני ה', ולבנות צלפחד לא אמר מאומה, ולמה לא אמר גם להם כמו שאמר לטמאים 'עמדו ואשמעה', אלא על כרחך מכאן ראיה שלא להרבות שיחה עם האשה, ומהאי טעמא גם לא רצה משה רבנו ע"ה להרבות דברים שלא לצורך.

לאחר ששמע הגאון מלובוב את המקור הנפלא הזה, נחה דעתו, ואמר להרה"ק מדינוב: "יישר כח" (היכל ישראל, גפן ישראל על מסכת אבות).

ואכן כך כתב הרה"ק מדינוב בספרו 'אגרא דכלה' (פרשת בהעלותך): 'ויאמר אליהם משה עמדו וכו'. לכאורה תבת 'אליהם' מיתר לגמרי, אך הוא זהו בבנות צלפחד לא השיב להם דבר עד שהקריב את משפטן, ולהם לא השיב כלום, ובכאן השיב 'עמדו ואשמעה' וכו', כי קיים בעצמו מה שאמרו רז"ל אל תרבה שיחה וכו' (אבות פ"א מ"ה) בדבר שאינו מן ההכרח לא השיב. וז"ש בכאן 'ויאמר אליהם' דיק 'עמדו' וכו', כי בכאן אין אסור אל תרבה מה שאין כן בבנות צלפחד.

(ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

'לפניה' שהוא פה העמל בתורה שבו שוכן חצי שמו יתברך, 'משפחת הפוני', פרוש, צריך לפנות מפיו כל חוץ מהגות בתורה ובוהו נכללים חלק אחד מהמ"ח מעלות שהם במעוט שיחה במעוט שחוק במעוט תענוג וכדומה להם שבענף המותרות.

אל תרבה שיחה עם האשה

ויקרב משה את משפטן לפני ה' (כו, ה).

ספר החסיד המפלג רבי יוסלי מלובוב, פי הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זיע"א, בעל מחבר ספר הקדוש 'בני יששכר', בעת היותו אב"ד ריביטיש, בא פעם לעיר לבוב לבקר את הגאון המפרסם מוה"ר יעקב אורנשטיין זצ"ל, בעל שו"ת 'ישועות יעקב'. ובשעת שיחתם באה לפני הגאון האב"ד דלבוב עלמה אחת, כדי לשאל שאלה. הגאון מלובוב התענין אודות פרטי השאלה, ואחר כך פסק לה מה שפסק, והעלמה הלכה לה לדרכה.

לאחר שהלכה מלפניהם, העיר הרה"ק בעל 'בני יששכר' להרב מלובוב: השאלה האחרונה ששאל מר את הנערה, לא היתה מעין השאלה, והיתה שלא לצורך, והתפון להעיר לו שהרבה שיחה עם אשה שלא לצורך.

לשמע הערתו של הגאון מדינוב חלשה דעתו של הרב מלובוב, נתפרכמו פניו מכאב, וידם. בראות הגה"ק מדינוב כי חלשה דעתו של הרב מלובוב, התחיל לפייסו בדברים, אולם הגאון מלובוב לא נענה לו, ולא רצה להתפייס, והמשיך לשבת באלם ודמיה. מובן שהתאמץ ביתר שאת לרצות את הרב המרא דאתרא, ולהעביר ממנו חלישות דעתו.

לאחר שראה הגאון אב"ד דלבוב כיצד הרה"ק מדינוב מרבה להפציר בו, נענה

מעוט שיחה

לפנה משפחת הפוני (כו, כג).

כדי להמחיש ערך של מלים, היה החפץ חיים זיע"א נותן משלים שונים. פעם נפגש החפץ חיים בעיר מוסקבה עם אחד הנדיבים הידועים ונכנס אתו בשיחה בענינים שונים. חתנו ר' צבי שלמה אותו, נסח באותו זמן מברק דחוף, וכרגיל עשה כל המאמצים לצמצם במספר המלים כדי לחסוך בהוצאות התשלום. תוך השיחה עם הנדיב, הרגיש החפץ חיים שעלולים לבוא לידי דבור שיש בו משום לשון הרע, והעיר מיד: ראו נא כמה מדקדקים האנשים בנסוח מברק וסופרים כל מלה ומלה, ולמה, משום שהם יודעים שכל מלה עולה להם בכסף, ואם בעינינים הנוגעים למזון בלבד מדקדקים כך הבריות, כמה יש לדקדק ולספור כל מלה אם זה נוגע לאסורים חמורים ופוגע גם בהפסדי ממונות וגם בדיני נפשות (תנועת המוסר) ח"ד עמוד 144).

על הפסוק (במדבר כו כג): 'לפנה משפחת הפוני', כתב רבנו האור החיים הקדוש זיע"א: יש להעיר למה הוסיף אות שאינה נמנית מאותיות השם שהיה לו לומר 'משפחת הפוני', אלא רמז לשאר מעלות המנויים שם במ"ח שהם מעוט שיחה מעוט שחוק, ושאר הענפים הדומים לאלו, והוא אמרו 'לפנה משפחת הפוני', פרוש, פנה הוא לשון פה... ואמרו 'משפחת הפוני', פרוש, שצריך לפנותו ממוותרות המרגשות גם מהשחוק ומדברים בטלים כי הם מונעים קיום התורה באדם. ומצאתי לחסידי ישראל שכתבו, כי פה של לומדי תורה דינו ככלי שרת אשר ישרתו גם בקדש, כי אין קדשה כקדשת התורה ולזה אסור לדבר בו אפלו דברי חל הגם שאין בהם דברים האסורים. והוא מה שרמז במאמר

חידון אֵלֶּזְנֹת - נושא פרסים על איזו קבוצת אנשים נאמר בפרשה זו שהם "לא מתו"?

פתרון החידה - פרשת מצורע:

ש. איזו ארץ מוזכרת בפרשה זו?

ת. בפרשה זו מוזכרת ארץ כנען - צרעת הבתים יכולה להופיע אך ורק בארץ כנען (ויקרא יד לד).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת מצורע:

ה' שמחה קרויור מבני ברק.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

לא נבס"ק אתג השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

ווארט על הפרשה פנינים יקרים לפרשת מטות.

לא יזל דברו ככל היצא מפיו יעשה

אדם שלא מחלל דיבורו - ככל היוצא מפיו יעשה הקב"ה. ומעשה ברבי ישראל מרוז'ין זיע"א, שבדרשתו אמר שאדם שיעשה במשך ארבעים יום תעניות דיבור - יזכה לגילוי אליהו הנביא. היו שם שני בעלי בתים שהחליטו לעמוד בכור המבחן כדי לזכות לראות את אליהו הנביא. ואכן, ארבעים יום תמימים לא הוציאו שום דיבור מפייהם, ואפילו החמירו ושמו מסמרים בנעליים ועשו קצת גלגולי שלג. ביום הארבעים השאירו את דלת הבית פתוחה לרווחה, כדי שאליהו הנביא לא יטרח. אבל אליהו לא הגיע אליהם כלל וכלל.

הצטערו צער גדול, הלכו לרבי ישראל מרוז'ין, וסיפרו לו את העניין. הרב לקח אותם לחלון ביתו והראה להם את הסוס בחצרו. אמר להם 'תראו את הסוס איך שהוא מתחפר בשלג, וגם יש לו מסמרים בנעליים, וכל ימיו בתענית דיבור - ולא זכה לגילוי אליהו הנביא. רק לשתוק - את זה גם הסוס יודע לעשות. כשאמרתי לשתוק התכוונתי לשתוק מדברי חול, ולדבר דברי תורה ותפילה בלבד במשך ארבעים יום. כך זוכים לגילוי אליהו הנביא!'

הדבר תורה לעילוי נשמת: משה בן יוכבד, יעקב בן כוכבה קאסאנש בת דגישו, אורה בת יוכבד ע"ה

רב מכר!

**חוברת הבדיחות
והפתגמים חלק 5
במחיר מצחיק של 10 ₪
ניתן לקנות את החוברת
במקוד המרכזי
רחוב דוד 9 ירושלים
0534-135-183**

מילתא דבדיחותא

וואוווווו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

1. בטיסה אחת קרתה תקלה קריטית והטייס הורה לדיילים להכין את הנוסעים לנחיתת חרום כעבור מספר דקות שאל הטייס את הדייל הראשי "נו איך מצב של הנוסעים? כולם מוכנים?" השיב לו הדייל: "בערך כולם יושבים למעט עורך דין אחד שעדיין מחלק להם כרטיסי ביקור".....
2. אמא שלחה את בנה לקנות חבילת גפרורים ריקה שאלה אותו האם לפשר הדבר שהוא הביא את זה ריק אז הוא ענה שהוא בדק את הגפרורים אם הם טובים.....

וואוווווו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

מילתא דבדיחותא

3. איזה שנורע'ר שהלך כל לילה בחתונות, לפשוט את ידיו, ראו אותו לילה אחת שהתחיל לפשוט את שני ידיו בבת אחת! שאלו אותו, ר' זעליג, למה התחלת לפשוט את שני הידיים?!? ענה ר' זעליג: פשוט מאוד, ראיתי שזה ביזנעס טוב, החלטתי לפתוח עוד סניף.....

4. פעם איש ראה שטר של חמישים דולר על הרצפה ועל יד זה ראה פתק אתה רוצה עוד תחפור עוד. חפר חפר ומצא שטר של מאה דולר ועל יד זה ראה פתק אתה רוצה עוד תמשיך לחפור חפר האיש וראה עוד שטר של מאה דולר וראה ליד זה פתק בוא נראה אותך יוצא מכאן.....
וואוואוואו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

5. אדם נוסע במונית הוא רצה לשאול משהו את הנהג אז הוא טפח בקלות על השכם של הנהג אבל הנהג נתן צרחה איומה איבד שליטה על המונית כמעט נכנס לתוך הקיר ועצר סנטימטר מהקיר כמה דקות היה שקט במונית ואז פנה הנהג ואמר לו "בבקשה אף פעם אל תעשה את זה אני כמעט התעלפתי" הנוסע היה בהלם התנצל ואמר "אני לא ידעתי שטפיחה על השכם יכולה לעשות כזה דבר" הנהג השיב "זו לא השמתך היום זה היום הראשון שאני נהג מונית במשך 25 שנה אני נהג ברכב של חברה קדישא".....
וואוואוואו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

6. איזה משפחה של מצחיקים גרים בקומה תשע אז הבן צועק לאמא שלו מלמטה: "אמא שכחתי את הפלפון למעלה" אז האבא שלו שמע זאת מיד הוא זרק את הפלפון מלמעלה וזרק למטה אשתו אומרת לו: "מה אתה עושה" אמר לה האבא: "אל תדאגי שמתו אותו על מצב טיסה".....
7. מדוע שוטרי תנועה הם אנשים הכי חזקים בעולם? כי הם עוצרים באצבע קטנה אפילו משאית ענקית.....
וואוואוואו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

8. אדם שואל את חברו "איך היתה הנהיגה הראשונה שלך" עונה לו החבר "אתה רוצה לשמוע את זה ממני או לקרוא מחר בעיתון".....
9. בשבת האחרונה היה שבת חיזוק לחילונים בהבדלה הרב בירך על בשמים 'שהכל' כל האנשים התפלאו וכי הרב לא יודע מה מברכים על בשמים לימד עליו זכות אחד ממקורביו שיש לו על מה לסמוך ב'פיטום הקטורת' נאמר בפרוש: 'שהקול' יפה לבשמים.....

**חדש! חוברת הבדיחות משמח חתן וכלה חלק 3 במחיר מצחיק של 5 ₪
ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים: רחוב דוד 9 שכונת הבוכרים.**

עוד פרטים: 0534-135-183.

כמו כן ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים:

ספר הבדיחות - 50 ₪, חוברת הבדיחות חתן וכלה חלקים 1 + 2 - 10 ₪

חוברת הבדיחות לחג פסח - 5 ₪, חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 ₪.

שימו לב: חוברות הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - וחוברת הבדיחות חלק 5 אין בספר.....

מילתא דבדיהותא

10. סקרן הלך ברחוב ומרחוק הוא רואה התקהלות של הרבה אנשים הוא רץ למקום עם המצלמה שלו כדי לראות מה קרה אבל הוא לא מצליח לראות כלום בגלל כמות האנשים אז הוא החליט לשקר על כולם ואמר לאנשים "אני הבן של הנפגע" זה הלך לו וכולם פינו לו את המעבר הוא מגיע לנקודה של התאונה הוא רואה שהנפגע הוא בסך הכל סוס.....

וואוואוואו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

11. המורה: אני מאוד ממליצה על לימוד אנגלית, מיליוני אנשים בעולם מדברים אותה. התלמיד: נו וזה לדעתך לא מספיק?.....

12. לא לשכוח להוציא את האוכל מהתיקים של הילדים עוד חודש תודו לנו בלי סוף.....

מחפשים את העלון בכל מקום, אך לא מוצאים???

מהיום זה יותר קל!!!! ניתן לקבל את הגיליון במייל: a05832349@gmail.com

או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה. שע"י דפוס ספיד

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה-9 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום ע"י המערכת:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1.	6. חג פורים.
2. לא נפסיק את השמחה חלק 2.	7. חג פסח.
3. לא נפסיק את השמחה חלק 3.	8. משמח חתן וכלה חלק 1.
4. לא נפסיק את השמחה חלק 4.	9. משמח חתן וכלה חלק 2.
5. חגי תשרי.	ועוד הרבה הוספות, בדיחות על חנוכה וכדו'
- כל זווה בספר אחד 228 עמודים, 1,500 בדיחות, עם הרבה בדיחות חדשות ונוספות שלא היו בחוברות.

מחיר הספר 50 ₪!

המכירה נמצאת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים ||| אך ורק בתיאום מראש!

וממשיכים עם המבצע של המשלוח ללא עלות כלל בשכונות בירושלים (תוך 72 שעות משעת ההזמנה):

בשכונות כדלהלן בלבד: סנהדריה, סנהדריה המורחבת, רמת אשכול, בר-אילן, גוש 80, עזרת תורה, שמואל הנביא, ארזי הבירה מעלות דפנה, גאולה, מקור ברוך, קרית צאנז, בעלזא, בית ישראל, מאה שערים, סרוצקין, רוממה, שיכון חב"ד, גני גאולה, זכרון משה, מוסררה.

עוד פרטים ולהזמנות: 0534-135-183.

חידות!

ניתן לשלוח תשובות למייל של המערכת, או למערכת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים.
ולהכניס בת.ד. ע"ש 'לא נפסיק את השמחה' עד ליום שלישי ב' אב!
(לא לשכוח לשלוח את הפרטים שלכם להגרלה, שאלה אחת רשות!)

אחד מכל 5 שולחים זוכה.

בחוברת משמח חתן וכלה חלק 1 + חלק 2.

(שהודפס לראשונה בחודש האחרון בעלות של 10 ₪ ניתן לקנות את החוברת וכן את שאר החוברות בכתובת הנ"ל)

המדור החידות בחסות:

חוברת הבדיחות!

משמח חתן וכלה חלק 1, וחלק 2

בחוברת אחת. 207 בדיחות. 10 ₪.

מותאם מאוד לשבת חתן ושבע ברכות.

ניתן לקנות את החוברת:

וכן את חוברת הבדיחות חלק 5 במחיר מצחיק של 10 ₪

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים

(ליד דואר ישראל, פינת רחוב יחזקאל)

0534-135-183

חידות לפרשת פנחס!

1. אות הנקודה מעליה?

2. מילה בת חמש הברות?

3. פסוק שלם שלכל מילותיו מסתיימות באות מ'?

4. את שמותיהם של 3 מספרי התנ"ך?

חידות לפרשת מטות!

5. פסוק שמתחיל ומסתיים באות נ'?

6. שמונה מילים רצופות שמתחילות באות ו'?

7. את שמותיהן של שתיים ממסכתות הש"ס?

שימו לב: אחד מכל חמש ששולחים זוכה!

וואוווווו כמה תגובות קיבלנו במערכת על הגיליון של הצבא.....

ואלה יעמדו על הברכה!

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת!

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה,

בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות שוטנשטיין וטוש"ע

054-844-8683

או בקו המידע: 02-5907438

רחוב אבינועם ילין 13.

מול בית המדרש סטמאר

ימים ראשון, שלישי, חמישי.

ראשון: 14:00 – 14:30.

שלישי: 18:00 – 18:45.

חמישי: 15:00 – 15:30.

קו המגיד כל המגידים בקו 023139348

בשלוחה 0 כל המגידים

בשלוחה 50 לחזור לשיעור האחרון

הרב ליאור גלזר - 01

הרב אייל עמרמי - 04

הרב שלמה משה עמר - 05

ועוד 30 מגידים.

פרסם ותתפרסם.

פרסום בעלון החל מ- 10 ₪

העלון מופץ ב- 8,000 עותקים

0534-135-183

לארגון: "ושנתם לבניך"

דרושים: גמרות עם ביאור.

בעיקר ושנתם כריכה רכה - כדי שהסט יושלם

נשמח מאוד לקבלם במספר: 058-3249966

לא נבס"ק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

דברים מיוחדים שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו

בעקבות פניות רבות, חוזרות ונשנות, למערכת להוציא עלון בדיחות גם על מה שקשור לתקופה ולעשות מזה דברים מצחיקים.

וב"ה העלון כולל בתוכו בדיחות מצחיקים מהתקופה האחרונה וזאת למודעי שאין מוקדם ומאוחר בבדיחות והכל כדי לעלות לכם חיוך על הפנים. ובעזרת השם שתמיד תהיו שמחים ומאושרים.

בברכת השמחה, שר השמחה: מאיר פנחסי.

ובהזדמנות זו נבקש מכל מי שרוצה לשלוח בדיחות למערכת, ניתן לשלוח דרך המייל בלבד!
a05832349@gmail.com

רב המכר!

**חוברת הבדיחות
והפתגמים חלק 5
במחיר מצחיק של 10 ₪
ניתן לקנות את החוברת
במקוד המרכזי
רחוב דוד 9 ירושלים
0534-135-183**

מילתא דבדיחותא

1. דיונים בכוללים אם בג"ץ מבטל את הגזירה של התקציבים, למי הולך כל הכסף שאספו באמריקה.....
2. לא הבנתי למה לשחרר את מנהל שיפא בגלל חוסר מקום. הוא מנהל בית חולים, פשוט תשימו אותו על מיטה במסדרון.....
3. כל כך הרב פעמים ישראל חיסלה את מחומד דף שאפשר להתחיל לקרוא לזה הדף היומי.....
4. ביידן צריך ללכת. פיזית, זה בריא.....
5. היה לי מאוד מוזר אם היארצייט של דף וטרמפ היה באותו יום.....

מילתא דבדיחותא

6. חמאס: אנו פותחים דף חדש!.....
7. ככל הנראה בתגובה לידי הכטב"מ ישראל תפתח בית חולים לילדי החותים.....
8. ההבדל בין השמאלנים לפלאפון שאצל פלאפון הקליטה עוד תחזור מתישהו.....
9. המצב כעת בארה"ב:
2 מעומדים לנשיאות
אחד לא שומע, ואחד לא מבין.....
9. ביידן יגיע לביקור בישראל, יפגש עם נציגי 'יד שרה'.....
10. בעיריית תל אביב דורשים מצה"ל לאתר באופן מידי את מפעיל הכטב"מ בכדי למסור לו דו"ח חנייה.....

ניתן להשיג את העלון במייל: a05832349@gmail.com

או במוסף 'מתוקים' בחוברת טועמיה.

11. מקווה שהלכתם לעבודה היום כי אנחנו צריכים לממן עורכי דין למחבלים.....
12. לא הבנתי, יש מבצע חיסול 1+1+1?? מה נסגר עם כל החיסולים??.....
13. צוות המחפשים של מוחמד דף לא מוצא את ידיו ורגליו.....
14. תל אביבים: זהו ואז הכטמ"ב התפוצץ
תושבים בצפון: חמודים איך הם מתרגשים.
הכטב"מ הראשון הכי מיוחד, זוכרים את זה לכל החיים.....
15. תל אביבים שמעוניינים לבוא להתארח בצפון דברו איתי כל הצימרים פה פנויים.....
16. 23. שימו לב: עד 1970 לא קבלנו סיוע אמריקאי, וניצחנו.
מ-1970 התחלנו לקבל סיוע אמריקאי ולא ניצחנו אף פעם.....
17. הטייס שלנו חברה'מן הוא הפציץ מקודם בתימן.....

**חדש! חוברת הבדיחות משמח חתן וכלה חלק 3 במחיר מצחיק של 5 ש"ח
ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים: רחוב דוד 9 שכונת הבוכרים.**

עוד פרטים: 0534-135-183.

כמו כן ניתן לקנות במכירה המרכזית בירושלים:

ספר הבדיחות - 50 ש"ח, חוברת הבדיחות חתן וכלה חלקים 1 + 2 - 10 ש"ח

חוברת הבדיחות לחג פסח - 5 ש"ח, חוברת הבדיחות חלק 5 - 10 ש"ח.

שימו לב: חוברות הבדיחות חתן וכלה חלק 3 - וחוברת הבדיחות חלק 5 אין בספר.....

מילתא דבדיהותא

18. תושבי ת"א מוזמנים להתארח אצל תושבי הדרום שמתארחים אצל תושבי הצפון שמתארחים אצל תושבי אילת שהתפנו למרכז.....
19. זירת החדשות: דיווח ראשוני הופעל מזגן בראש העין לא להפיץ כרגע זו רק שמועה נעדכן בהמשך.....
20. לידיעת פקידי האוצר: כל פעם שאתם מעלים מס, גם אני מעלים מס.....
21. נהג המכתזית שהואשם בהתזת מים על אנרכיסטית ובכך גרם לה פגיעה בעין, טוען להגנתו כי האשה היתה עם כיסוי ראש, מה שגרם לו לחשוב בטעות שהיא חרדית.....
22. הדבר הכי טוב שביידן יכול לעשות זה ללכת. פשוט ללכת. זה טוב לו וטוב למשפחתו וטוב לאמריקה כולה. שיילך, לפחות חצי שעה ביום, חמישה ימים בשבוע.....
23. למה תמיד מכריזים "אזעקה צבע אדום", כאילו יש גם אזעקות בצבע אחר?.....
24. בגלל המצב הקשה, "מוקד הישועות" מכריז על מבצע ישועות חסר תקדים: שתי ישועות במחיר ישועה אחת.....
25. כשבמודעות הנופש לבין הזמנים מתחילים לכתוב "נותרו חדרים אחרונים", סימן שאנשים כבר מתחילים להזמין את החדרים הראשונים.....

26. לי אישית אין בעיה עם זה שהעזתים הולכים לים, יותר מפריע לי החלק שהם יוצאים ממנו.....

27. במשטרה אומרים שהם לא יכולים לעצור את המפגינים האנרכיסטים בקפלן כמו שהמשטרה באמריקה עצרה את המפגינים בקמפוסים, משום שישראל היא מדינה דמוקרטית.....

28. חמישה מחוסלים בתקיפה באיזור בית הקברות ברפיח. דובר צה"ל: הם כבר היו ליד בית הקברות, אז כמחווה הומניטרית, החלטנו לחסוך להם את הדרך הביתה.....

עזבו אותכם מבדיחות זה הדבר האמיתי.

גמ"ח דרכי חיים

להשאלת גמרות שוטנשטיין וטור שו"ע
הגמ"ח בב"ח: השאלת גמרות מהדורות שוטנשטיין בבלי וירושלמי, וטור שולחן טיור.
רחוב אבינועם ילון 11 ירושלים (ליד בית המדרש קרלין, מול בית המדרש סטנאר)

אחים יקרים!

אנחנו בגמ"ח דרכי חיים - הגמ"ח המרכזי להשאלת גמרות שוטנשטיין בבלי וירושלמי וטור שולחן ערוך בירושלים ובכל ערי הארץ.

לאחרונה, התרבו הלומדים, בלי עין הרע, ועשרות אברכים וכלל ציבור העמך מבקשים ללמוד, טור שולחן ערוך, או דף היומי, או ללמוד מסכתות אחרים ולסיימם.

לצערנו, לגמ"ח אין את כל התקצוב להביא גמרות ירושלמי, וטור שיסיפק לכל האברכים, ולכלל האג"ש כאן בעיר הקודש ירושלים.

על כן אנחנו מבקשים מכל מי שנדבה רוחו, לקיים את הפסוק בתהילים: **"וצדקתו עומדת לעד"** זה הקונה ספרים ומשאלין לאחרים, לבוא לעזרת ה' בגיבורים, ולתרום ולהשתתף בסכום כל שהוא, למען יגדיל תורה ויאדיר.

אפשר לתרום ולהשתתף במוקד: רחוב אבינועם ילון 11 ירושלים.
(מול בית המדרש סטנאר, ליד בית המדרש קרלין).

עוד פרטים: 054-844-8683

עלות גמרא ירושלמי מהדורת שוטנשטיין = 120 ₪

שמות התורמים והנדיבים יונצחו בספרים.

מילתא דבדיחותא

29. אם היו שואלים אותי, אני הייתי אומר ששעון הקיץ צריך להיות שהלילה יתחיל מהבוקר עד הערב שאז אנשים יישנו בבית במזגנים ובערב אנשים יקומו ויפנו איש לעסקיו עד למחרת בבוקר שאז שוב יילכו לישון.....

30. יחידה צבאית נתקעה בשטח תקופה ארוכה בלי אספקה של בגדים נקיים. בוקר אחד נכנס המפקד ומודיע לחיילים: יש לי בשורה טובה ובשורה רעה. הבשורה הטובה: היום מחליפים גרביים, הבשורה הרעה: את הגרביים תחליפו אחד עם השני.....

31. במערכת הביטחון מסבירים מדוע חיברו את עזה לחשמל כי א"א לשחרר את מנהל בית חולים לבניין חשוך בלי מזגן, אין לזה צורה.....

32. תושב הצפון לאנרכיסט: "למה אתם ככה מתנהגים ומפלגים את העם, ומשחקים לידיים של האוייב? כל הצפון בוער, אין חיים בצפון, והדרום בכלל בבלאגן לא נורמלי, אולי מספיק לפלג ולהסית בתוך העם?" האנרכיסט עונה: "צפון???" לא יודע על מה אתה מדבר... בצפון תל אביב הכל כרגיל... והדרום? את דרום תל אביב מזמן העברנו לסודנים ולאריתראים... כך שהוא לא מעניין אותנו....."

בשורות טובות ישועות ונחמות שלכם שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו.....

דבר כזה בתולדות השמחה לא היה מעולם!

כל ה- 9 חוברות הבדיחות שיצאו עד היום ע"י המערכת:

1. לא נפסיק את השמחה חלק 1.
 2. לא נפסיק את השמחה חלק 2.
 3. לא נפסיק את השמחה חלק 3.
 4. לא נפסיק את השמחה חלק 4.
 5. חגי תשרי.
 6. חג פורים.
 7. חג פסח.
 8. משמח חתן וכלה חלק 1.
 9. משמח חתן וכלה חלק 2.
- ועוד הרבה הוספות, בדיחות על חנוכה וכדו'
כל זווה בספר אחד 228 עמודים, 1,500 בדיחות, עם הרבה בדיחות חדשות ונוספות שלא היו בחוברות.

מחיר הספר 50 ₪!

המכירה נמצאת ברחוב: דוד 9 שכונת הבוכרים ירושלים, אך ורק בתיאום מראש!

התקשרו עכשיו: 0534-135-183

עם הגאון רבי יחזקאל זילברשטיין שליט"א

הסיון משיבת הברכה

הרב אהרן הכהן אהרן חיים מליץ

הרב יוסף חיים וויזניץ

הרב שבתאי אסתר

הרב מרדכי אהרן אשכנזי

הרב שאול טנגוי

הרב יעקב נחמל שטיינבוך

הרב יוסף אהרן אשכנזי

"שבעה קבשים" (במדבר כ"ח, כ"ז)

מריחה שגרמה למיתת הקבשים.

סחורה בהקפה, ושמעון השיב בבטחון שהוא אכן עשיר. על פי עצתו ראובן מכר לאותו סוחר בהקפה, ואחר כך התברר ש... האיש עני מרוד, ואין לו אפשרות לשלם בעבור הסחורה. נשאלת השאלה: האם ראובן ראשי לתבע את שמעון על ההפסד שנגרם מחמת עצתו הרעה?

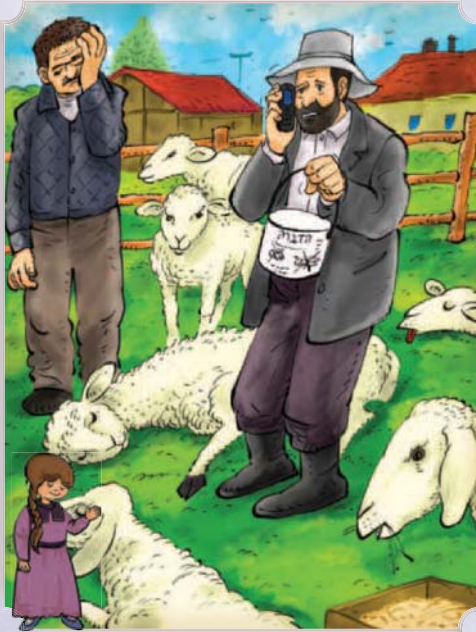
ובכן, אם ראובן הודיע לשמעון כי הוא סומך על תשובתו, ועל פיו הוא מוציא את כספו, או שהנסבות מוכיחות שהוא סומך אך ורק על עצתו - הרי שמעון חייב לשלם לראובן את ההזק שנגרם לו מחמתו (ראה שו"ע ה"מ ס"ו ש"ס וקש"ף שם).

לאור זאת, היה מקום לטען שגם בעניינינו, במסירת התכשיר לפועל הישמעאלי, חיים אשר כביכול למרח את החמר על הקבשים, כפי הרגילות בכל שנה, והרי שעל ידי מעשיו נגרם ההפסד לאליעזר, ולכן לכאורה יש לחיבו לשלם בעבור ההפסד.

אולם למעשה נראה שרב המרחק בין הנדון לראיה; חייב התשלום בעבור עצתו שאינה הוגנת שיך דוקא באופן שעל ידי העצתו הרעה יגרם בהכרח הפסד לשואל והמאב מגידו כ"ב וקא" - הזק והאיין. אבל בעניינינו, חיים המוכר מסר לפועל תכשיר טוב וראוי לשמוש, כשעל גביו היה נקוב באופן ברור כיצד יש להשתמש בו וכיצד לא, והאחריות על שמוש לא נכונ אינה אחריותו של חיים, כי הוא לא היה אמור להעלות על דעתו שהקונה אינו יודע לקרא, ושהוא עצמו ישתמש לכדו בחמר מבלי שבעל הבית יראה את התכשיר וישגיח על מעשיו... ולכן מן הדין לא נתן להוציא ממון מחיים.

לסכום: יש לפטר את חיים מלשלם לאליעזר על הפסדו.

כלפי חיים, "שכן היה עליך להודיע לערבי שמדבר בחמר חדש שאין למרחו על הקבשים, והיית צריך להשש שהפועל ינהג בתכשיר כפי שהוא רגיל להשתמש בו כל שנה...".

כנגדו טוען חיים: "אני מסרתי לקונה חמר מצין שעליו נכתב באופן בולט וברור שאין למרחו על הקבשים, כך שאיני אחראי על הנזק שנגרם... עם מי הדין?"

תשובה:

הבה נדון: ראובן נטל עצתו מחברו שמעון על דבר מה, למשל: הוא שאל את שמעון אם סוחר פלוני עשיר הוא ונתן לסמך עליו ולמכר לו

אליעזר הנו בעל עדר גדול של קבשים בצפון הארץ. בכל עונת חרף, במשך חדש אחד בשנה, קימת סכנה שחרק מסוים יזיק לקבשים ויגרום למותם. אליעזר רגיל לקנות מדי שנה חמר מיוחד, שאותו מורחים על הקבשים וכן "מחפסים" אותם מפני חרקה המזיק.

לקראת העונה שבה מופיע החרק, שלח אליעזר כהרגלו את הפועל הערבי שהוא מעסיק לחנותו של חיים, כדי לקנות את החמר ולמרח אותו על הקבשים. הפועל קנה את החמר ומרח אותו על כל הקבשים.

למחרת בבקר הודיעו אליעזר לגלות כי חמשה קבשים מתו! הוא התקשר לאלתר אל חיים, וכאשר הלה שמע על אפן השמוש בתכשיר הודיע וקרא: "הפועל מרח את החמר על הקבשים? הרי על גבי אריות התכשיר המסוים הזה נכתב באותיות אדמות גדולות, כי יש להזהר שלא למרחו על הקבשים, אלא רק לפזרו על הקרקע סמוך לקבשים!"

הפועל הערבי לא ידע קרא וכתב בעברית, וחשב לתמו שמדבר בחמר וזה לזה שפרש בשנים עברו, ולכן מרחו על הקבשים...

כעת נאלץ אליעזר לקנות חמר חטוי מיוחד בשוי אלפי שקלים, כדי לרחץ את כל הקבשים ולהציל את עדרו... למרבה הצער, מחמת הרחיצה בתקופה הקרה חלו שני קבשים נוספים ומתו...

עכשו תובע אליעזר את חיים לשלם לו את מלוא הפסדיו; את שוים של שבעת הקבשים שמתו, את דמי תכשיר החסון שמסר חיים לערבי, וכן את שוי חמר החטוי שנצרך להצלת הקבשים מנזקי החמר המסוים...

"אמתה הוא האחראי להפסד הרב", טען אליעזר

שירים חסידים

כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתגנה ולו יעקב עד עולם. לך אתה את הארץ הזאת. וברך כל מיני תבואתה לטובה ותן ברכה על פני האדמה. כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו שיוח, ספרו עזו, פארוהו צבאיו, קדושהו, רוקמותו. רון שיר ושבח, חוקם תהלות תפארתו.

כמהל נקמתה בדרך מעלה: מראה כהן. כבדקום היוצאים מויו תהיות: מראה כהן. כגדל גרילים בארבע קצוות: מראה כהן. כדמות הקשת בתוך העגן: מראה כהן. אמת מוח נהדר היה כהן גדול, כבאתו מכית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע.

והיום עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן. יהי החדש הזה. כנבואת אבי תזוה. וישמע בבית זה. קול ששון וקול שמחה. יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם. כי השביע נפש שקטה, ונפש רעבה מלא טוב. יחד יהוה, כולם קדושה לך ושלשו. ימים על ימי מלך חסידך שנותיו כמו דר ודר. וערב נא שיהי עליך, כי נפש תערג אליך.

כמהל נקמתה בדרך מעלה: מראה כהן. כבדקום היוצאים מויו תהיות: מראה כהן. כגדל גרילים בארבע קצוות: מראה כהן. כדמות הקשת בתוך העגן: מראה כהן. אמת מוח נהדר היה כהן גדול, כבאתו מכית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע.

כמהל נקמתה בדרך מעלה: מראה כהן. כבדקום היוצאים מויו תהיות: מראה כהן. כגדל גרילים בארבע קצוות: מראה כהן. כדמות הקשת בתוך העגן: מראה כהן. אמת מוח נהדר היה כהן גדול, כבאתו מכית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע.

להקדשות ניתן לפנות למערכת

להקדשות ניתן לפנות למערכת

להקדשות ניתן לפנות למערכת

להקדשות ניתן לפנות למערכת

להקדשות ניתן לפנות למערכת

להקדשות ניתן לפנות למערכת

ניסים סבח אלוהי בני רבינו	שמחה בת נעימה	שרה בת רבקה	גילה בת חנה	גבריאל בת חסידה	מסעד בן חנה וסונו יעל בת לונה	אורי חגיגה בן מרים	דוד צלחה בן שרה	דינה (דונה) בת זרה, דוד בן שרה צלחה	אברהם ארתל	שושנה מרים וולפסטל בת טעדי	בנוך חסן בן עובדיה	שמעון דהרי בן תמורה	תמו בת נוסח יוסף ב' בן תמו	ישראל פרוץ בן תנה
---------------------------	---------------	-------------	-------------	-----------------	-------------------------------	--------------------	-----------------	-------------------------------------	------------	----------------------------	--------------------	---------------------	----------------------------	-------------------

דוח ה' תניחם בנן עדה הם וכל בני ישראל השוככים עימם בכלל החסידים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.ב.ה.

בן המלך

מורשתו של מורטארה

ה' אלול

ה"ר שמואל נטאי
הת"ר חיים נטאי

ה"ר שמואל אבידן
הת"ר שמואל שמואל

ה"ר שלום שריבני
הת"ר חיים שריבני

ה"ר נסים מוראח
הת"ר נסים מוראח

ה"ר מנחם חיים
הת"ר שלום חיים

ה"ר יעקב משה שושיתא
הת"ר יעקב משה שושיתא

ה"ר יוסף בוזגורים
הת"ר יוסף בוזגורים

גבולוניה - הלילה יורד.

האחים רוטשילד התגיסו לצורתך. בכל רחבי אירופה קוראים מנהיגים להשבתו של אדגארדו נפולאון מלך צרפת, מלך אנגליה, האפיפיור לא יעמד בלחץ.

אני מקוה שכה האפיפיור הזה נודע כעקשן ורע לב. גאותו עלולה להתעקש דוקא לנצח הבקרת.

אדוני, אני חושב שצלינו לנקט בצעד שונה מעט.

זו התחלה טובה

אסע לרומא כבר מחר

האפיפיור אשר לי אדגארדו להפגש עם

אדוני, מכתב בשבילך

אני חייב להציל את הילדים האלו -

גם אם זה יהיה הדבר האחרון שאעשה.

כמה נסה אבא אבלי... להצילנו.

קרית ופחפיה מושו לערדן, עיר נאמנה, את, למלך ושרדן: יום אוקראינת רבת צבאך, לך קלתה נפשי לשבן חצרוך: וכו' ותגני נא אעוף כמו יונים, אשך אבנדך, אחון עפרדך: לא שקפה נפשי, מיום נודר רעיה, מיום גלות בנים, מבית מעורדך: נראה כשמתדך, כימי שנות עולם, עת בוא ישועתך, לבנות נדרדך: אפיל תחנתי לפני ארון עולם, יקים שעריך, ובנה דבורדך: אז תשמחי לעד ובסת תשבי, יירב שלום בנדך, מבלי עפרדך:

לפלת הרמון, אדמה רקתך, מנכה הארמון, גבוהה קומתך, ומר עם קמרון, ופחיון מביחך, צבחה עינית, ללבי אסרו: לעיני היונים, אדמה עיניה, כמו חוש השנים, דמות שפתותיה, לויפה עם עונים, ובורך צוריה, לבבי ולבכה, באהבת נקשרו: דברה שמעתי, וקולת הערב, עדי עפר שחתי, ובלב אש צורב, וכמות נדמת, והנה קול ערב, וידי התאפק, ורחמי נכמרו: לבנת כסתר, מאיכה חממה, מדלית מתר, אלי נבעת רמה, אני ארבה מתר, תנו לי העלמת, לבבי עם רוחי, בודה נחפרו: תכצלת שרון, ושושנת עמק, נטות הגרון, ועלי התחמק, ותביא התרון, ללבי הנמק, רמת הביאו, לממתי ורו:

ובכן שמך ידלי, בקרב עמך, המשפשים תמיר, קדושך. דר המרובים, נא שעה, שיח אנשי, קורא ומתחנן, למוי, קרשך: הנח לך מול, זכרך, יאות שבת, ומתללים אנו, לתפארתך: אנה, אנה, אנה ה' הושיעה נא אנה ה' הצליחה נא

אודה לך א-י חי, ואגיד גדלך, נורא וגשנב, אין ערוך נפשות ברואך, חצובים אצלך, כולם יהודון ויברכו, לשמך: יושב ברומ עולם, א-לוח נעלם, אין א-ל אמת מלךך, ובלעריך, דובר צדקות את, וכל מפעליך, משתחיים עני, הרום, רגלך:

להצלחת מיכאל בת דרודה הי"ו	להצלחה ובריאות פנתס הורוביץ בן אהרון הי"ו	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להצלחת הנגיה פקרו הי"ו ובנימין הי"ו בן נודה וסאלם הי"ו	להצלחת יעקב גרמו בן ניטש ומשפחתו הי"ו
----------------------------	---	---	--	---------------------------------------

לעילוי נשמת:

תקציר: אדגארדו הקטן מתגעגע מאוד להוריו והאפיפיור מנסה לנחם אותו ולהראות לו את 'פאר' הנצרות. אדגארדו מתנגד. יועצי האפיפיור תוהים אם להשיב את אדגארדו לבית הוריו והאפיפיור מתנגד נחרצות כיון שמהלך כזה יחליש את תדמיתו השלטונית. אחד מיועציו מעדכן אותו כי בכל רחבי אירופה ישנו קריאות להחזרת אדגארדו להוריו לאלתר.

למחרת מקדם בבקרה.

ששש... אתם ח'יבים להמלט אתי מקאן.

כשלתע כף יד גדולה מונחת על פיו

דוד האח הגדול ישן במטה.

גלם כאזן

חוץ מדוד, הוא להביא משהו.

מ...מה? למה?

כי תאדור זומם להמיר את דתך ודת אחיר ואחרת. אני לא ארשה שזה יקרה. מהר קום ולכש את הבגדים ששמת'י לך על המטה. אני אעיר את האחיים שלך. נקוה שנספיק לכרח לפני שתאדור יגיע.

אדגארדו!! מה אתה חושב שאתה עושה?!

המלמד יבוא אצלנו!

אלית חן בגלות הסמכני, ובלילה בתוך חיקה מלוני: לבוס יונה אני תמיד מונומן, ונתערב תמיד יונה בייני: שתו דודים לעופותי ושכרו, והעירו לשכל העיוני: בתכיל בת מלכים חכבורה, ושולחנה מונומן להמוני: וכן הפירוי לכל רעים ודודים, אבל דודי באחבה וקרני: וקשר חן וחסד עלי גברת, בענגל חן וחסד ימסכני: מפרשו בענג עבי שחקים, לרעתי והיא תפיק רצוני: שעריה תמשים הם קבועים, זכות לאח בבניה תסעני: תעורר אהבת רחל לבנים, בסוד מלכות עשורית תעלני: א-להים חיש לעמך ושועה, בעת רבון תצחצח את נרוני: שליומי לב ברוב שלום תסוכב, בני אש הם, סעלת אב המוני:

תתרו עלי שלחן וכוס דודי קרא, ומן שרדינו וכל הנסגלים: אהבת יהודתי לשוב א-ל נהרה, ברוך שהוא נתן שכר כל פועלים: שלום נהרה לערתי ונהרה, וכן וגם בחור וכל העוללים: מנעם זמירות מגדוד אתעוררת, ואני ורעיתי ברנה נוהלים: כינו ערת קרש בשירה הברת, חתן והכלה בחפה נבוללים: זה יום שמחות לאמה וקרה, כי היא ודורה חן וחסד נוהלים: אהבת הדסה על לבבי נקשרה, ואני בתוך גולה פעמי צוללים: לו יש רשות לי אעלה אתחברת, תוך שערי ציון אשר הם נוהלים: שתריתי וערבית בת גיזים, אוקרה, לבי ורעיוני בחשק נבוללים:

שירי רימן

- דרפיאת: יונת אהרון בת יצחק חי"ו
- דרפיאת: שלמה אליעזר בן ויקטוריה חי"ו
- דרפיאת: שניא שושנה בת רבקה רובבה חי"ו
- דרפיאת: ירוח הגון
- דרפיאת: יונת אהרון בת יצחק חי"ו
- דרפיאת: שלמה אליעזר בן ויקטוריה חי"ו
- דרפיאת: שניא שושנה בת רבקה רובבה חי"ו
- דרפיאת: ירוח הגון

לעילוי נשמת:

סיפורי צדיקים

ואגדות חז"ל לפני השינה

הפלכים אינם מאמינים במשיח

שבוע
שבת

וגר זאב עם כבש, ושוועל ותרגול ישפנו יחד באהבה ואחרונה.

פתאום נשמעה נביחת כלב, ומיד נשא השועל את רגליו לברח.

לגלג עליו אותו תרגול ושאלו: הלא אמרת שמשיח כבר בא?

השיב לו השועל: אבל מה אעשה וכלבים אינם מאמינים במשיח...

אנחנו יהודים מאמינים ורק מי שמאמין ומצפה לגאולה אכן יזכה לראות בגאולת ובנחמת ציון ובפרט כאשר כל חייו הוא משתדל ככל יכלתו לקיים את מצוות התורה ולעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו פלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! אל מלך נאמן, שמע ישראל...

שבוע טוב ילדי משפן שילה האהובים! פעם נסע המגיד מדובנא, רבי יעקב קראנץ זצ"ל, ובדרך עבר גם בעיר ברלין, שם פגש בחבורה של "משפילים". שהתחילו ללגלג בפניו על האמונה בביאת המשיח. אמר להם המגיד:

אמשל לכם משל, למה הדבר דומה? לאותו שועל שהלך ביער וראה תרגול-בר יושב בראש האילן. התחכם השועל, הרים את קולו ואמר לתרגול: ידידי ורעי! רד נא מעל גבי האילן ואני ואתה נטיל יחד ביער.

נשא התרגול את קולו וקרא: קוקוריקו! אי אפשר לתרגול לדור עם שועל בכפיפה אחת ולטיל עמו יחד.

חזר השועל ואמר לו: ידידי ורעי, פלום לא שמעת כי משיח בא? מעתה ועד עולם תהי הידידות שרויה בין כל בעלי חיים,

המים האלו הם דמעותי

ליום
ראשון

הגדול והקדוש, ולבקש בתחנונים לפני בורא עולם שישלח מהרה את משיח צדקנו ויבנה בית מקדשנו. ואף אלו אשר אין בכחם לערוך את התקון בחצות הלילה, עושים זאת בחצות היום.

בימים הבאים נספר ונתאר מנהג זה כפי הידוע על הצדיקים כיצד היה נראה אצלם ה"תקון חצות".

על האדמו"ר הקדוש רבי ישראל אבוהצירא זצ"ל ה'כבא

לילה טוב ילדים חמודים!

ישנם יהודים אשר עובדים את ה' יומם ולילה וזוכים לערוך תקון חצות, כל לילה כל ימות השנה.

רבים מאלו שבמהלך השנה אין באפשרותם לעשות זאת, בימי בין המצרים נוהגים גם הם להתאבל על חרבן הבית

ילדים יקרים, בואו ונאמר תודה רבה לה' יתברך על כל הניסים והחסדים שעשה איתנו היום וכל יום ויום: **מזמור לתודה הרעיו לוי כל הארץ:** עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה: דעו כי ה' הוא א-להים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאנאמרעיתו: באו שערו בתודה חצרתיו בתהלה תודו לו בקרבן שמו: כי טוב ה' לעולם חסדו ועד דר ודר אמנות:

לשם יהוד קדשא ברוך הוא ושכינותה, ברחמי ורחימו, ורחימו ורחימו, יתברך שם אות ה' ואת ה' בשם אות ה' ואת ה' ביהודא שמים בשם כל ישראל. הריני מקבל עלי א-להותי ותקוה ואהבתו ויראתו, ורחיני ירא ממנו בני דאיהו רב ושליט על כלא. וכתא קמיה כלא. והריני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מרמ"ח אברים וש"ה גידים של גופי ונפשי, רוחי ונשמתו מלכותו גמולה ושלמה, והריני עבד לשם יתברך. והוא ברחמי ורחיני לעבדו בקרב שלם ונפש חפצה, אמן בן יהי רצון:

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

רבונו של עולם הריני מוחל וסולח לכל מי שהקעים והקניט אותי או שהטא מנגחי. בין בנוסי בין בממוני בין בכבודי בין בכל אשר לי. בין באנס בין בריצון בין בשוגג בין במזיד

היה שמש

סאלי, מספר שהיה נוהג לערוך "תקון חצות" מתוך התרגשות וסערת הנפש.

"מה נשפך?" — שאלתי את הרב.

הרים הבכא סאלי את ראשו ואמר לי: "בקשתי כי לא יפנסו לחדר. אבל אם כבר נכנסת וראית את שראית, אבקשך שלא לגלות זאת לשום אדם, המים הללו הם דמעותי בבכיתי על השכינה השרויה בגלות..."

בשעות אלו היה מסתגר בחדרו, והיה מבקש שאיש לא יפנס לחדרו באותה שעה. ולאחר שהיה מסים תפלותיו, תשוב היה מאוד ונכר היה עליו כי התאמץ מעבר לכוחותיו.

פעם אחת - ספרה הרבנית לאחר פטירתו - הייתי טרודה, ובעודי שקועה במחשבותי שכחתי כי הרב עוסק כעת בתקון חצות ונכנסתי לחדרו.

בכניסתי ראיתי אותו יושב על הרצפה, ראשו כפוף מאוד ופניו קרובות לרצפה ממש, ולידו שלולית מים.

חשבותי שמא נשפכו המים בטעות, ומשום כך בקשתי לנקות זאת כדי שהדבר לא יפריע לצדיק.

גם אנו נמנעים בימים אלו מלשמע שירה מכלי נגינה וכל דבר המביא לשמחה, כדי שנזכר את שאמרו חכמים 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחה'. וכפי שנזכר כי בית שכינתו של אבינו שבשמים חרב, ונצטער בצער השכינה הקדושה שהיא בגלות, כך נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

שכינתא בגלותא

יום שני

הצאר ועמד על משמרתו כליל החרף בקר הגדול והוא אשר עורף כאן תקון חצות.

התרגש הגאון עד לדמעות, ואמר שברור לו שבמקום זה שהוריד החיל את דמעותיו יבנה בית כנסת. דמעותיו הן היסוד לבנייתו של בית מקדש מעט באותו המקום.

ואכן לימים, אחר שהתרו מגורי היהודים בפטרבורג נבנה באותו מקום בית הכנסת.

נזכר כי אין דמעה השבה ריקם ולכל השתדלות רוחנית יש תוצאות, ולכן נתפלל גם אנחנו על ביאת המשיח ובנין בית המקדש במהרה וגם על כל דבר שקשה לנו אפשר לבקש והקב"ה שומע תפלת כל פה, ובעקר כאשר בתפלתנו ופעלותינו אנו זוכים לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ילדים חביבים!

בדורנו, יש שקשה להם כל לילה לקום ולערוך תקון חצות. אך בואו ונשמע את שספר מרן החפץ חיים:

הגאון רבי איצ'לה מוולוז'ין זצ"ל נסע פעם לעיר הבירה פטרבורג שברוסיה על מנת לפעל לבטול גזרות אשר גזרה המלכות באותה העת.

כשהלך פעם ברחוב כלילה אחת חצות, שמע מרחוק קול דממה דקה, קול עצוב ומלא רגש ומסעיר את הלב, "וי לה לשכינתא דאיהי בגלותא!"

התפלא רבי איצ'לה, משום שבאותה התקופה יהודים עדין לא הרשו להתגורר כי אם באזורים אשר הגדרו במיוחד כ'תחום המושב', ועיר הבירה באותה העת 'פטרבורג', כמוכן היתה מחוץ לתחום עבור יהודים.

התקרב רבי איצ'לה אל המקום, ואז התברר לו שזהו חיל יהודי המשרת בצבא

על המיטה

שמע ישראל, יי א-להינו, יי אחד:

(בלחש) ברנה, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

ואהבת את יי א-להיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך; והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך; ושננתם לבניך ודברתם בם בשבתך בביתך ובדרךך ובשכבך ובקומך; וקשרתם לאות על ידך והיו לטטפת בין עיניך; וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך; והיה אם שמעו תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יי א-להיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם; ונתתיה

מטר ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנה ותרשף ויצהרה; ונתתיה עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת; השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועברתם אלהים אחרים והשתחוויתם להם; וחרה אף יי בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם; ושמרתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם; ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובדרכתך בדרךך ובשכבך ובקומך; וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך; למען יראו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ;

ונעלה כלנו לירושלים?

השיב לו היהודי: "אינני יודע, עלי להתייעץ עם אשתי".
כעבר שעה קלה שב ואמר בשם אשתו, שאין הם יכולים להזניח ולהפקיר את הברווזים והתרנגולים שהם מגדלים, ולפיכך אין הם מעונינים לעקר מכאן לירושלים.

חזר רבי נחום ושאל את הכפרי: "הרי פעמים רבות אתם סובלים מנחת זרועם של גויי הארץ, ובעקר מהקוזקים אשר גונבים, חומסים וגוזלים את פרי צמלכם ואז גם חייכם בסכנה, כי לעתים אף רוצחים הם חלילה את מי שעומד בדרךכם".

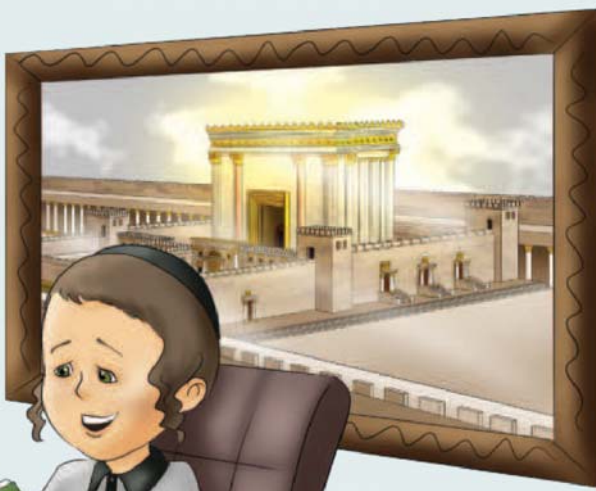
הלך שוב האיש וחזר עם תשובה ורעיון גאוני אשר הציעה אשתו: "אמר לו לרבי, שיתפלל שיבוא המשיח ויקח אתו את הקוזקים לירושלים..."

לצערנו ישנם אנשים שמתנהגים כפי אשר התנהג הכפרי, וחושבים שהמשיח "פריע" להם להמשיך בעסקיהם ובעבודתם.

ואולם יש לדעת כי זו טעות גדולה, כיון שבזמן ביאת המשיח, השפע יתרבה כל כך, במדה שאי אפשר לתאר, ולא יצטרכו לטרח לפרנסתם כפי שעתה הם טורחים, וזאת מלבד כל הטובות והישועות שיהיו בזמן ביאת המשיח.

על כן נרבה בלמוד התורה ובקיום המצוות ונבקש שבזכותם תבא הגאולה השלמה במהרה, ובכך נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים!
אל- מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים צדיקים!

חובה קדושה מטלת על כל אדם לצפות לביאת המשיח בכל לבו ונפשו, ובכל דבר שמתכנן לעשות יזכר שמשיח צדקנו עתיד לבוא בכל רגע ורגע, וממילא יתכן מאד שיגיע למסקנה שאין צריך לעשות דבר זה.

וכמו כן אל לנו להיות שקועים הרבה בעניני העולם, ולשכח חלילה מביאת המשיח, אלא עלינו להקדיש מספר שעות בכל יום ללמוד התורה, כדי להתכונן לביאת המשיח, שזוהי ההכנה הטובה ביותר, ולא רק לומר בפנינו בלבד שמצפים אנו למשיח, אלא הדבר צריך התבטאות בשטח ובמעשים, דהינו להרבות בלמוד התורה ובקיום המצוות.

מספרים על הצדיק רבי נחום מטשערנוביל זצ"ל, שהגיע פעם לאכסניה של יהודי באחד הכפרים הנדחים.

בחצות הלילה קם הצדיק ממשכבו, התישב על הארץ ואמר תקון חצות בכבי גדול.

בעל האכסניה שהתעורר לקול הכבי, חשב לתמו שדבר מה קרה לארח, ולכן הגיע בבהלה ושאל את רבי נחום לפשר בכיתו.

אמר לו רבי נחום שהוא עוסק בתפלה ובתחנונים לפני בורא עולם שישלח מהרה את משיח צדקנו.

בראותו שהיהודי עדין מסתפל עליו בתמהון, שאלו רבי נחום: וכי אינך רוצה שהמשיח יבוא

ויאמר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצת על כנפיהם כדורתם ונתנו עלי ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה להם ציצת וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות יי ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני יי א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני יי א-להיכם: (תנ"ך ואומר) יי א-להיכם אמת.

יעלו חסידים ככבוד, ירגנו על משכבותם: רוממות א-ל בגרונם, והרב פסיפת בידם: הנה מטתו של שלמה ששים גברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחוזי חרב מקמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בקיאות: (חזור מפסוק "הנה מטתו" שלוש פעמים)
יברכה יי וישמרה: יאר יי פניו אליה ויחנה: ישא יי פניו אליה וישם לה שלום:
ישב בסתר עריו, בצל ש-די יתלונן: אמר ליי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילי מפח יקושי מדבר הוות: באברתו יסוף לה ותחת כנפיו תחסה, צנה וסתרה אמתו: לא תירא מפחד יורה, מחץ יעוף יומם: מדבר באפלה יהלה, מקטב ישוד צהרים: יפל מצודה אלה ורכבה מימינה, אליה לא יגש: רק בעיניה תביט, ושלמת רשעים תראה: כי אתה יי מחסי:

לא נבפיק את השמחה

יו"ל ע"י "ממלכת השמחה" לתרומות, חסויות, ולקניית חוברות מלאים בבדיחות: 0534-135-183

לשליחת בדיחות הערות והארות ולקבלת העלון בפורמט דיגיטלי וצבעוני: דוא"ל: a05832349@gmail.com

מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו | הפצה ירושלים: ה.ש.א. הי"ו.

חל איסור מוחלט להעתיק בדיחות מכאן כמו שהם, לעלונים שלכם וכדומה, (ובפרט לאלה הלוקחים בדיגיטלי).

הילולא קדישא!

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
מו"צ ורבני בית הכנסת "מוסאיוף" ירושלים

מאמר לרגל יומא דהילולא של המקובל האלוקי רבינו משה ב"ר יעקב קורדבירו זצ"ל הרב נולד בעיר קורדובה שבספרד בשנת ה'אלפים רפ"ב ונפטר בכ"ג תמוז ה'אלפים ש"ל. מורו בנגלה היה מרן הבית יוסף ובשו"ת אבקת רכל מכנה אותו "מרן האי דינא דנחית לעומקא דינא". מורו בנסתר היה רבי שלמה אלקבץ בעל הפיוט "לכה דודי".

נישואיו: בהגיעו לפרק האיש מקדש נשא לאישה את אחותו של רבי שלמה אלקבץ. מספר שנים לאחר מכן פתח ישיבה בה לימד הרבה תלמידים שהיו לגדולי ישראל, מתלמידיו הגדולים היו רבי חיים ויטאל, רבי אליהו די וידאש בעל הראשית חכמה, רבי אברהם גלאנטי ועוד. לפני פטירתו שאלו אותו תלמידיו מי ימשיך את דרכו ויעמוד בראשות חבורת המקובלים בצפת, ענה להם מי שיראה אחר פטירתי עמוד אש הולך לפני מיטתי: בעת מסע ההלויה דיברו תלמידיו על מקום הקבורה ונתחבטו בדבר, החווה להם רבי יצחק לוריא אשכנזי "האר"י הקדוש" בידו לעבר מקום מסוים באמרו שעמוד האש הולך לשם, כך נודע לתלמידיו כי רבי יצחק לוריא אשכנזי יעמוד מעתה בראשות החבורה הקדושה. היה ידוע כבעל רוח הקודש וזכה לגילוי אליהו היה בקי בסודות הגלגולים ובשמות המלאכים כמו שהעיד עליו מרן החיד"א שראה פירושו לזוהר שיר השירים בכתב יד.

ספריו: הרב קורדבירו חיבר עשרות חיבורים: ספר אור נערב על מעלת לימוד הקבלה. ספר הגירושין מהלכים וביאורים שנתחדשו לו בעת גירוש ספרד ע"י מגיד מן השמים. ספר אלימה רבתי הקדמות וביאורים בחכמת הקבלה. אור יקר כשמו כן הוא חיבור יקר הערך כעשרים ושניים כרכים ביאור על דברי הזוה"ק. אור לישירים. זבחי שלמים ביאור על תפילות ר"ה ויוהכ"פ. שיעור קומה בעניני קבלה וסידור תפילה למשה.

המשך בעמוד 3

ממלכת השמחה

שלום!

יוסי: שלום עדיין נשאר ספרים?

עוזר שר השמחה: כן, כן נשארו ספרים.

יוסי: כמה בדיחות יש? והיכן אפשר לקנות? וכמה עולה?

עוזר שר השמחה: את הספר אפשר לקנות בירושלים בלבד ברחוב דוד 9 ק"ב המחיר 50 ₪ כשבאים צריך בתאום מראש במספר: 0534-135-183. ובספר יש 1,500 בדיחות על הכל מכל כל.

יוסי: אזזז אני מגיע בשעה הקרובה. וכמובן שאני רץ.

מילתא דבדיחותא

1. דוקטור: אתה יכול להמליץ לי על תרגילי התעמלות שמתאימים להורדה במשקל? כן התרגיל הוא נענוע הראש בחזקה לצד ימין לצד שמאל ולהפך. מתי בדיוק? שואל הפצינט. הרופא: בכל פעם שמציעים לך עוגות.....

2. שאלו לכהן עם הארץ: "כשאתה עולה לדוכן ומברך ברכת כהנים, האם יודע אתה פירוש המלות של הברכה?" "ודאי!" "מה למשל, פרוש המילה, ויחונך?" "הלה נבוך רגע קט, אך מיד אורו עיניו: "נו, זה מלשון חניקה!" "כלומר, במקום לברך אותנו אתה מקלל אותנו?" "חלילה!" השיב הלה, "ב'ויחונך' אני מתכוון על הגויים....."

פילתא דבדיחותא

עובד חדש מגיע לראשונה לאירוע חברה תוך כדי שהמנכ"ל מדבר הוא אומר למי שיושב לידו תשמע המנכ"ל שלנו הוא לא רק טיפש הוא גם מכוער. מסתכל הבחור ואומר אתה יודע מי אני "לא" משיב האיש. אני הבן של המנכ"ל אהההה.. מגמגם העובד "ואתה יודע מי אני" שואל הבחור. "לא" משיב הבן של המנכ"ל. תודה לקל אומר העובד ובורח.....

כורדי גוי, אנגלי ואמריקאי נתפסו על ריגול. לכל אחד היה זכות לבחור באיזה דרך הוא רוצה למות. האמריקאי ביקש כיסא חשמלי הכיסא לא פעל. אז שיחררו אותו. האנגלי ביקש גם כיסא הוא לא פעל אז שיחררו אותו. מגיע תור הכורדי והוא בוחר תלייה. שואלים אותו למה? הרי שמעתי שהכיסא מקולקל אז הוא אומר: מה חשבתם שאני טיפש.....

תייר נבהל ואומר למדריך, "הנה עקבות של אריה, זה מסוכן, לא?". המדריך: "אל דאגה הכל תחת שליטה, פשוט נתחלק, אתה תבדוק לאן העקבות מובילים, ואני אבדוק מאין הגיעו....."

בשיעור מדעים בבית הספר היסודי, המורה לימדה את הילדים על הלווייתנים. המורה אמרה שמבחינה מעשית לווייתן לא יכול לבלוע אדם, כיוון שלמרות גודלו העצום, הגרון שלו יחסית קטן, ולא מספיק בגודלו כדי לבלוע אדם שלם. אחד התלמידות הרימה את ידה, וציינה: "שאחד הנביאים נבלע על ידי לווייתן". המורה חזרה ואמרה שוב שלווייתן לא יכול לבלוע אדם, ושזה בלתי אפשרי באופן מעשי. התלמידה לא וויתרה ואמרה: "אז למה כתוב בתנ"ך שאחד הנביאים נבלע על ידי לווייתן?" המורה המתוסכלת ענתה: "כנראה שלא נדע לעולם" הילדה הקטנה אמרה: "כשאני אגיע לגן-עדן, אני אשאל אותו אם זה נכון", "ומה יהיה אם תגלי שהוא הגיע לגיהנום?" שאלה המורה. ענתה לה התלמידה "אז תשאל אותו את....."

עזבו אותכם מהבדיחות זה הדבר האמיתי.....

גמ"ח דרכי חיים

להשאלת גמרות שוטנשטיין וטור שו"ע

הגמ"ח בבלי: השאלת גמרות מהדורת שוטנשטיין בבלי וירושלמי, טור שולחן סיוד.

רחוב אבינועם ילון 11 ירושלים (ליד בית המדרש קולין, מול בית המדרש סטמאר)

אחים יקרים!

אנחנו בגמ"ח דרכי חיים - הגמ"ח המרכזי להשאלת גמרות שוטנשטיין בבלי וירושלמי וטור שולחן ערוך בירושלים ובכל ערי הארץ.

לאחרונה, התרבו הלומדים, בלי עין הרע, ועשרות אברכים וכלל ציבור העמך מבקשים ללמוד, טור שולחן ערוך, או דף היומי, או ללמוד מסכתות אחרים ולסיימם.

לצערינו, לגמ"ח אין את כל התקצוב להביא גמרות ירושלמי, וטור שיספיק לכל האברכים, ולכלל האנ"ש כאן בעיר הקודש ירושלים.

על כן אנחנו מבקשים מכל מי שנדבה רוחו, לקיים את הפסוק בתהילים: "וצדקתו עומדת לעד" זה הקונה ספרים ומשאלין לאחרים, לבוא לעזרת ה' בגיבורים, ולתרום ולהשתתף בסכום כל שהוא, למען יגדיל תורה ויאדיר.

אפשר לתרום ולהשתתף במוקד: רחוב אבינועם ילון 11 ירושלים.
(מול בית המדרש סטמאר, ליד בית המדרש קולין).

עוד פרטים: 054-844-8683

עלות גמרא ירושלמי מהדורת שוטנשטיין = 120 ₪

שמות התורמים והנדיבים יונצחו

בספרים.

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת לוי. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.

כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

הילולא קדישא!

הגאון הרב יוסף חיים אוהב ציון שליט"א
מו"צ ומרבני בית הכנסת "מוסאיוז" ירושלים

כמו כן הוא חיבר את הספר 'תומר דבורה', מוסר על י"ג מכילין דרחמי, ספר זה זכה לתהודה רבה ולהרבה פירושים, ומקובל בעולם בשם ה'דברי חיים' מצאנו שספר זה הוא סגולה לרפואה למחלה הידועה ל"ע (כן מובא בהקדמת הספר בשם הגאון ר' משה הלברשטאם זצ"ל מרבני הבד"ץ העד"ח).

הנהגותיו: ראיתי להביא מש"כ בספר הנפלא מליצי יושר לידידי ר' אברהם אליעזר סופר, שהביא שם שתי הנהגות שכל אחד מאיתנו יכול לעמוד בהם. א. בספר אורחות יושר מלכו פרק ה' כתב שהרמ"ק היה מברך ברכת המזון מתוך הסיפור כדי לעורר הכוונה. ב. בספר מועד לכל חי להגר"ח פלאג'י סימן כ' אות כ"ה כתב שהרמ"ק היה נזהר לא לדבר בסוכה רק בדברי תורה

ובספר ישראל סבא הנהגותיו של ר' ישראל אביחצירא, סידנא בבא סאלי [ע"מ 184] מסופר שהיה נוהג לעשות סעודה לכבודו של הרמ"ק ולא נתן לכל אחד להיכנס רק לקרואים. בספר 'אמרי ספר' נכתבה ידיעה מעניינת: הרמ"ע מפאנו קרא לכמה מבנותיו על שם ספריו של הרמ"ק כגון אלימה ודבורה.

פטירתו: בפטירתו הספידו רבינו האר"י וקרא עליו את הפסוק "וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ". וביאר האר"י דחטא הוא לשון חסרון ואם ראית צדיק גמור ואין בו שום חטא וחסרון לומר שנתחייב מיתה בעבור חטא זה כי לא נמצא בו חטא ועם כל זה הוא מת. לזה אמרה התורה ותלית אותו על עץ. רוצה לומר שנלקח בגלל חטא עץ הדעת ולא בחטאו מת, והביא הדברים החיד"א בספרו נחל קדומים פרשת כי תצא, הרוצה לראות עוד ידיעות על הרמ"ק יעיין בספר הנפלא שבחי הרמ"ק.

מתורתו במדרגות הנבואה מספרו אור יקר (הקדמת שיעור קומה פרק ט"ז).

וכלל המדרגות האלו הם ו', הא' נבואתו של מרע"ה והיא מיוחדת אין כמותה כדפי', הב' מדרגת הנביאים, הג' מדרגת מדברים ברוה"ק, הד' מדרגת החלום, הה' בחיצוניים ונכלל בזה נבואתם וחלומותיהם, הו' מראת גילוי עינים. לעתה נבאר היאך יתרבו הבחינות בכל תמונה ותמונה מאלו התמונות, והענין הוא שכל מה שהנביא שואב מלמעלה הוא בדלי נשמתו, ולכך במרע"ה נאמר במעלת נבואתו בכל ביתי נאמן הוא ופי' הכונה דאשתכלל נשמתיה בי' דרגין. אבל שאר הנביאים הם צופים בנבואה לפי מדרגת נשמתם. וכל הנשמות הם חצובות מתחת כסא הכבוד ולכך כל א' וא' שופע לו לפי בחינת נשמתו שהיא למעלה ודרך חלון זה הוא צופה ודרך שלשלת זו הוא משתלשל ודרך הסולם הזה הוא עולה. ולכך אמר וביד הנביאים אדמה הנה שפע נבואי הכל א' אמנם הנביאים אין בחינת נשמתם אחת לכך כל א' וא' צופה במציאות נשמתו. לכך יחזקאל ראה חיות ואופנים. ישעיה ראה שרפים. זכריה ראה מגורות. כל א' וא' מהם מתנבא כפי הנהגת אותה המדה שהוא אחוז בה. לפי מהם רואים בפחד ברתת מהם בנחת כמדבר איש לרעהו.

ומטעם זה ישתנו עניני הנבואה מצד הנשמה שהיא חצובה לפעמים מחסד לפעמים מגבורה לפעמים מת"ת ולכך היא מתנהגת באותה הבחינה שהיא מתנהגת. ולזה לא נטריח עצמנו בשארי הנבואות הרבות הנמצאות בכל הנביאים לפרשן שכלם ענינם תלוי בכלל זה. וענין זה צודק גם כן בעניני רוח"ק. דוד אמר שירים ומזמורים ושלמה אמר מוסרים ואהבה ותוכחות דניאל דברי קיצים ואיוב בדברי דרושים צדיק ורע לו וכו' וכיוצא בזה אל שאר הענינים, מפני שינוי הבחינות כל א' וא' היה שואב כפי בחינתו, ועל דרך זה הוא טעם החלומות ושינוייהם, וכן, מראת גילוי עינים משתנה לפי המציאות לכל אחד ואחד.

לכך לא נמצאו הענינים בשוה כמו שהנשמות אינם משתוים, זה הכלל לפי המראה שבה רואה האדם ישתנה, כאלו תאמר יהיה כאן בית א' ובתוכה אדם א', בכל הבית חלונות רבות ובחלונות עששיות, ודרך העששיות מביטים וצופים במלך, והעששיות מגוונים משונים, והרואה בעששית לבנה אומר המלך לבן והרואה בעששית ירוקה אומר המלך לובש מלבושים ירוקים והרואה בעששית אדומה אומר המלך לובש אדומים, כל א' וא' צופה כפי בחינת העששית ותולה במלך ואינו אלא שלכל א' וא' משתנה כפי העששית שדרך בה רואה ולזה ישתנו הענינים כדפי'.

ולזה ישתנו גם כן השמות, יש שנקרא הנביא חוזה רואה צופה וכיוצא בזה הכלל לפי הצפיה ודרך הראיה בעששית שבה צופה ישתנה שם הנבואה, וכן קורין גם כן מביט מטיף ושאר כל השמות הם תלויים במראות, וכן ישתנה הסגנון יש נביא שיאמר ויהי דבר ה' ויש נביא שאומר וארא והנה כך וכך ויש שאומר בענין אחר, ויש שבא לו הנבואה פתאום ולא יכיר כעין שמואל וכיוצא בזה כל אלו הענינים הוא לפי שינוי צפייתם במדרגות המרכבה לפי בחינת נשמתם, ודרך כלל יקרא ראה צפיה חזיון וכיוצא, לא שתהיה שם ראיית עין גשמי שאין ענין המרכבה דבר הנראה לעין הגשמי אמנם יהיה צפיה שכלית ממש בכתובי' (רוחניית) כאומרו ופניתי אני לראות חכמה והוללות והיינו ראה שכלית וכמוהם רבים בס' קהלת, וכתובי הביטו וראו אם יש מכאוב כמכאובי והיינו ראה שכלית, וכתובי ראו קרא ה' בשם בצלאל, וירא אלהים כי טוב, ראה ה' והביטה למי עוללת כה, וכן השקיפה ממעון קדשך מן השמים, וכן וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכן כל כיוצא בזה הכל הוא צפיה שכלית בין מן התחתונים לעליונים כגון ויראו את האלהים ותמונת ה' יביט וכן ויראו את אלהי ישראל וארא אל אברהם וגו' וכן ראיתי את ה' יושב על כסא, וכן וירא אליו ה' באלוני ממרא אינה ראה גשמית אלא שכלית ומראה הנבואה זולתי אותם שהם במראת גילוי עינים כגון המראות של מנוח ושל אשתו וירא והנה ג' אנשים וגו' דאברהם וכן וירא לוט וכן מלאך דהגר וכיוצא בזה ישפט לפי הענין ולפי הצורך, וכך מן העליונים אל התחתונים היא השגחה רוחניית לא ח"ו ראה והשקפה כעין השקפת האדם, והנה ישתנו המלות לפי בחינת הענין אם לדין אם לרחמים וכיוצא בזה בכל שאר הענינים כדפי'.

מקום קבורתו של הרמ"ק בצפת ליד מרן הבית יוסף, רבים נהגו לפקוד את ציונו ביום ההילולא וללמוד בתורתו.

הדבר תורה לעילוי נשמת: קאסאנש בת דגיטו ע"ה

מילתא דבדיהותא

זוג חוגג את ליל הסדר ומזמין את כל המשפחה להעביר איתם את החג. המשפחה מתיישבת והכלה מסדרת את חמותה לשבת בראש השולחן כשמאחוריה שעון הקיר המשפחתי הגדול שעובר בירושה. מספר שניות לאחר שהחמה קמה לשטוף את הכלים, נופל השעון על הכיסא שלה ומתנפץ לרסיסים. פתאום נשמעת הכלה רוטנת: "אוף השעון הזה תמיד מאחר....."

רוב הפרטים הקשורים לשולחן שבת יוצרים את המספר 7. מדין של שבת יום השביעי. נר. בגימטריה קטנה $7=2+5$. יין $7=5+1+1$. חלה $43=5+30+8$ שזה $7=4+3$. מרק $7=4+2+1$. בשר $7=2+3+2$. לפ"ז יש לדון אותם המפטטים בפוליטיקה בשבת זה גם 7 כי $250=5+100+10+9+10+30+6+80$ שזה $7=2+5+0$. יש להוסיף גם את ה"צ'ונט" שבגימטריה קטנה זה יוצא $29=9+5+6+9$ וכיון שצ'ונט זה מאכל שלא בריא לאכול ממנו הרבה לכן את החשבון נעשה בחיסור $7=2-9$ (כנראה הכותב מתכוון לטשולנ'ט).....

שימו לב: יצא עליון מצחיק במיוחד על הצבא, והמסתעף ניתן לקבל אצל המפיצים הקבועים או במייל של המערכת: a05832349@gmail.com

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

אברכי כולל יראי שמים!!!

ולמדו את כל הששה סדרי משנה (4,192 משניות) במשך כל השנה לפטירה לעילוי נשמת יקירך.

בתשלום סימלי של 900 ₪
ובכך אתה עושה נחת רוח ליקירך וגם שותף בלומד תורה.
כמו כן אפשר ללמוד לע"נ הקרוב שנפטר לפני כמה שנים.

053-415-3684

משנה אותיות נשמה

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל ע"י שליחת 'בקשה' a05832349@gmail.com
במוסף 'מתוקים' בחוברת 'טועמיה' שע"י בדפוס ספיד.

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

לא מבין למה לפרסם את התקיפה הנמל בתימן, כבר אי אפשר לעשות דברים בצנעא?

היום בחצות יעלה מחיר המלאווח ברשתות ב%80. התארגנו בהתאם.

מסתמן: בתגובה לירי הכטבם ישראל תפתח בית חולים לילדי החותים

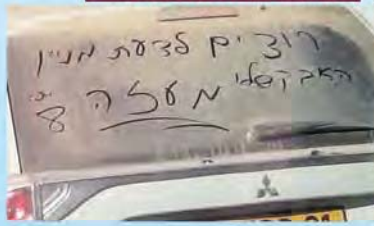
תל אביביים שמעוניינים לבוא להתארך בצפון דברו איתי כל הצימרים פה פנויים

השיבני פון

רשומים בלבד: מחייגים מקבלים נקודות ומשתתפים בהגרלות

בית שמש מור עוקבא 6 בית שמש מור עוקבא 6	בית שמש רב חנן 1 בית שמש רב חנן 1
שבת תהלים בניים 16:50 שבת אבות ובנים 17:00	שבת אבות ובנים 17:30
בית שמש רב חנן 4 בית שמש רב חנן 4	בית שמש מור עוקבא 6 בית שמש מור עוקבא 6
שבת אבות ובנים לפני מנחה שבת תהלים בניים	שבת תהלים בניים 16:00 שבת אבות ובנים 16:45
רב חנן 2 דידה 12 שבת תהלים בנות 15:30	אביי 41 דידה 15 שבת תהלים בנות 16:30
אביי 32 דידה 1 שבת תהלים בנות 16:00	

להצטרפות: hashiveni@gmail.com

פינת עישון זו למעשנים!

מי גאון של אמא

אצלנו בשומרון, אפילו הרמזורים עם כיפה בצד

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

כוחה ע' ראשונה: שי גרואכר בדרך לטראמפ עם איפון חדש פִּינְחָס בן אֶלְעָזָר בן אֶהָרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיבִי אֶת חֲמַתִּי מֵעַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֵךְ אֶת קִנְיָאֵתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָאֵתִי (במדבר כה, יא).
על פנחס בן אלעזר נאמר: "וַיַּעֲמֵד פִּינְחָס וַיִּפְלֵל וַתַּעֲצֵר הַמַּגִּפָּה" (תהלים קו, ל).
וביארנו רבותינו (ברכות ו ע"ב), ש'ויפלה' הוא לשון תפילה, שהתפלל פנחס לזכות יתברך שיצליחהו במעשי ידיו ויקדש שמו יתברך בהריגת זמרי בן סלוא. בזכות התפילה זכה פנחס לסייעתא דשמיא מרובה, וניסים רבים נעשו לו באותה שעה. מכאן למדנו כמה גדול כוחה של התפילה, שבאמצעותה יכול אדם לחולל פלאי פלאות.

רבותינו (יומא עו ע"א) שואלים, מדוע לא הוריד הקב"ה לישראל את המן במדבר בבת אחת לכל התקופה, אלא בכל יום ויום הוריד את המן הראוי לאותו היום? ותיצרו במשל לעשיר שהיה נותן סכום כסף גדול לבנו למשך שנה שלימה, ולא היה מתראה אליו אותו הבן אלא בסוף השנה כדי לקבל את הקצבה לשנה הבאה. חשב אותו עשיר בליבו: הרי אוהב אני את בני ומשתוקק לראותו בכל יום, וכעת אינו מתראה בפני אלא פעם אחת בשנה. מה אעשה? ישנה עצה: לא אתן לו את הקצבה מראש לשנה שלימה, אלא בכל יום יבוא לפני לקבל את קצבתו, וכך אזכה לראותו בכל יום.

והנמשל - הקב"ה מתאוה לתפילתם של ישראל, הוא רוצה לשמוע את תפילתם בכל יום ויום, שיזעקו וישועו אליו. לכן הוריד להם את המן דבר יום ביומו, כדי שבכל יום יתפללו ויבקשו על יום המחר, ולא יחשבו שהדבר מובן מאליה והמן ירד גם ללא תפילה.

אלו הם דברי ה"אור החיים" הקדוש על הפסוק (שמות יז, ג) "וַיִּצְמָא שֵׁם הָעָם לַפְּיָם", וזה לשונו: "הנה הענין יוליד תימה, למה יביאם ה' אל הניסיון הגדול הזה למות בצמא כו'. ונראה כי ה' ניסה אותם להדריכם לשאת עיניהם ולהתפלל לפני ה', כי זה עיקר גדול באמונה ובהשלמת הנפש".

אולם לא מספיק לבקש מה' יתברך רק על צרכינו הגשמיים, אלא צריכים גם להרבות בתפילה על כבוד שמים, שיתגלה כבוד ה' יתברך בעולם ויחיש ביאת משיח צדקנו במהרה.

ורמזו זאת רבותינו בדברי הנביא: "וַיֵּאמֶר שְׂאוּל אֶל יְהוֹנָתָן בְּנֵוֹ מְדוּעַ לֹא בָּא בְּךָ יֵשׁוּעַ גַּם תָּמוּל גַּם הַיּוֹם אֶל הַלְחָם" (שמואל א, כז). "מדוע לא בא בך ישי" - מדוע משיח בן ישי מתעכב ואינו בא? התשובה היא: "אל ה'לחם" - כיון שכל הבקשות שלנו הן רק על מאכל ומשתה, פרנסה ובריאות, ואיננו מבקשים על צרכי שמים, שתתרבה הקדושה והטהרה בעולם ותגדל מלכותו יתברך.

שבת שלום ומבורך!

באמצע התפילה הגיע איזה שכן ממודיעין עם דף ריק, רק עכשיו הבנתי למה.

למדתי דף, חיסלתי מחבל.

פעם ראשונה שאני מחכה להותר לפרסום...

ההגרלה הבאה: ראש חודש אלול

יש לכם אבות ובנים או תהלים אז למה אתם מחכים? ג3רפו לזר היוס!

תמונות להמחשה

מסכן דף לא נתנו לו להיות בכותרות אפילו יום אחד

זק"א @zakaHQ

הצוותים שלנו ערוכים עם ניילונית

יום יום אני תולש ממוחמד דף

עדיניות ראשונות לחיסולו של דף

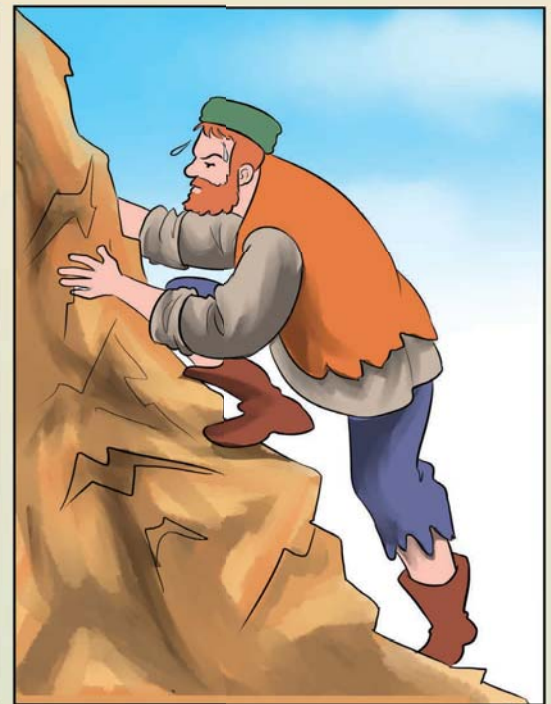
ביבי סיים היום את הדף היומי... כל כך הרבה פעמים ישראל חיסלה את מחמד דף שאפשר להתחיל לקרוא לזה הדף היומי

לקבלת העלון במייל: 367korona@gmail.com

יוסלה

ציירה: טובהלה

פרק 33

© כל הזכויות שמורות